nû Roj

Haber yorum gazetesi / Rojnameya nûçeyî û şiroveyî

Yıl: 1 Sayı: 8 28 Eylül - 4 Ekim 1996

100.000.TL 3 DM (KDV. Dahil)

ARKADAŞIMIZ M. ANTER ÖDÜLÜ ALDI

'Konuşturulmayan Türkiye'nin öyküsü

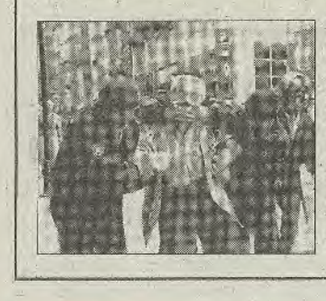

"Musa Anter ve Basın Şehitleri Gazetecilik Ödülleri 96" yarışmasında fotoğraf dalında ödül alan muhabirimiz Ömer Erdal Kurt'un eserinin öyküsü. S. 4'te

ŞARKILARI 'SABIKALI'

Notalar pranga altında

Farklı ve muhalif müzik çalışması yapanlar baskı ve yasak kıskacında. Grup Kızılırmak, Yorum ve Kürt grupları ilk akla gelenlerden. S. 9'da

Kürt tutsaklara yönelik planlı saldırıda ilk belirlemelere göre 11 kişi öldü, onlarca kişi yaralandı

Diyarbakır zindanında yine devlet cinayeti!

11 TUTSAK ÖLDÜRÜLDÜ

Diyarbakır Cezaevi'nde PKK'li tutsakların koğuşlarına yönelik önceden planlanan saldırıda 11 tutsak öldürülürken, onlarcası da yaralandı. Ölü sayısının artmasından endişe ediliyor. Vahşi saldırı, Kürt tutsaklara ilişkin intikamcı mantığı yeniden sergiledi.

KATLİAMA YALAN PERDESİ

Kanlı saldırı, "mahkumlar arasındaki çatışmaya devlet müdahalesi" ya da "devletin isyanı bastırma girişimi" yalanlarıyla örtülmeye çalışıldı. Oysa her şey çok açıktı: Aynı gün gardiyanları döven Sivas sanıklarına 'hoşgörü', Kürt tutsaklara ise ölüm düşmüştü.

YENİ DİRENİŞ DALGASI

Tüm tutsaklar ayakta. Devletin hak gasplarından sonra böyle bir katliama yönelmiş olması, yeni direnişleri ve yeni bedelleri gündeme getirebilecek. Zindan kapıları ardına kadar açılmadan, acıların kısa vadede bile dinmeyeceği bir kez daha ortaya çıktı. S. 11'de

57 tabut çıktı

Ölüm, en çok Diyarbakır Cezaevi'ne düştü. 1981'den bugüne kadar tam 57 tutsak katledildi. S. 11'de

Ölüm, bu kentte kol geziyor

Diyarbakır'da on gün içinde on 'faili belli' cinayetin işlenmesi, halkta "yine başladılar" endişesini yarattı. Öldürülenlerin büyük çoğunluğunun gözaltına alınanlardan oluşması, endişeyi arttırdı. İHD Diyarbakır Şubesi tarafından yapılan açıklamada cinayetlerin son bulması ve aydınlatılması için çaba gösterilmesi çağrısı yapıldı. S. 3'te

'Majestelerinin muhalefeti' olma yarışı

TBMM'nin açılışı ile birlikte, Meclis partileri de hareketlendi. ANAP, DSP ve CHP 'yerli majeste' denilen MGK'ya uygun 'muhalefet' partisi olma konusunda inisiyatif yarışında.

ANAP, Refahyol'a karşı 'muhalefet'te öne geçmeye çalışırken, DSP ve CHP ise, 'seçenek' görüntüsünün kendi üzerlerinde toplanması için taktikler geliştiriyor. S. 5'te

Green: Türkler sözünde durmuyor

Avrupa Parlamentosu sosyalist grup temsilcilerinden Pauline Green, TC'nin vaatlerini yerine getirmediğini söyledi. S. 4'te

Roj

Acizlerin saldırısı

Geçen haftalarda dünyanın ve ülkemizin gündemini Güney Kürdistanda'ki gelişmeler oluşturdu. Ve bu olayların sıcaklığı devam ederken, önceki gün Diyarbakır zindanından siyasi tutsakların katledildiği haberi geldi. Bize ulaşan son haberlere göre 11 ölü ve bir o kadar da ağır yaralı var .

Her zamanki gibi burjuva basını, Diyarbakır cezaevinde gerçekleştirilen vahşeti, sıradan bir olaymış gibi sayfalarının görünmeyen bölümlerinden verdi. TV kanalları kamuoyunu yanıltamak için yalan haberler geçmekten geri durmadılar.

Medyaya göre tutsaklar isyan çıkarmışlardı! Çatışmışlar ve "Güvenlik güçleri"nin haklı mukavemeti sonucu bir kaç kişi her nasılsa yaşamını yitirmişti! İsyan karşısında devlet gücünü göstermiş, hakimiyeti eleçirmiş, isyanı bastırmış ve "planlandığı gibi " sevkedilmesi gereken tutsakları da sevketmişti!

Burjuva medyaya göre, "olması gereken" olmuştu.

Nasıl bir çatışmaydı bu? Tutsaklar hangi silahları kullanmışlardı?İçerideki insan hangi güçle savaşmış ve bu savaş (!) neticesinde yaşamını yitirmişti?

Katliamın bu denli pervasızca aklandığı yeryüzünün hiçbir yerinde görülmemiştir. Basın ahlakını ve haberde objektifliği bir yana bıraktık; insan, nasıl bu denli insanlıktan uzaklaşabilir, anlamak çok zor.

Bir süre önce zindanlardaki hak gasplarını önlemek için tutsaklar direnmiş ve bu uğurda 12 şehit vermişlerdi. Sonuçta devlet tutsaklarla pazarlık yapmak zorunda kalarak haklarını teslim edeceğini kamuoyu önünde ilan etmişti. Sonraki süreçte bu haklar verilmedi. Ve baskılar adım adım arttırılarak sürdürüldü. Bir önceki sayımızda cezaevlerinde artan baskılara dikkat çekmiş ve devletin yeni saldırılara hazırlandığını belirtmiştik. Nihayet saldırı gerçekleşti. Sömürgeciler uzun zamandır planladıkları igrenç emellerini Diyarbakar zindanında hayata geçirdiler. 11 tutsağı hunharca, eli-kolu bağlı, bedenini siper etmekten başka hiç bir savunması olmadığı bir yerde katlettiler.

Gerçekte, burjuva basının yansıttığı gibi, orta yerde herhangi bir isyan yoktu. Olan biten, Kürt halkının yaşadığı coğrafyada, bütün sindirmelere rağmen kişiliklerinden ve düşüncelerinden taviz vermeyen siyasi tutsakların haklı talepleri ve kararlı davranışları karşısında çılgına dönen devletin ortaya koyduğu şuursuzca bir saldırıdır. Fakat bu saldırılar amacına ulaşamayacaktır.Denenmiş ve boşa çıkmış katliamlar gibi bu da boşa çıkacaktır.

NûRoj olarak, devletin bu vahşi katliamını lanetliyoruz. Siyasi tutsakların haklı davalarını destekliyoruz. Tüm kamuoyunu bu iğrenç katliam karşısında tavır almaya çağırıyoruz.

İŞKENCENİN İLGİNÇ TEŞHİRİ

İnsanlık suçu *'yemekler'* açıklandı

■ Uluslararası Af Örgütü, İngiltere'de günlük gazete ilanlarıyla işkenceye karşı yeni bir kampanya başlattı. Kampanyanın ilginçliği, farklı ülkelerdeki işkence türlerinin her bir ülkedeki ulusa yiyecekle tanıtılmış olması. İlanlar o ülkede gelenekselleşmiş işkence türünü, sözkonusu ülkenin ulusal yiyeceği ile tanımlıyor.

■ İlan, Türkiye'yi 'Türk lokumu' ile tanıtıyor. İlanda "gerekli malzeme" bölümünde "bir kadına ve bir çok Türk polisine ihtiyacınız var" sözleri yer alırken, "yemeğin" yapılışı da şöyle anlatılıyor: "Çırılçıplak soyundurulur. Duyarlı bölgelere tazyikli su sıkılır. Hastanelik olana kadar dövülür."

S. 6'da

Af Örgütü'nden çifte kampanya

Uluslararası Af Örgütü, biri Türk hükümetini demokratik adımlar atmaya zorlamak, diğeri de bir Uluslararası Savaş Mahkemesi'nin kurulması için iki ayrı kampanya gerçekleştirmeye hazırlanıyor. Türkiye'ye yönelik kampanya 1Ekim'de, diğeri ise 14 Ekim'de başlayacak. S. 4'te

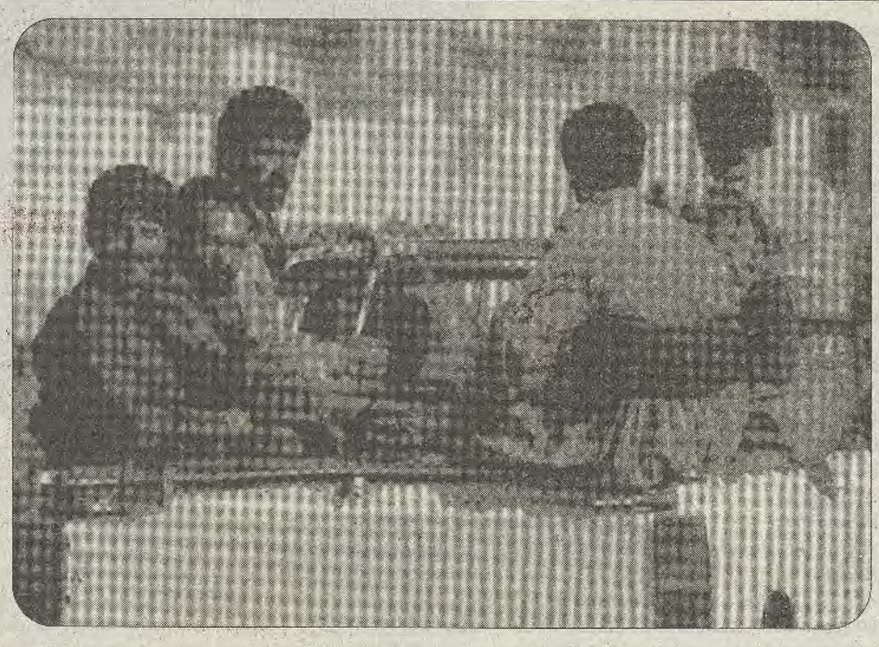

Güney'de kaosa doğru!

Mehmet MÜFİT

Güney Kürdistan'da sonun başlangıcı yaşanıyor. Son gelişmelerle, güney, 1991 Körfez savaşı akabinde biraz da özel koşulların bir araya gelmesiyle kazandığı siyasi statüyü yitirdi ve ondan daha geri düzeyde bir yapılanmanın ilk adımını atmış bulunuyor. KDP'nin Saddam iktidarıyla işbirliği içine girmesi, kapsamı bakımından güneyin kaderine yön verebilecek düzeydedir. Mesut Barzani'nin kamuoyuna açıkladığı gibi, "üç saatlik bir askeri işbirliği" olayını gelişmeler aşmaktadır.

Esasında, 31 Ağustos olayı, Kürt halkının şimdiye kadar yaşadığı siyasi dramlara bir yenisinin eklenmesidir. Kendi siyasi önderliklerinin kurbanı olarak o, yeniden cellatlarının kucağına itilmiştir. Devrimci önderliğe sahip olamama, güneyi, bölge devletlerinin kendi aralarında bitirme noktasına getirmiştir.

Daha önceki yazımızda, bölge devletlerinin bir komplosundan sözetmiştik. Gelişmeler, KDP-Saddam işbirliğini aştığını göstermektedir. 1992'de demokratik seçimler sonucu Federe Kürt hükümetinin kurulmasının ardından Türkiye, Suriye ve İran "üçlü zirveyi" kurdular ve güneyde ortaya çıkan bu tarihsel fırsatı boğmanın hesaplarına girişiler. Kürt siyasi önderliği, bu devletlerle olan ilişkilerine yeniden bir çeki-düzen verip daha ihtiyatlı davranacağına, ilişkilerini daha da geliştirme hatasına düştü. Dolayısıyla, bu devletlere güneyi denetleme ve beraberce kurdukları tezgahı yaşama geçirme fırsatı yaratılar. Böylece "üçlü zirve"nin hazırladığı tezgah, Türkiye'nin doğrudan devreye girmesiyle Irak'ın eliyle icraata geçirildi. Son sözü Irak söyledi.

Bu anlamda, güneyde KDP'nin değil Saddam iktidarının bir zaferinden ancak sözedilebilir. Çünkü ne söylenirse söylensin, Bağdat cellatı Kürdistan'a geri dönmüştür. Bu durumda, KDP olsa olsa yenilginin zaferini yaşıyor olabilir sadece. 11 Mart 1970 otonomi statüsüne geriye dönüşün anlamı bu olabilir. Zaten Kürt halkı için vahim olan da budur, yani Bağdat iktidarının yeniden Kürdistan'a yerleşmesidir. O halde kim KDP'nin zaferinden söz edebilir? (Devamı S. 11'de)

İHD'de Kürt dayanışması

Yalnızca delege sayısı bakımından değil, etkileri açısından da önemi artan İHD İstanbul Şube Kongresi için geri sayım başlarken, Kürt üyeler ortak davranış içine girdi. Öte yandan, Ercan Kanar'ın Genel Başkanlığa aday olabilmek için Şube Başkanlığı'na aday olmaması bekleniyor. S. 4'te

Sağlam'a tepki yağıyor

Temel atma töreni için gittiği Hakkari'de Belediye Başkanı Abdurrahman Keskin'in kentin sorunlarını anlatmasından rahatsız olan ve Keskin'le tartışan Milli Eğitim Bakanı Mehmet Sağlam'a Hakkarililer'den tepki yağıyor. Sorunlarının Bakan tarafından görmezlikten gelindiğini belirten çok sayıda kişi Bakan'a protesto telgrafları çekiyor. S. 3'te

Şemdinli'de özel tim terörü S. 3'te

Sosyalistleri bekleyen görev

Selim MURAT

Birliğin ciddi bir sorun çıkmadan gerçekleşmesi ve sergilenen pratik, kadroların geçmişin mirasını ve ortak değerlerini sahiplenerek, gelecek için birliktelikte gerçekten istekli ve ısrarlı olduklarını, fedakar ve kararlı davrandıklarını göstermiştir.

Sosyalistlerin birlik başarısı çeşitli yönleriyle üzerinde durulması gereken yeni bir süreci başlatmıştır. Bu sürecin doğru değerlendirilmesi ve doğru kavranması gerekiyor.

Beş örgütün siyasal-örgütsel birliği ve bu temelde Kuzey Kürdistanlı sosyalistlerin büyük çoğunluğunun bir araya gelerek bir tek partide birleşmesi ile tarihsel bir adım atılmış ve yıllarca özlemi çekilen büyük bir amaç gerçekleşmiş bulunuyor. Bu, ülkemizde ulusal demokratik hareketin yakın tarihinde yer alan önemli gelişmelerden biridir.Ve bu sosyalistlerin gurur duyması, sahiplenmesi, içinde yer alması gereken bir gelişmedir. Bu adımla aynı zamanda bir nebze de olsa halkımızın tarihsel birlik özlemine cevap verilmiş ve ulusal demokratik hareketin çeşitli düzeylerdeki birlik çabalarına moral ve maddi destek sağlanmıştır.

Sosyalistlerin birliği bugün somut bir gerçekliktir. Bunda gerçekten sorumlu, özverili, cesur davranan kadroların büyük payı vardır. Atılan bu adımla, birlik sürecinin dışında kalan çevrelerde kimi psikolojik engellelrin, siyasal şartlanmaların, önyargıların kırılmasına da katkı sağlandığı inancındayım.

Gerek birlik çalışmaları dönemi, gerekse PYSK'nin kuruluşundan bu yana geçen süre, sürecin dışında kalan sosyalist kadro ve çevrelere bu yönlü de önemli bir mesaj ve somut veriler sunmaktadır. Birliğin ciddi bir sorun çıkmadan gerçekleşmesi ve sergilenen pratik, kadroların geçmişin mirasını ve ortak değerlerini sahiplenerek, gelecek için birliktelikte gerçekten istekli ve ısrarlı olduklarını, fedakar ve kararlı davrandıklarını göstermiştir.

Bilindiği gibi kimi çevreler olaya ihtiyatla ve hatta kuşku ile bakıyorlardı, birliğin gerçekleşebileceğine fazlaca ihtimal vermiyorlardı. Birlik kurulsa bile bunun nereye kadar yürüyeceği konusunda kuşkular ifade ediliyordu. Gerçi açıktan ifade edilmiyor ama, bugün de olaya ihtiyatla bakanlar vardır. Elbette böyle düşünmenin kimi haklı ve haksız nedenleri vardır. Başka birçok esaslı nedenin yanındageçmişin başarısız ve sonuçsuz kalan birlik deneyimleri bu kanıyı yaratan önemli nedenlerden biridir.

Olaya birbaşka açıdan bakanlar da vardı. Bunlara göre ise bu birlik, küçülen örgütlerin zorunlu olarak biraraya gelmelerinin bir sonucudur. Bu da ciddi bir yanılgıdır.

Dünyada ve ülkemizde çok şeyler değişti, yaşananlar sosyalistleri de etkilemiş ve onları değişmeye zorlamıştır. Bugün sosyalist kadroların geniş bir deney ve tecrübe birikimi oluşmuştur, dünle kıyaslanmayacak kadar ufukları genişlemiştir. 1970'li yıllarda çocukluk dönemini yaşayan sosyalist hareket ve onun öncü kadroları, bugün 25-30 yıllık bir mirasa ve 1980'li yıların acı deneyimlerine sahiptirler. Günümüzde onlar için önemli olan sürece politik olarak müdahalede bulunabilmek, ülke devrimine sosyaist bir program ve perspektif sunmaktır. Bazı tabuların aşılması gerekiyordu. Sosyalistler, 1970'li yılların grupçu zihniyetini, örgüt fetişizmini, ben merkezici kariyerist tutumlarını ve diğer hastalıkları aşmak zorundaydılar. Bugün de hala bu tür olumsuzluklarına karşı çaba gösretrilmesi gerekenlerin var olduğunu ifade etmek isterim. Sosyalistlerin birliği önündeki en büyük engeller bu ve benzeri nedenlerdi. Ülkemizde sosyalistlerin ortak bir program etrafındaki birliği önünde ideolojik ve teorik olarak ciddi engeller kalmamıştır. Sosyaistlerin birliği sürecini ve PYSK'yi yaratan asıl neden budur.

Sosyalist birlik süreci ve onun ürünü olan PYSK, Kürdistan sosyalist hareketinin geldiği aşamayı gösreten önemli bir gelişmedir. Sosyalist hareket kendi içinde nitel bir gelişme ile belli bir düzeyi tutturma çabası içindedir. Sosyalistler, ilk kezdir ki kendi istek ve iradeleriyle bu düzeyde bir birlik için cesur ve olgun adımlar atıyorlar. Bunu, değişim ve olgunlaşma yönünde önemli bir gelişme olarak görüyorum.

Sosyalistlerin bu birliği, ülkemizdeki ve tarihimizdeki en geniş katılımlı siyasal-örgütsel birbirlik olup, sahip olduğu potansiyel itibariyle deçok geniş ve derin bir süreçtir. Ayrıca bu süreç, onu oluşturan örgütlerin potansiyeli ile sınırlı değildir. Şu veya bu nadenle her hangi bir yapıda yer almayan ve yıllardır siyasal bir arayış içinde olan nitelikli büyük bir sosyalist kadro birikimi ve kitle potansiyeli vardır. Bu kadroların yer alabileceği, bu potansiyelin kanalize olabileceği ve sosyalist hareketin kendisini yeniden örgütleme alanı ve imkanı bulabileceği yer birlik sürecidir. Gerçekleşen birlik ve PYSK, bu çevreler için de bir ufuk açmış, tarihsel fırsat ve imkanlar yaratmıştır. Bunun gerektiği gibi bilince çıkarılması ve değerlendirilmesi gerekir inancındayım.

Diğer yandan sosyalist birlik süreci de bu potansiyeli örgütleyen, ona yol açan ve imkan sağlayan bir süreç olmak durumundadır. PYSK, bu geniş potansiyele yol açmak, pratikte bir çekim merkezi haline gelmek ve kitleleri yönlendiren politik bir güç haline gelmek zorundadır.

Öncelikle PYSK'nin bunu görmesi, kendisini doğru tanımlaması ve bu perspektif doğrultusunda süreci derinleştirerek, gereklerini yerine getirmesi gerekiyor. Birlik sürecini omuzlayan kadrolar bugüne kadar oynadıkları rolü sürdürmek, kadrolar belirlenen hedflerin pratik gereklerini yerine getirmek için seferber olmak durumundadırlar. Program, tüzük ve diğer bazı belgelerde anlaşmak yetmiyor; sürece müdahale eden etkili politik bir güç yaratılmadığı taktirde bunların fazla bir anlamı da olmuyor. Bugün solda da siyaset düne göre daha çok maddileşmiştir. İnsanlar, ne söylendiğine değil, ne yapıldığına ve nasıl yapıldığına bakıyorlar. Doğru program ve pespektiflerle birlikte ancak söylediğini yapabilen bir örgüt kadroları ve kitleleri kucaklayabilir, sürece müdahale edebilen bir güç haline gelebilir.

PYSK, bunu yapabilecek bir bileşim ve misyona sahiptir. PYSK, teorik olarak gelişkin, pratik olarak deneyimli bir kadroya ve eylemli geniş bir kitle tabanına sahiptir. Diğer yandan PYSK, kuruluşu yeni ama tarihi eski olan bir oluşumdur. Onu oluşturan yapılar onu oluşturan örgütlerin güçlerini birleştiren bir parti değil, şu andaorganik bağ kuramadığı sosyalist kadroların, sosyalizme inanan ve geleceğini onda gören geniş çevrelerin de partisidir.

Sosyalist birlik süreci 3 yıla yakın bir süreyi aldı. Bu sürede bir çok şey tartışıldı, bugün hala tartışılıyor ve daha da tartışılacaktır. Tartışmalar gerğeklidir ve sürdürülmelidir. Ancak, gelinen aşamada işin pratik çalışma yönünü öne çıkarmak ve faaliyeti yaygınlaştırıp derinleştirmek gerekiyor. Şimdi yakalanması gereken halka, bu yapıyı ve onun her düzeydeki kadrolarını bekleyen görev budur. Sosyalistler, Kürdistan'da yaşanan sürece doğrudan ve etkin olarak müdahale eden, mevcut politik tıkanmayı aşan etkili bir politik güç olmak zorundadırlar. Bunun yolları, yöntemleri, taktikleri, araçları vb. tartışılmalı ve bunlar mutlaka bulunmalı, yaratılmalıdırlar. Bunda herkesin yeri, herkesin katkısı olmalıdır. Herkes azamisinden bu sürece omuz vermelidir. Siyasal mücadelede öncelikli görevler yerine getirilmeden uzun vadeli ve temel hedeflere yönelmek mümkün değildir. Bu basit gerçeği hemen her kes biliyor.Sadece tartışan, yazan, teori üreten ve fakat söylediklerini hayata geçiremeyen bir örgüt bir tartışanlar klübü olmaktan öteye geçemez. Sosyalistler, bunu bilmek ve ona göre davranmak zorundadırlar. Ayrıca, bizim gibi sömürge ülkelerde sosyalistlerin daha olgun ve sorumlu davranmaları, daha fedakar ve ileri görüşlü olmaları, daha gerçekçi ve pratik hareket etmeleri, bencil ve kariyerist tutumlardan uzak olmaları gerekiyor.

Koşullar ağır ve her yönüyle olağanüstü bir dönem yaşanıyor. 12 yıldır süren silahlı mücadeleye rağmen politik belirsizlik devam ediyor. Mevcut belirsizliğin, tıkanmanın aşılması gerekiyor. Bu koşullarda sosyalistlerin vakit kaybetmeye hiç hakları yoktur.

Ve pek doğal olarak sosyalistlerin daha çok yurtsever olmaları gerekiyor. Ülkesini ve halkını seven ve bu yolda çalışan, mücadele eden her insan yurtseverdir. Bu anlamda en ateşli yurtseverler sosyalistlerdir. Kürdistanlı sosyalistler salt kendileri için değil, aynı zamanda diğer ulusal demokratik güçler için ve esas olarak ülkenin ve ulusun kurtuluşu için çalışmak, mücadele etmek durumundadırlar.Böyle davranıldığı ve güven verildiği zaman kaderini sosyalsitlere bağlayan ve geleceğini onlarla birlikte olmakta gören arayış içindeki yurtsever demokrat kesimlerin kazanılması daha kolay olacak, ulusal demokratik hareket içinde sosyalistlerin güvenirlikleri ve etkinlikleri daha çok artacaktır.

Sosyalistlerin birliği, birlik sorununda, sahip olunan anlayışın ve izlenen yolun çok önemli, hatta belirleyici olduğunu da göstermiştir. Örneğin, bugün, ulusal çıkarları öne alan bir tutumla, sorumlu ve fedakar davranılması halinde, ülkemizde ulusal demokratik güçlerin çeşitli düzeylerdeki birliği mümkündür. Ve, ulusal demokratik güçlerin birliği sadece gerekli değil, zorunludur da.

Ülkemizde durum çok kötü ve halkımız tarihinin en trajik dönemlerinden birini yaşıyor. Koşullar ağır ve her yönüyle olagantüstü bir dönem yaşanıyor. 12 yıldır süren silahlı mücadeleye rağmen politik belirsizlik devam ediyor. Mevcut belirsizliğin, tıkanmanın aşılması gerekiyor. Bu koşullarda sosyaistlerin vakit kaybetmeye hiç hakları yoktur.

Kürdistanlı sosyyalistler sürece müdahale eden politik bir güç olmak zorundadırlar, onların tarihsel şansı ve bir bakıma ulusal demokratik hareketin geleceği buna bağlıdır.

Denetleme Sorunu

S. HERDEM

İçinde bulunmuş olduğumuz süreçte ulusal ve sosyal kurtuluş devriminin sürdürülüş biçimi ne kadar önemliyse faaliyet bölümünün şurasında ya da burasında yer alan yoldaşların devrimci bir parti tarafından denetlenmesi de en az onun kadar önemlidir. Kaçınılmaz olarak yapılması gereken önemli bir sorundur.

Partileşme sürecinde bulunan bir yapının, mücadelesinin stratejik biçimde oturtmuş olarak sürdürebilmesi, hazırlık dönemi diye ifade edebileceğimiz süreci aşmasıyla mümkün olabilir. Aynı zamanda bu sürece güç katma ve ayakları üzerine oturtulmuş bir örgütlenme olarakta anlaşılabilinir.

Kürdistan ulusal ve sosyal kurtuluş devrimi uzun bir süreci kapsamaktadır. Bu uzun süreli olarak değerlendirdiğimiz devrim, basitten karmaşığa doğru olgunlaşarak gelişen mücadele, kadrolaşmada yetkinleşmeyi ve devrimci kişiliği beraberinde getirir. Bu bağlamda sorun değerlendirilip kavrandıkça yetkinleşme ve bahs ettiğimiz devrimci kişilik süreç içersinde profesyonelleşmeye doğru adım atmış olur. Yani partileşme sürecine uygun düşen devrimci bir profesyonellik anlaşılmalıdır. Aksi taktirde süreçler birbirine karıştırılır.

Ulusal ya da toplumsal kurtuluş mücadelesinin hangi evresinde olurnursa olunsun devrimci bir partinin kadrolarının görevi, ayrıntılı bir şekilde ve hiç bir şeyi gizlemeden tüm faaliyetlerini partisine rapor edip bildirmesidir. Bu durumun partileşme sürecinde ayrı bir önemi vardır.

Bizde kadrolaşma tam anlamıyla gerçekleşmemiştir. Böylesi durumlarda faaliyet içersinde bulunan arkadaşların eksiklikleri yetmezlikleri ve zaafların bulunması kaçınılmazdır. Önemlisi zaafların eksikliklerin yetmezlik ve yanlışların giderilmesi için çaba harcanılmasıdır.

Şunu da belirtmeden geçmeyeceğim; devrimci güven sorunu, mücadele yanı faaliyet içersinde olur, gelişir ve giderek pekişir. Genel olarak partinin tek tek insanların amatörlükleri aşıldıkça, önceden yapılan hatalar eksiklikler vb. giderildikçe ve amatörlükten kurtulup profesyonelleştikçe, partiye olan güvenle beraber yeni tipte devrimci kişilik ve kişilerin bir birleriyle olan güvenleri de artar. Başlangıçta güvensizlikler normal karşılanabilir. Ama güvensizliklerin süreklileşmesi normal değildir.

Bugün saflarda, geçmişte olduğu gibi, amatörlüklere, hatalara ve zaaflara hala önemli ölçüde raslanmaktadır. Şimdilik giderilmesi doğrultusunda bir çaba görünmemektedir. Bu olumsuzluğun böyle sürmesi, parti saflarında güvensizlik tohumları ekecektir.

Partimiz zaaf ve eksikliklerinden ne kadar çabuk arınır, bünyesini sağlam kişilerle tamamlarsa, o parti o kadar kalıcı ve güvenilir olur.

Partimiz saflarında hata ve eksikliklerin giderilmesinde esas olan, yukarıdan aşağıya doğru faaliyette bulunan bütün unsurların en iyi biçimde ve en uygun yöntemlerle denetlenmesidir. Olumlu ve olumsuz yönleri, gelişen veya gerileyen yönleri çok iyi gözlenmelidir. Eksiklikleri, hatalı yanları, varsa zaafları zamanında ve yerinde saptanmalı, giderilmesi doğrultusunda çabalar yoğunlaştırılmalıdır.

Parti saflarında kimilerinin eksikliklerini hata ve yanlışlıklarını partileşme sürecini yaşayan bir yapılanmanın gözünden uzak tutulmamalıdır. Kariyerizm vb. olumsuzluklar devrimci yapılanmanın gelişmesini engeller. Buna paralel olarak "ben eskiyim, ben bilirim ve ben siyasi bir kadroyum" gibi böbürlenmeler, mücadele saflarında ayrıcalıklı yer aramak doğru bir yaklaşım biçimi değildir.

Buna ve buna benzer olumsuzlukları şu veya bu şekilde sürdürenlere saflarımızda rastlanmaktadır. Özellikle hataları, eksikleri ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelemizin gelişmesi, güçlenmesi yönünde hangi olumsuzluklar duruyorsa, bu olumsuzlukları saptamak, olumlu gelişmelerin önünü açacak mekanizmalar yaratmaktır.

Tüm bu olumsuzluklardan arınmış, partileşme sürecine uygun düşecek faaliyeti, profesyonelce sürdürecek yoldaşların yetkinleşmesi için, yeterli deneyime ve tecrübeye sahip kimseler tarafından uygulanması devrimci mücadelemizi hızlandıracak, yaygınlaştıracaktır. Kadrolaşmada önemli mesafeler katedilecektir.

Sebkerîme

SAAN

Wazon ke na heşte (1) Dersîm sero bunusnî. Na rozane peyende onca welat sero hewre şay amay ra. Halo ke welat tedero halode rind nîyo. Gumane tae (2) vazeke no çiko, sima her waxt Dersîm sero nusnene, zovîna mesele sima çîne ke, nîa kene.

Ez raver simare wû xevere vajî, uzara tepa cav nînodî. Sima tay zanene; dernegade Dersimizo esta (Tunceli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği).Îdarecîye na dernege be jû heyetera (Ferhat Tunç, Ercan Kanar, Mazlum Der, ÎHD be emektare rojanamo) hata des rojra raver şîbî Dersîm. Vînîtayîne be heshanayîse yîno rojnameya Demokrasîde roza virene (15.9.996) vejaybî. Gerçî her roz Dersîmra xebere ceme hama oncakî, rojname ke da vendene zere mira gonî şîye. Çike asma amnane virene ezkî Dersîm'de bîyo. O sirekî zaf halode rind çînebî hama ze roza ewroyene kî nebî. Roz be roz hale welat be hale Dersîm herkeşî beno xirabin. Ewro welat te zaf kes nemando, îyeke mende ya kokîmî yakî hale ho rind nîyoke welatra vejîye. Nika simara perskon herde wellatte ke kes nimand ma hometa kam sero polîtîka keme. Welatte ke kes nimand ma herde kot sero polîtîka keme. Ma gereke na qesa gosare keme gose hora fime; poitîka eve homete bena, herde welat seroke kes nimanda pollîtîka makî awede sona. Ez nivonke dewî serba gerîlawo bîye tal. Heya dewe ma lete jede eve zordarîya Deveta Tirk bîye tol, hema dest vîjdane xo sernîme hora perskîme, tolbîyayîna dewode qe çewtîna gerîlawo çîna? Eke mira perskene, ez von ke qiskekçî bibo çewtîna domanene koy (gerîlaî) esta.

Nika ree Dersîm de nadîme. Çepê Tirk (Tûrk solu) pero, kamke çekdarone xo vezene kowo, çe vesawo saîke cao bîn çîno pirde yene Dersîm. Kes çîno ke cira perskero birayem cao bîn çîno ke sima perune Dersîm mekan gureto? Koe toros, koe karadenîz kamcî rozere mande ke sima pirde yene Dersîm. Çepe Kirmanc gore Dersîm de bîayîne axre teneyeno îsonrê, çike çepê Kirmanc Botanra bize hata Serhadde esto her cade dana pêro. Hama Çepe Kirmanckî (ewro PKK'ra zovîna kes çîno) gega xeletîye kenê. Çesike miletra xele berz pero wazene, na rînd nîya. Nika onca bême tolbîyayîna dewo; Ma zaneme ke domanê koî (Çekdar, Gerîllaî) newazeneke dew tolbe, hema gegane xelet gamone ho erzenê. Gamade peyen hesab nekenê, nêvane ke "ma na gama erzeme hama pêêne gama made çik vejîno". Jû partîyake sewkane (çekdar) xo vetê kowo yî kerde ceng, a partîye gereke çekdarone ho gerîllawone xo rind bimusno hen bivezo kowo.

Ma perokî zoneme, haw 150 serîoke Dersîm, raver Osmanli'de uzara tepakî Dewlate Tirk de dano pero yînode hast nîyo. Ewro kî çiqaçkî werte made xaîn bibe virada Dewleta Tirkte ronîse onca Miete Kirmanc, Milete Dersîm lete zede bandura nîno be zordarîye qewul nekarda. Nî qeso çae nusnon; Dersîm revarra nat lewe mazlumode lewe Sosyaistode ca gureto, hen bikerîme ke Dersîm eve kerdena ho eve deste ho tol mekerîme. Kes xelet mesero ez nevenko gerîllewone xo kowone Dersîm nevejîme. Gerîllawone xo bivejîme kowo hama eve akil eve îzan na kar bikerîme.

Ez wazonke qeseîkî sare Dersîm're vajî; Herde xo tol mekere, tenena berzera ho ver, xeleşîye zaf nejdî nîya hama zafkî dur nîya.

Wêsuwar bimane.

1-Heşte: Hafta

2-Tae: Bazıları

ANMA

M. Nuri MADAK (Azad)

Sömürgecilerin çizdiği sunni sınırlar
O'nu hiç bir zaman bağlamadı.
O, parçalar arasında geçişlerin simgesi,
eğemenlerin korkulu rüyasıydı.
O'nu bir geçiş sırasında TC askerleriyle
giriştiği çarpışmada yitirdik.
Anısı mücadelemize ışık tutuyor.

PYSK taraftarları adına
Ş. Müştak

Kirmancê bêbext

Serdar LAŞER

Çond hezar serîyo miletê kirmanc seveta xeleşîyana xo ceng keno. Waxt waxt tenê çî kuno dest. Nafakî jûvînde danê pêro.Her jû partî sono jû dewleta zordarîyede beno pîya, emegê miletê kirmanc fînêra awe ver. Çîyoke gureto xo dest têdîne kenê vînd û herke şî peyser sonê. Coka miletê beaxkî (yabanci) vano: "Miletê kirmanc bê famu, destbera naîno toa nîno."

Eve qesa kilme halê miletê kirmanc halo de rind nîyo. Zarê mira nîno ke vajî hema kutîk eve na hale ma huîno.

Nu waxt sebikeme; naqesaste karo de giran ma serowo. Gere ke na roze her rozera jêde bigurîme, tenê dorme xode nîadîme, dînade çi beno çi nibeno rind fambikeme wura gore game berjîme.

Welatê ma binê destê çor deweltunê zordarîdero. Her jû hetra danê maro. Nî dewlet (Îran, Iraq, Tirkîya, Suriya) çiqa ke waxt waxt worte xode munaqaşa bikerê, eke mesela amê serê kirmancu, wu waxt nî çor dewletê zordarî yenê têhet kirmancu çirkenê.

Politîqa na dewletu gore kirmanc sekenê?

Jûvîn qirkenê, xobe xode danêpêro, têhet nîne, verva na dewletu jû cepede ca nicenê.

Waxto ke 1992'de Amerîqa Iraq rê ceng kerd, wu waxt Kurdistanê Iraq de; Dewleta Federela Kurdistan hama hama ke ame virastenê. Ewro ke nîada politîqa na partîyu (PDK-YNK) zof xeletîya raa xeleşîyana Kurdistan gamunê rind nîerzenê.

Eke ma eve na politîqa kane raara şîme wunca bine deste na dewletunê zordarude manemê. Hata se sera bîne xeleşîyane marê çîna. Wunca mara vanê: "befam û beaqil". Wunca kutîk pê ma huînê.

Wastena mi awa ke: Nî partîye ke na roze politîqa kenê(PDK,YNK,PKK,PYSK,PSK,KKP,PRK) pîlaveqiz têde juvîn nasbikere; fikrunê juvîn gosdê, jû cepe pêsane. Nîra gore eve sene politîqa raara ke sonê şerê.

Kirmancu ke na jubîyayîna xo kerde qayîm, eve bîlim û sosyalîzm raara şî, wu waxt çon dulgêr yenê bêrê nîşkînê made sare boncê.

Kamke seveta xeleşîyana Kurdistanî na game este yî xer amê sare û çimunê mi ser amê. Yîyeke eve na tore raara nisonê, jûvîn kisenê, dewletunê zordarude benê pîya, yî mi çimde BÊBEXTÎYÊ.

OKUR MEKTUBU...OKUR MEKTUBU...OKURMEKTUBU...OKUR

Kürdistan'da yaşamak

Sêdar DERSİMİ

Yüzyıllardır, ezilmişlik, sömürü, asimilasyon ve baskıya maruz kalmış bir ulusun bireyi olarak dram dolu sahnelerle büyümek demektir Kürdistan'da yaşamak. Her gün yeni bir acıyı tadıyor olmak bizlere zorunlu kılınmıştır. Ulusumuz Med'lerden bu yana tarihin sayfalarından silinmemek için kahramanca direnmiş ve bu sayfalara kendini yazdırmıştır.

Evet, yok olmaya zorlanan bir ulusun biz gençleri ne yapabiliriz? Biz Kawa'nın torunları O'nun yaktığı ateşi sürekli göklerde tutabilmeliyiz. Şex Sait'lere, Seyit Rıza'lara layık olmanın zamanı gelmiştir artık. Kendimizi onlarla özdeşleştirmeli ve dikilmeliyiz sömürgecilerin karşısına.

"Kalbimi vatanıma gömdüm" adlı kitapta; bir kabile reisi; "bu kocamış gözlerimle, bu koca dağlara baktığımda binlerce çocuk ve kadın cesetleri görür gibiyim" diyor. Eğer kızıldereliler gibi yeryüzünden silinmeye yüz tutmuş olmak istemiyorsak, tarihin bize verdiği birikim ve enerjimizi ulusal kurtuluş için harcayabilmeliyiz. Elini düşmana uzatanlara, onlara teslim olanlara, tüm ulusal değerlerimizi ayaklar altına alanlara "dur" diyebilmeliyiz. Ben merkezci-aşiretsel, feodal zihniyetle düşmana malzeme olmaktansa, Kawa'nın ateşinde kül olmak daha onurludur bence.

İnsanlığın biz Kürtlere vicdan borcu vardır. Alınmış, gaspedilmiş özgürlüğümüz, vatanımız, onların yüz karasıdır.

"Ey Kürt gençliği!" tarihimize ve namusumuza sürülen bu kara lekeyi silmenin zamanı gelmiş geçmiştir artık. Biz gençlerin halkımıza armağan edebileceğimiz bağımsız, sosyalist bir Kürdistan idealimiz vardır. Gelin gençler, bu idealimizi gerçek yapalım. Seyit Rıza'nın darağacındayken; "Kürt torunları benim intikamımı alacaktır" sözlerine yanıt olabilmek yaşamak demektir Kürdistan'da.

Bulunduğumuz her yerde kendimize göre bu sözlere yanıt olabilmeliyiz. Bağımsız Kürdistan'a ulaşma mücadelesi görevimiz olmalıdır.

On günde on infaza tanık olan kentte 'faili belli' cinayetlerin yaygınlaşacağı endişesi var

Diyarbakır'da ölüm kol geziyor

Son on günde, Diyarbakır il sınırları içinde işkence edilmiş olarak biri kadın dokuz cesedin bulunması; ardından Nezir Çiçek adlı belediye işçisinin 'faili meçhul' bir cinayete kurban gitmesi, kentte yargısız infazların yeniden artacağı endişesini yarattı. Olay çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile halk tarafından tepkiyle karşılanırken İHD Diyarbakır Şubesi yaptığı basın açıklamasında cinayetlerin son bulması ve aydınlatılması için kamuoyu ve yetkililerden çaba göstermeleri istendi.

İHD Diyarbakır Şube Başkanı ve İHD Genel Başkan Yardımcısı Av. Mahmut Şakar, konuyla ilgili olarak yaptığı basın açıklamasında, 14 Eylül 1996 gününden bu yana toplam dokuz kişinin gözaltına alındıktan sonra yasal hiç bir işleme tabi tutulmadan infaz edildiği haberinin şubelerine iletildiğini belirtti. Bunlardan üçünün kimliğinin tespit edildiğini aktaran Şakar, kimliği tespit edilenlerin cesetleri bulunmadan önce ailelerinin, İHD Diyarbakır Şubesi'ne yaptığı başvuruları şöyle sıraladı:

● Fevzi Orak: 14 Eylül 1996 günü eşi tarafından sözlü olarak şubemize başvuru yapıldı. Başvuruda eşi Fevzi'nin dört sivil polis tarafından gözaltına alındığı ve kendisinden haber alamadıklarını belirtti. Diyarbakır DGM'ye yaptığı başvuru yanıtsız kaldı.

İnfaz haberleri ard arda

● Nasır Alan (19): 10 Eylül günü babası tarafından şubemize başvuru yapıldı. Başvuruda oğlunun dört kişilik sivil polis ekibi tarafından gözaltına alındığını belirtti. Diyarbakır DGM'ye yaptığı başvuru sonuçsuz kaldı.

● Nuri Yiğit (22): 8 Eylül günü annesi tarafından şubemize başvuru yapıldı. Başvuruda, oğlunun, bir arkadaşının evinden sivil polisler tarafından gözaltına alındığını ve kendisinden haber alamadıklarını belirtti. Diyarbakır DGM'ye yaptığı başvuru yanıtsız kaldı.

Adı geçen bu şahısların dışında 14 Eylül Cumartesi günü Bismil-Silvan karayolunda 2 erkek cesedinin daha bulunduğunu belirten Şakar, 15 Eylül Pazar günü de Silvan İlçesi Bağdere ve Kağıtlı Jandarma Karakolları arasında bir erkek cesedinin bulunduğunu söyledi. Ayrıca, 16 Eylül Pazartesi günü de yine Silvan-Diyarbakır karayolu üzerinde bir başka erkek cesedinin bulunduğunu ifade eden Şakar, kendilerine ulaşan başka bir haberde ise, 17 Eylül Salı günü Diyarbakır merkeze bağlı Soğanlı (Aqmesat) köyü yakınlarındaki yol üzerinde baş kısımları yakılmış bir kadın ve bir erkek cesedinin çıplak vaziyette köylüler tarafından bulunduğunu belirtti.

Bir cinayet daha

Diyarbakır'da halk bu olayların etkisinden henüz kurtulamamışken, bir cinayet haberi daha geldi. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nde bekçilik yapan ve aynı zamanda Belediye-İş Sendikası'nın da üyesi olan Nezir Çiçek, uğradığı 'faili meçhul' bir silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

21 Eylül Cumartesi sabahı kafasına tek kurşun sıkılmış olarak bulunan Çiçek, öldürülmeden önce İstasyon Caddesi üzerinde bulunan asfalt makinalarında gece nöbeti tutuyordu.

Çevresinde sevilen biri olarak tanınan Nezir Çiçek'in yakınları, düşmanlarının olmadığını ve cinayetin, örnekleri önceden yaşanan 'faili belli' bir cinayet olduğunu belirttiler.

İnfazlara suç duyurusu

Bu arada, 7 Eylül günü sivil polislerce gözaltına alındıktan sonra kafasına tek kurşun sıkılmış vaziyette bulunan Eshat Yaşar'ın ağabeyi Şevket Yaşar ile Nasır Alan ve Faik Orak'ın aileleri, cinayetlerin devlet tarafından işlendiği gerekçesiyle Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundular. **(DİYARBAKIR)**

Di çapameniya Kurdistanî û dinyayê de li ser şerê navbera Kurdan, ango li ser şerê xwekuji û birakujiyê gellek hat rawestin. Herhewa li ser sedemên vê nexweşînê jî pirr tişt hatin gotin û peyivîn. Lê mixabin gotinê pere nekir. Çimkî li li Başûr, partiyên me siyaseta xwe ya bingehîn hema bibêje li ser tunekirin û ji holê rakirina hevdû ava kiribûn.

Di rewşeke weha de riya aştî û li hevkirinê xitîmîbû û hatibû girtin. Bêguman netewa Kurd ji vê helwesta kor û nerast zêde kişand, zerar û ziyaneke mezin dît. Birînên ku bi vê korîtî û belengaziya siyasî hatin vekirin zû bi zû sax nabin.

Ev dexma tarî ji niha ve di nav rûpelên reş ên dîroka me de bi cih bû.

Lê ji îro pê ve?

Roj roja serxwebûnê ye!..

Felat DILGEŞ

Li ser têkiliya hêzên netewî yên bi dewletên dagirker re, dîsa van rojan di çapemeniya me de nivîsên cihê tên weşandin.

Hinek PDKê û têkiliyên wê, hin der û dor jî YNKê û têkiliyên wê tawanbar dikin.

Bi ya min têkilî bi kî re, bi çi awayî û li ser çi bingehê be, gava ku zerarê dide berjewendiyên giştî yên netewa Kurd, divê bê tawanbarkirin û hewce ye ku hêzên netewî, mayê ku ji destê wan tê xwe ji têkiliyên weha dûr bikin; berjewendiyên xwe yên partîtî di ser yên welatî û netewî de nebînin.

Gava ku em bi bergeheke weha li bûyeran binihêrin, hingê emê bibînin ku mixabin deftera hêzên me yên Başûr ne sipî û saya ye. Di vê mijarê de gellek tişt hatin gotin û hê dikare bê gotin jî.

Bi kurtî ger ku PDKê xwe nesiparta Iraqê û ji rewşa îroyîn re nebûya sedem, tu garantiyet nebû ku ewê YNKê xwe nesiparta Iranê û di cihê wê de serweriya giştî bi destê xwe nexista.

Dil dixwest ku li Kurdistana Başûr bi lihevhatin û lihevdukirina hemû hêzên Kurdistanî, bi riyên demokratîk û aştiyane mesele bihatana çareserkirin, îrada hemû partî û der û dorên siyasî di pêkhatina serweriya siyasî de bihata temsîlkirin.

Rewşeke weha, ewê ji bo pêşeroja civatek Kurd a demokratîk jî bibûya nimûne û garantiyek baş. Lê mixabin nebû.

Hewa siyasî ya Rojhilata Navîn ji vê yekê re dest neda.

Dewlet û civatên nedemokratîk ên cîran, Kurd jî ber bi diktatoriyê ve zorkirin, pirrengî û pirrdengiyê ji gelê Kurd re zêde dîtin.

Di roja îroyîn de li Kurdistana Başûr serweriya siyasî hema bibêje bi tevahî ketiye destê PDKê. Gava ku em têkiliyên PDKê, û encamên vê yekê deynin aliyekî, hingê rewş bi vî awayî xuya dike:

1) Kurdistana azad a ku ji şerê çend salan de bû di nav du hêzên sereke de parve bûbû, niha ji vê parvebûnê rizgar bûye.

2) Şerê birakujiyê yê ku bûbû toqa neletê û ketibû sitûyê gelê Kurd, îro bi awayekî de facto be jî rawestiya ye.

3) Di çaraserkirina pirsa Kurdistana Başûr de, bi awayek nedemokratik be jî muhatabek siyasî derketiye. Ev yek gellek girîng e. Êdî tu kes nikare ji valahiya siyasî û ji dagirtina vê valahiyê qal bike.

Divê çi bê kirin?

Pirsa herî girîng ev e û pêwist e ku em serê xwe li ser vê yekê biêşînin.

Bêguman nexweşî û neheqî hatine kirin, lê îro em li ber riyeke nipûnû ne. Divê em riyeke wusa bidin ber xwe, riyeke wilo bibijêrin ku gelê me ber bi azadî û rizgariyê bibe.

Ev rê serxwebûn e!

Tenê riyek li ber PDKê heye: Serxwebûna Kurdistanê îlankirin.

Derb derba serxwebûnê,
Keys keysa serxwebûnê,
Tel tela serxwebûnê,
Dem dema serxwebûnê,
Roj roja serxwebûnê ye!..

Heta ku mesela Kurdistanê ji çarçowa meseleyek hundurîn a dewletên dagirker neyê derxistin û nebe pisa azadî û serxwebûna gelekî, ewê di qada navnetewî de li cihê xwe yê rastîn rûnenê! Rengê dost û dijminên Kurdan jî bi aşkerayî neyê dîtin; riya bazar û parastina berjewendiyên welat venebe. Ewê dîsa dijmin bazara ava me, axa me û petrola me bikin. Dîsa ewê çavê me li destê wan, qedera me bi biryara wan, pêşeroja me bi ûjdan û dilovaniya wan ve girêdayî be. Em ku çendik û çend caran ji vê ûjdan û dilovaniya wan re bûne şahid, ku navê wê tevkujî ye!

Otonomî tê dayin;
Federasyon tê dayin;
Lê serxwebûn tê sitandin!

Ev e ferqa navbera otonomî û serxwebûnê. Çimkî tiştê ku tê dayin, hergav dikare bi şûn de bê sitandin. Gelê kurd bi tu awayî nikare xwe bisipêre ûjdan û dilovaniya dewletên dagirker.

Ma heta niha Iraqê çend caran otonomî da û sitand? Lê Îran û Tirkiyê?

Dem dema serxwebûnê ye! Amerîka bi dar xwe daye ber Iraqê; li gor beyanên rojnameyan ew bi xwe jî ji bo Kurdan dî bin federasyonê de bi tiştekî din nerazî ye. Iran nikare xwe tev bide; dimîne Tirk.

Bi îlankirina serxwebûnê re Tirk dikarin çi bikin? Tiştê herî zêde ewê careke din êrîşî Kurdistana Başûr bikin. Bi dilê wan e, ku ji wan tê bila salekê bimînin. Lê ewê piştre bi têkçûnê vekişin û hem jî Kurdistanek azad a ku tevê dinyayê wê naskiriye li piştxwe bihêlin.

Roj roja serxwebûnê ye! Bila kes xwe bi çîroka, "Çar aliyên me dijmin in. Ku ew destûr nedin em nikarin bijîn" nexapîne. **Ma kîngê êrîş, hovîtî û ambargoya van dijminan ji ser me rabûye.**

Tenê serxwebûn dikare deriyên dinyayê li me veke û me ji vê dilîtî û bindestiyê rizgar bike. Tenê serxwebûn dikare PDKê û gelê Başûr azad bike. Tenê serxwebûn dikare dawiya têkiliyên tarî û li dijî berjewendiyên gelê Kurd bîne.

Tenê serxwebûn dikare tevahiya gelê Kurd li çar aliyên dinyayê bi giyaneke netewî rake ser lingan. Tenê serxwebûn dikare li Kurdistanê bike şahî û dîlan!..

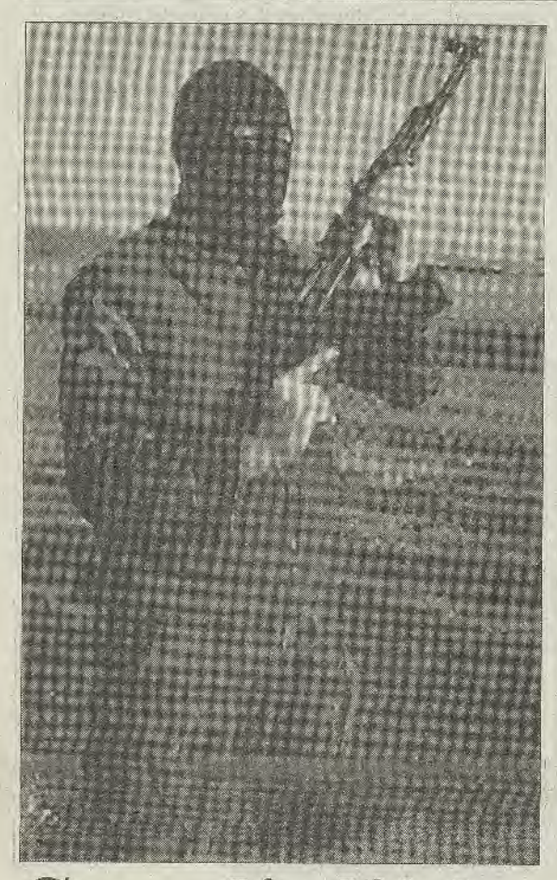

Şemdinli'de özel tim terörü

HAKKARİ- Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı iki köye baskın düzenleyen özel tim elemanları köylülere ait koyunları götürürken, gözaltına aldıkları köylüler ile çobanları uzun süre soğuk suda işkenceye tabi tuttular.

Koruculuk sistemine başından beri karşı çıkan ve şimdiye kadar silah almadıkları için askeri birliklerin ve özel timin hedefi haline gelen Şemdinli'nin Raşidan (Öncü) ve Bembo (Özyamaç) köyleri, 19 Eylül günü bir kez daha özel timlerce basıldı. Raşidan köylülerine ait 640 koyun ile çobanlardan Aslan Onay ve Necati Onay'ı yanlarına alan özel tim mensupları, Bembo köyünde de hiç bir gerekçe göstermeden Alihan Öztorun, Sabri Azıcı ve Abdulvahap Balcı isimli köylüleri gözaltına alarak dağlık alana götürdüler. Burada köylüleri ve çobanları bir süre kaba dayak atarak döven özel timlerin, sözkonusu kişileri daha sonra da bir göletin içine sokarak 5 saat bekletikleri öğrenildi.

Özel timlerce gözaltına alınan ve diğer köylülerle birlikte işkenceye tabi tutulan Alihan Öztorun'un kardeşi Abdulkadir Öztorun, köylülerin kardeşiyle birlikte sabah erken saatlerde özel timler tarafından götürüldükten sonra öğlen saatlerinde kendilerini bazı köylülerle birlikte aramaya çıktıklarını belirterek şöyle konuştu: "Daha önce de koruculuğu reddettiğimiz için köylerimiz defalarca basıldı, yakınlarımız gözaltına alındı. Her defasında da dağlık alana göttürerek işkence yaptılar ve tehditlerde bulundular. Biz de bunu bildiğimiz için kardeşim ile diğer köylülerin yine köyün yakınındaki dağlık kesime götürülmüş olabileceğini düşündük. Saat 14.00 sıralarında kardeşim Alihan ile Sabri Azıcı, Abdulvahap Balcı ve Raşidan köyü çobanları olan Aslan Onay ile Necati Onay'ı bir göletin yanında bitkin bir şekilde bulduk. Adeta donmuşlardı. Hemen Şemdinli'deki hastahaneye kaldırdık. Doktor gerekli tedaviyi yaptı. Her taraflarında yara bere bulunduğu ve soğuk suda fazla kaldıkları için titremeden dolayı ayakta duramaz durumda oldukları halde, tüm ısrarlarımaza rağmen doktor, 'yarın öbür gün hedef olurum' diyerek rapor vermedi. Ancak tüm yasal yolları zorlayacağız."

Van'da iki tutuklama

VAN- Van'ın Muradiye ilçesinde özel tim tarafından evlerine yapılan baskın sonucu gözaltına alınan iki kişi mahkemece tutuklanırken, üç kişi de serbest bırakıldı.

Muradiye ilçe merkezinde 14 Eylül akşamı özel tim tarafından evlerine yapılan baskın sonucu gözaltına alınan daha sonra ise Van Tugayı'nda sorguları yapılan Mustafa Tan ile Sait Tan 20 Eylül günü çıkarıldıkları Van Sulh Mahkemesi'nce "PKK'ye yardım ve yataklık yaptıkları" iddiasıyla tutuklandı. HADEP Muradiye ilçe yönetim kurulu üyesi Mikail Avcı'nın da aralarında bulunduğu üç kişi ise serbest bırakıldı. Serbest bırakılanların ağır işkencelere maruz kaldıkları bildirildi.

HAKKARİLİLER'DEN 'RESMİ SAĞIRLIĞA' PROTESTO

Bakan Sağlam'a tepki yağıyor

Mehmet ÇİFTÇİ

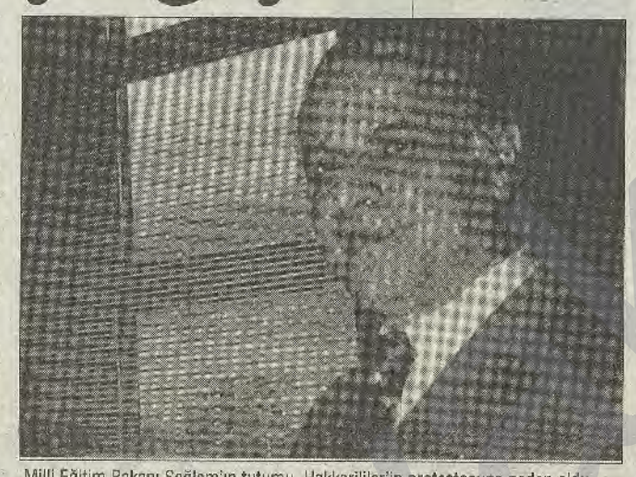

Milli Eğitim Bakanı Sağlam'ın tutumu, Hakkarililer'in protestosuna neden oldu.

HAKKARİ- Temel atma töreni için gittiği Hakkari'de Belediye Başkanı Abdurrahman Keskin ile tartışan Milli Eğitim Bakanı Mehmet Sağlam'a Hakkari'lilerden tepki yağıyor. Sorunlarının Bakan tarafından görmezlikten gelindiğini belirten çok sayıda kişi Bakan'a protesto telgrafları çekiyor.

Sanayi Bakanı Yalım Erez ve TOBB Başkanı Fuat Miras ile birlikte bir kilim atölyesi ve iki ilköğretim okulunun temelini atmak için Hakkari'ye giden Milli Eğitim Bakanı Mehmet Sağlam'ın Belediye Başkanı Abdurrahman Keskin'in ilin sorunlarını anlattığı bir sırada tepki gösterdiğini belirten çok sayıda Hakkari'li PTT'ye giderek protesto telgrafları çekti. Bakanların Hakkari'den ayrıldıktan sonra halkın kendisini tebrik etmeye geldiğini ve Bakan Sağlam'a protesto telgrafları çektiğini belirten Belediye Başkanı Abdurrahman Keskin, "Hakkari'liler devlet tarafından ciddiye alınmadıklarını ve tüm sorunlarının görmezlikten gelindiğini Bakan Sağlam'ın tavrında da gördüler. Ben halkın sorunlarını anlatırken; göçleri, yoksulluğu ve işsizliği anlatırken, Bakan Sağlam bana sinirlenerek sözümü kesti. Halk çok iyi biliyor ki bu tepki bana değil kendilerine karşıdır. Aslında Bakan halkı dinlemek istemedi, beni değil."

Belediyeyi kapatma kararında son hafta

İlin sorunlarını anlattığı için Milli Eğitim Bakanı Mehmet Sağlam'dan sert karşılık gören Hakkari Belediye Başkanı Abdurrahman Keskin, belediyenin kapatılma kararının yeniden görüşülmesi için 20 Eylül günü belediye meclis üyeleriyle bir toplantı yapıldığını açıkladı. Keskin, bu hafta içinde hükümetin, belediyenin ve halkın sorunlarına ilişkin olumlu bir adım atmaması durumunda belediyenin kapısına kilit vuracağını söyledi. Keskin şöyle konuştu: "Biz 9 Eylül günü de toplanarak gerekli yardım yapılmadığı taktirde belediyeyi kapatma kararı almıştık. Ancak daha sonra Bakanlar Kurulu'nda sorunun gündeme getirileceğini öğrendik. Ardından bakanlar Hakkari'ye gelmeye başladı. Bir sonuç alacağımızı düşünüyorduk. Ancak Bakan Sağlam'ın tavrını görünce tüm umutlarımız söndü. Tüm kapılar şimdilik yüzümüze kapanmış görünüyor. 10 aydır işçimize maaş ödemiş değiliz. 66 milyar lira borcumuz var. 22 kez sorunlarımızı ilgili bakanlıklara ilettik. Ancak şimdiye kadar hiç bir olumlu cevap alamadık. Bu iş böyle yürümez, bu şekilde belediye idare edilmez. Halkın bizden beklentileri var, bunlara cevap veremiyoruz. Bize de kalan; tüm kapılar yüzümüze kapandığına göre, belediyenin kapısını kapatıp evimize çekilmemiz."

Köln *barış*la çınladı

KÖLN- Her yıl Avrupa'nın değişik şehirlerinde düzenlenmekte olan Kürdistan Festivali bu yıl 21 Eylül Cumartesi günü Köln'de "Barış Festivali" adı ile gerçekleşti.

Köln şehir stadı Mungersdof'da Cumartesi günü saat 13.00'da başlayan ve Avrupa ülkelerinden onbinlerce Kürdün katıldığı Festival gece 21.00 dolaylarında hiç bir olay çıkmadan barışçıl bir şekilde sona erdi.

53.500 seyirci kapasiteli Münggersdof stadının tamanen dolduğu görülürken, festivale giremeyen binlerce izleyici ise dışarda bulunan çeşitli Kürt örgütlerinin standlarını gezmekle yetindi. Düzenleyiciler Festivale 90.000'e yakın izleyicinin katıldığını açıkladı. MED TV'nin de Festival boyunca stadtan canlı yayın yaptığı görüldü.

Avrupa'nın değişik ülkelerinden, politikacı ve insan hakları kurum ve kuruluş temsilcilerinin de konuşmacı olarak katıldığı, Festival'de ağırlıklı olarak, Kürdistan'a adil bir barış istemi dile getirildi. Şivan Perwer, Nasır Rezazî, Ferhat Tunç gibi tanınmış Kürt sanatçılarının konserler verirken, çok sayıda müzik ve folklar grubu da çeşitli etkinliklerde bulundu. Festivale davetli olan ve program yapacakları önceden açıklanan bir çok sanatçı ve grubun ise zaman darlığından sahneye çıkamadıkları açıklandı.

Öte yandan izleyiciler, davetliler ve gözlemciler genel olarak Festivali başarılı bulduklarını ancak, adı "Barış" olan bir etkinlikte, askeri geçişi andıran serenomiyi ve askeri bir eylemin canlandırılmasını anlamakta güçlük çektiklerini belirttiler. Program boyunca çok az Kürtçe konuşulması da eleştirilere neden oldu.

Çok sayıda örgüt ve şahsiyetin yanısıra PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın da bir mesaj sunduğu Festivali'n bitiminden sonra bir açıklama yapan organizatörler, katılım ve sonuçtan memnun olduklarını, "Barış Festivali"nin başarılı olduğunu açıkladılar.

'Sürgünlerin hedefi emekçiler'

KESK Diyarbakır Şubeler Platformu adına yapılan açıklamada, kentteki kamu emekçilerinin sürgünlerinin durdurulması talep edildi

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) Diyarbakır Şubeler Platformu, son zamanlarda Diyarbakır'da yaşanan sürgünlerle ilgili bir basın açıklaması yaparak sürgünlerin bir an evvel durdurulmasını istedi.

Geçtiğimiz hafta Pazartesi günü Maliye-Sen Diyarbakır Şubesi'nde yapılan basın açıklamasını KESK Diyarbakır Şubeler Platformu adına okuyan Maliye-Sen Diyarbakır Şube Başkanı Davut Balıkçı, kamu emekçilerinin altı yılı aşkın bir süreden beri sendikal hak ve demokrasi mücadelesini verdiklerini belirterek, bu mücadele sürecinde büyük kazanımlar elde edildiğini söyledi.

"Kazanımların bedeli de büyük olmuştur" diyen Balıkçı, "Bugüne değin toplumda mücadele geliştiren; eşitlik, barış ve demokrasi talepleri olan her kesime, siyasal iktidar tarafından topyekün bir saldırı geliştirilmiştir. Bu saldırılarda yüzlerce emekçi tutuklanmış, kötü muameleye maruz bırakılmış ve sürgünlere tabi tutulmuşlardır" diye konuştu.

Tüm baskılara rağmen demokrasi, eşitlik, barış ve sendikal mücadele taleplerinden vazgeçilmesinin sözkonusu olamayacağını vurgulayan Balıkçı, şöyle devam etti:

"Son seçimlerle birlikte sermayenin emekçi halka karşı topyekün saldırısı yoğunlaşmıştır. 1 Mayıs etkinliklerine yönelik saldırılar, Habitat sürecinde yapılan saldırılar, Cumartesi Anneleri'ne, HADEP'e ve cezaevlerine yönelik saldırılar birer çarpıcı örnektir. Ayrıca bölgemizde yaşanan saldırılar da artırılarak devam etmektedir."

Yasalarda mevcut olmayan bir biçimde emekçilerine yönelik sürgünlerin, saldırıların bir başka örneği olduğunu açıklayan Balıkçı, konuşmasını şöyle bitirdi:

"Son günlerde Diyarbakır'da yoğun bir sürgün furyası görülmektedir. Bu sürgünlerin çoğu kamu emekçilerini kapsamaktadır. Bu sürgünlerle emekçiler mağdur edilmektedir. Öğretmen açığı bulunmasına rağmen 16 eğitim emekçisinin sürgüne gönderilmesi bunun kanıtıdır. Ayrıca demiryollarında çalışan 7 kamu emekçisinin sürgün edilmesi başka bir örnektir. Bizler kamu çalışanları olarak gayri insani olan sürgünlerin karşısında olduğumuzu; anti-demokratik uygulamalara karşı sessiz kalmayacağımızı kamuoyuna duyuruyor, yapılan sürgünlerin derhal durdurulması için yetkilileri göreve çağırıyoruz." **(DİYARBAKIR)**

1 yazıya *5* soruşturma

HABER MERKEZİ- Şair ve yazar Yılmaz Odabaşı'nın geçtiğimiz Mayıs ayında Doruk Yayınevi'nden çıkan "Düş ve Yaşam" adlı kitabında yer alan "Türkiye Solu Pratiğine Eleştirel Bakış" adlı yazısındaki değişik paragraflar hakkında TCK 312. ve 8. maddelerinden değişik bendleri uyarınca toplam beş ayrı soruşturma açıldı.

Ankara Basın Savcılığı tarafından açılan soruşturmaların ikisi görevsizlik kararı ile Ankara DGM'ye sevkedilirken, kalan diğer üç ayrı soruşturmayla ilgili soruşturmayı ise Ankara Basın savcılığı yürütecek. Aynı kitabın bir sonraki bölümünde yer alan "Cezmi Ersöz ile Doğaçlama" başlıklı söyleşideki "düşünce yasakları sürdükçe, Kürt halkı özgür olmadıkça, ben bir baskı altındayım demektir" ve "Türk ve Kürt halkının kardeşliği için yemin eden Leyla Zana'nın sözlerine sarılmalıydı insanlar; sarılmalıydık" cümlelerden dolayı da yazar Cezmi Ersöz için 8. madde uyarınca soruşturma açan Basın Savcılığı, bu soruşturmayı da Ersöz'ün ifadesine başvurduktan sonra gerekirse bir üst mahkemeye sevkedecek.

Yılmaz Odabaşı, yaptığı açıklamada, kitabında soruşturma konusu olan yazısını daha önce çeşitli gazetelerde yayınlandığını, ama iki yıl sonra kitabına aldığı bu yazısı için soruşturma açıldığını vurgularken, "Cezmi Ersöz ile Doğaçlama" başlıklı söyleşiyi de 1995 yılı güz aylarında "Siyah Beyaz" gazetesinde bölümler halinde yayınlattığını, ama aynı söyleşi kitabına alındığında soruşturma açılmasını şaşkınlıkla karşıladığını belirtti.

Odabaşı, süren bütün yargılanmalarıyla ilgili olarak yazar örgütlerinden ve demokratikk kurumlardan dayanışma beklediğini, ayrıca hakkında açılan soruşturmalar" hakkında şikayette bulunacağını söyledi.

Merkez yönetimini de etkileyecek olan İHD İstanbul Şube Kongresi öncesi Kürt üyelerden ortak tavır

İHD'de 'Kürt realitesi'

6 Ekim'de yapılacak olan İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şube Kongresi, merkezi tutumları da önemli ölçüde etkileyecek. Kürt üyeler, Kongre'deki tutumlarına ilişkin ortak tavır sergilemeye hazırlanıyor. Bu arada, şube başkanı Ercan Kanar'ın yeniden aday olmayacağının anlaşılması, Akın Birdal'ın karşısına genel başkan adayı olarak çıkacağının ilanı gibi algılandı.

Hatice YILMAZSOY

Geri sayımın başladığı İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şube Kongresi, yalnızca delege sayısı bakımından değil, yeni bir insan hakları anlayışı oluşturulması açısınndan da kurumun bütünü için daha fazla önem taşımaya başladı. İHD üyesi olan Kürt sorununda duyarlı kişiler ortak tutum sergilemeyi kararlaştırırken, Şube yönetimine talip olacak adayları da netleştirmeye çalışıyorlar. Bu arada şube başkanlığı ve genel başkan adaylığı konusunda da önemli ipuçları gözleniyor. Ercan Kanar'ın genel başkanlığa aday olabilmek için şube başkanlığına aday olmama olasılığı yüksek.

Kürt üyelerin adayları belli gibi

İHD İstanbul Şube Kongresi, 29 Eylül Pazar günü dernek binasında gerçekleştirilecek. Çoğunluk sağlanamadığı takdirde 6 Ekim'e sarkacak olan Kongre için geri sayım başlamışken başkanlığa kimin, şube yönetimine kimlerin aday olacağı, çarşaf mı anahtar liste mi uygulanacağı, insan hakları savunuculuğu açısından ilkelerin önemi, kurumsallaşmanın önündeki engeller ve derneğin özgünlüğünün nasıl yaşam bulacağı tartışılıyor. Kürt üyeler, bütün bu tartışmalar içinde ortak tutum sergilemek kararında. Onlar da, bu yıl şube başkanının kim olacağı, yönetime kimlerin aday olacağı, çarşaf liste mi anahtar liste mi, insan hakları savunuculuğu açısından ilkeler, kurumsallaşma ve özgünlük konusundaki soruların yanıtlarını arıyor.

Kanar'dan, genel başkanlık sinyalleri

Derneğin İstanbul şube başkanlığını 6 yıldır Av. Ercan Kanar yapıyor. Kanar'ın, 27 Ekim tarihinde gerçekleştirilecek olan büyük kongre de genel başkan adayı olması bekleniyor. Halen, genel başkan olan Akın Birdal'ın da öyle. Yani, genel başkanlık yarışının iki yarışçısı var: Kanar ve Birdal. İstanbul Şube Kongre sonuçlarının önemi bu yüzden bir misli daha artıyor. Şube'nin yeni başkanı kim olacak? Kanar, Birdal'ın geçtiğimiz seçimlerde, Emek Barış Özgürlük Blok'undan aday olmasını eleştiriyor ve "İnsan hakları savunucuları, mağdurun haklarını savunurken, mağdurla özdeş olmamalı. Herhangi bir alanda öznenin haklarını savunurken o alanın öznesi konumuna düşmemelidir. Aksi halde mücadele, bir dayanışma mücadelesine, dernek bir yan kuruluşa, bir dayanışma derneğine dönüşür ve esas işlevini kaybeder" diyor.

Birdal ise, adaylığının Genel Yürütme Kurulu (GYK) kararı olduğunu anımsatarak, yine GYK kararı ile Dernek'teki görevine döndüğünü vurguluyor. Birdal, İHD'nin insan haklarının evrenselliğine bağlı kalarak, Türkiye'de barış taebinin önceliğini politikalarının merkezine koyması gerektiğini savunarak şöyle konuşuyor: "Derneğin verdiği mücadelenin dayanağı Türkiye'nin ve Türkiye halklarının gerçeği olmalıdır. Bu da eşitlik, özgürlük ve barıştır."

'İHD, kişilerle özdeşleşmemeli'

Görüşlerine başvurduğumuz İstanbul şube yöntim kurulu üyesi Fuat Dündar, özelde İstanbul şubenin, genelde tüm İHD şubelerinin kişilerle özdeşleşmemesi, derneğin kurum olarak faaliyetlerini yürütmesi gerektiğini vurgulayarak yapılacak kongreninde bu etiği yaratacağına inanıyor. Kurumsallaşmanın her alanda gerçekleştirilmesinin önemine işaret eden Dündar, "Kürt üyeler, Derneğin şu veya bu şahsın çizgisinde değil, ancak kurumsallaşarak toplumda kök salacağında hemfikir. Ve bunu İstanbul'da yansıtmayı hedefliyorlar. Bir hedefleri de dernek politikaları açısından daha kapsayıcı, daha toparlayıcı bir liste" diye konuştu.

İHD'nin dışa karşı savunduğu ilkeleri öncelikle kendi içinde hayata geçirmesi gerektiğini belirten Dündar, üyeler arası ilişkilerin anlayış temelinde olması gerektiğini söyledi. Kongrenin tartışma konularından biri olacak olan "Seçimler ve İHD" konusunda da görüş belirten Dündar, derneğimizi başkan ve yönetici düzeyinde temsil edenlerin seçimlerde aday olması durumunda -geçicide olsa- sıfatlarından istifa etmeleri gerektiğini ancak, geçtiğimiz seçimlerde Genel Başkan Akın Birdal'ın Blok'tan adaylığına dernek organlarının karar verdiğini anımsatan Dündar, Türkiye gerçekliğinde insan hakları etiğinin yerleşmesinin zaman alacağını savundu. Dündar,

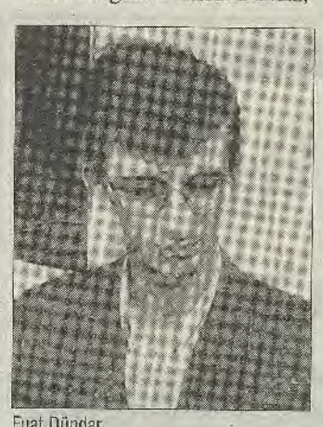

Fuat Dündar

"İnsan haklarını sadece teoride savunmak yeterli değil, farklı düşüncelere tahammül etmek gerekiyor. Geçen dönem olduğu gibi önümüzdeki iki yıllık çalışma döneminde de önemli yer tutacak olan barış çalışmalarına şartsız güç verecek bir yönetimin oluşturulması gerek" dedi.

'İnsan hakları savunucuları da taraftır'

Önceki dönemde İstanbul Şube genel sekreterliği yapan Av. Eren Keskin de Kürt üyelerin aday olmasını istediği bir isim. Keskin, henüz adaylığa sıcak bakmıyor. Ona göre dernekte temelde iki farklı görüş var. Birincisi, İHD'nin özgünlüğü, kişiler ve örgütler üstü bir kurum olduğu. "Hep ezilenlerden yana; ezilen cins, ezilen ulus ve ezilen sınıftan yana. Ama hiçbirinin öz örgütü olmayan bir İHD." Dernek içinde İHD'nin sınıf bakışına sahip olması gerektiğini savunanlar da olduğunu anımsatan Keskin, "Biz ise, İHD'nin özgünlüğünü savunuyoruz. Biz kendimizi birilerinin tarafında hissedebiliriz. Ama o tarafında hissettiklerimizin de bir hatası, yanlışı olursa insan hakları adına bunu onlara söylemeliyiz. Özgünlükten biz bunu anlıyoruz" diye konuştu.

Dündar gibi Derneğin kurumsallaşmasının çok önemli olduğunu belirten Keskin, kurulduğundan beri adeta genel merkez gibi çalışan İstanbul şubenin Genel Merkez açısından da kendileri açısından da önemli olduğunu vurguladı. Dernek bünyesinde demokrasi adına bazı yanlışlar yapıldığını savunan Keskin, "Özgünlük adına blok tavır savunulabilinir. Bende bundan yanayım. Ama, birtakım kişi ya da yapıların kendi çevrelerine çıkar sağlamak ya da yönetimde ne kadar çok adamımız olursa o kadar iyi olur mantığıyla blok davranmasını kabul edemiyorum. Belli bir anlayış çerçevesinde birarada olunmalı" dedi. Keskin, çarşaf listenin demokratikmiş gibi görünse de, anahtar listeler çıkabileceği ve blok tavırlar gösterilebileceği için bazı adayların seçilmesinin engelleneceğine dikkat çekti. Belli bir anlayış doğrultusunda listeler oluşturulmasının başarılı bir yönetim çıkması açısından daha olumlu sonuç vereceğini ifade eden Keskin, herkesin çalışabileceği ekibi oluşturarak seçime katılmasının en doğal hakkı olduğunu söyledi.

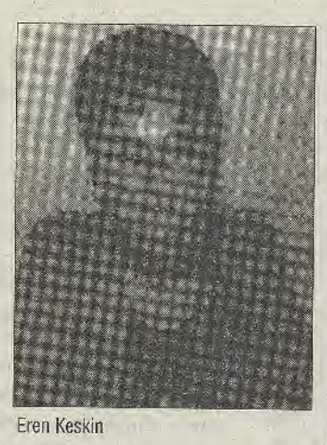

Eren Keskin

İHD'nin uygulayageldiği bir barış politikası olduğunu anımsatan Keskin, yeni yönetimin de bu politikadan sapmaması, hatta daha da geliştirmesi gerektiğini beirtti. Keskin, gerek İstanbul Şube'nin gerekse Genel Merkez'in bu politikalara uygun bir ekip çıkartmasını istediğini vurgulayarak, Kürt üyelerin de kendisinin de bu politikaları yürütebilecek bir ekibin çıkmasını destekleyeceğini kaydetti.

(İSTANBUL)

Bitmeyen Umut

Hacı ERDOĞAN

Yine bir katliam haberi ülkemden ve hemde kalbi, ruhu Diyarêbekirden. Hapishanede 14 canı hunharca katletmişler. Dünde yapmamışlarmıydı? Mazlum'lar, Büyükkaya'lar, Pir'ler orada katledilmemişler miydi? Ne oldu peki?

Sonuç ayağa kalkan bir halk değilmiydi? Ben ülkede gezerken bilenen ruhların , beyinlerin ve umuda yolculuğu gözlemledim. Ağlamadım son olayda. Aksine Orta-Anadolu'yu gezerken, ordaki insanların şahsında özgür halkımı gördüm.

İnsanlardaki onuru ve umudu görmek, güzelliği sadeliği gözlemlemek motivasyon dürtüsüdür benim için. Bunun böyle olduğunu Newroz delegasyonu ile gittiğim ülkemde iliklerime kadar yaşadım. Bu günde karınca gibi uğraşı içinde olan NûRoj çalışanlarını İstanbuldaki bürolarını ziyaretimde gördüm. Büronun bir köşesine çekilip dizgi yapanın, redaktörlerin cümleleri didiklemelerini, tasnifçilerin kelime kelime yazıları tasnif etmelerini, dağıtımcıları ve abone işleri ile uğraşan arkadaşları ince detaylarıyla gözlemlerken; onların bu işi salt idealleri ve inanışları uğruna yaptıklarını düşününce kendimde hoş bir umut ve içi gıdıklayan duyguların esiri olmaya başlarken, kafamdan yukarı doğru akan ve iç tenimi ıslatan su gibi bu hislerin beni sardığını hissettim. Bu duygularla Orta-Anadolu Kürt kolonisinin iki günlük bir gezi ile arşınladığımda çok açık bir şekilde karşılaştım. Onlardaki Kürt kimliğinin tüm sadeliğiyle benliklerde yerleştiğini görünce, umut ve motivasyon dürtülerimin daha da geliştiğinin farkına varırken bu duygularımı açığa vurmaktanda kendimi alamıyorum.

Yaşlı Orta-Anadolu'lu Kürt kadınlarının son seçimlerde HADEP için kendilerince oluşturdukları politik taktikleri, Orta-Anadolu Kürtlerinin kendi espiri kültürleri çerçevesinde süsleyerek anlatmaları, beni ve benimle orayı gezen Nüroj Gazetesinin merkezinde çalışan arkadaşı bir yandan çatlatırcasına güldürürken, diğer yandan ise özgürlük ruhunun ülkemiz insanları ile birlikte nasıl Orta-Anadolu insanlarınıda derinden sardığını görmemize vesile oldu. Örneğin kulakları tam sağır olan 68 yaşındaki bir kadının "Rey xwe bı Perikê dın" derken ne kadar içten olduğunu bizlere anlatan yaşlı bir Orta-Anadolu'lu Kürt "artık herşey, para pul bu işe kurban, özgürlük haysiyet, şereftir" derken birşeyleri kanıtlıyor gibiydi. İnsanlarımızda tüm ölüm, baskı ve katliamlara rağmen eğer böyle bir umut ve ruh hali hakimse ki-hakim olduğunu gördüm. Biz artık herşeye rağmen özgürüz . Bu nedenle de Orta-Anadolu'lu Kürt şair Mihamedê Xelîkî'den bir şiirle sözü noktalamak istiyorum.

Em xortê
Mît û Med û Lûrîne
Nave te
Bi daxa
Li sîngê xwe Kolîne
Nave te di dilê me
pêt û agire
Wek agirê dilê Kawa
êdî venamire

Ger li hepsa
Gerli malin
Nave te di dilê me
Her dem dinalin
Çend Newroz û biharin
Gûnd bi gûnd
Çîya bi çîya
Ala te di desta
Li Karin

Xila nekir dijmin
Ne bi girtin
Ne bi ajotin
Ne bi Kuştin
Her gavek axa te
Bi xwina me hat şûştin

Hêvîdarim
Va keçe rind û keleş
Destê wan di dest
Xorte agît û çavreş
Ya li Mezra-Botan
Ê avakin Kûrdistan
Ya sîngê te yî gewr
Ji xwe ra bikin goristan

'Konuşturulmayan Türkiye'nin' öyküsü

"Her hafta olduğu gibi o hafta da Galatasaray Lisesi'nin önündeydik. Habitat'ın da etkisiyle polis her hafta müdahale ediyor. O hafta da benzer bir müdahale yaşandı. Saat 11.00'de anneler Galatasaray Lisesi önünde toplanmıştı. Ama toplanır toplanmaz polis müdahalesiyle karşılaştılar. Çok sayıda kişi gözaltına alındı. Yaklaşık yarım saat sonra ortalık durulmuştu. Ama bizler oradan ayrılmadık. Birşeyler olacağını tahmin ediyorduk. Haklı da çıktık. Polisler bu kez biz gazetecilere saldırdı. Aramızdan birini yaka paça götürmeye çalıştı. Engel olduk. Ardından bir öncekine benzer bir duruluk. Ama yine olacaklara gebeymiş. Balık Pazarı'ndan bir kişi slogan atarak Galatasaray Lisesi'ne doğru geliyordu. Polis, hemen engel oldu. İşte o sırada çektim fotoğrafı. Tedirgindim. Bir yandan da meseklaşlarım "arkadaş çekil de biz de birkaç kare çekelim" , diğer yandan polislerin üzerimde kurduğu baskı"

20 Eylül Cuma günü "Musa Anter ve Basın Şehitleri Gazetecilik Ödülleri 96" yarışmasında muhabirimiz Ömer Erdal Kurt'un "Konuşturulmayan Türkiye" adlı fotoğrafı da jüri özendirme ödülüne layık görüldü. Fotoğraf dalında ilk üç dereceye layık eser bulunamazken, jüri muhabirimize, Selahattin Sönmez, Hüseyin Kolay ve Alaattin Sönmez'e özendirme ödülü verdi.

Bu yıl dördüncüsü yapılan "Musa Anter ve Basın Şehitleri Gazetecilik Ödülleri 96'nın" birincisi Özgür Gündem, ikincisi Özgür Ülke, üçüncüsü Yeni Politika gazeteleri tarafından gerçekleştirilmişti. Bu yıl da Demokrasi gazetesi tarafından organize edilen yarışmada, fotoğraf dalında ilk üç dereceye, haber dalında birinciliğe layık eser bulunamazken, haber dalında ikincilik ödülünü "Genelkurmay'ın OHAL ültimatonu" başlıklı haberiyle Evrensel gazetesinden Sinan Öztürk, üçüncülüğü de "Beatles sevgisi 2.5 ay hapis getirdi" başlıklı haberiyle Ümit Otan aldı.

Araştırma inceleme dalında birincilik ödülünü "Osmanlı engizisyonu" konulu çalışmasıyla Ali Yıldırım, ikinciliği "Öte kıyıda yaşayanlar" konulu çalışmasıyla Erol Anar, üçüncülüğe de "Kürdistanlı filozof Ahmede Xani" çalışmasıyla Medeni Ayhan aldı.

Karikatür dalında birinciliğe E.Yaşar Babalık, ikinciliğe Aşkın Ayrancıoğlu, üçüncülüğe ise Sadık Palaya layık görüldü. Törende, Cezaevleri İzleme Komitesi'nin Özel Onur Ödülü, komite adına Av. Ercan Kanar'a verildi.

(İSTANBUL)

Af Örgütü'nden çifte kampanya

Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International), biri Türk hükümetini demokratik adımlar atmaya zorlamak, diğeri de tüm savaş suçlarının cezalandırılması için bir Uluslararası Savaş Mahkemesi'nin (USM) kurulması için iki kampanya gerçekleştirmeye hazırlanıyor. Türkiye'ye yönelik kampanya 1 Ekim'de, diğeri ise Birleşmiş Mieter de USM'nin tartışılarak oyanacağı topantının hemen öncesinde (14 Ekim'de) başlayacak.

Türkiye kara listede

Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International), 1 Ekim'den itibaren Türk hükümetini demokratikleşme yönünde adımlar atmaya zorlamak için bir kampanya başlatıyor. Can güvenliğinin olmadığı ve tüm antidemokratik uygulamalar nedeniyle Türkiye'nin kara listede olduğunun belirtildiği rapor, kampanyanın başlangıç tarihinde yapılacak basın toplantısında açıklanacak. Örgüt, üyelerinin kendi hükümetlerine baskı uygulamaarını ve Türk hükümetine protesto mektupları göndermeleri gibi yöntemlerle olumlu sonuç elde etmeyi

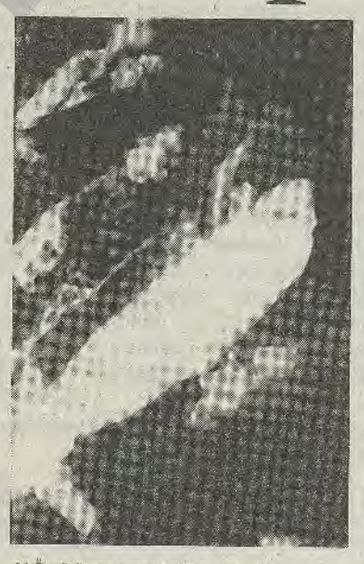

Af Örgütü yayınının Eylül sayısından.

hedefliyor. Talepleri arasında da, tüm siyasi tutuklular için ayrımsız genel af ilan edilmesi, kayıpların akıbetinin açıklanması ve gözaltı süresinin 24 saate düşürülmesi var.

BM'ye, Af Örgütü'nden mesaj

Uluslararası Af Örgütü'nün bir kampanyası da, 14-20 Ekim tarihleri arasında daimi bir Uluslararası Savaş Mahkemesi (USM) kurulması için. Örgütün Eylül 1996 tarihli yayınında açıklanan kampanyayla, "Şili'deki kayıpların, Irak'taki vahşetin, Kamboçya'daki işkence kurbanlarının ancak uluslararası bir mahkemeyle önlenebileceği" belirtiliyor. Yayında, ulusal mahkemeleri tamamlayan ve mağdur topluluklara yardımcı olacak bir uluslararası hukuk sistemine ihtiyaç olduğu vurgulanıyor. Savaş suçlarının cezasız bırakıldığı için artarak sürdüğü belirtilen haberde, yarım yüzyıldan beri Nurenberg ve Tokyo duruşmalarında ulusal mahkemelerin suçları takip edemediği ve suçluların cezalandırılmadığı ifade ediliyor. Haberde yapılan çağrıda da, örgüt üyelerine, bu kampanyanın hemen ardından BM'de (Bireşmiş Milletler) USM'nin tartışılacağı ve bir oylama yapılacağı anımsatılarak, kendi örgütlerinden bigi alarak aktif katılmaları isteniyor.

(İSTANBUL)

Green: Türkler sözlerinde durmuyor

19 Eylül 1996 tarihinde Avrupa Parlamentosu Türkiye'yi tartıştı. Türk hükümetinin Gümrük Birliği'ne girmesi karşılığında Kürt sorunu, demokratikleşme, insan hakları ve Kıbrıs sorunu konusunda verdiği sözler, parlamentonun ana tartışma konuları arasında yer aldı.

Türkiye'nin tartışıldığı toplantıya katılan 319 milletvekilinden 276 milletvekili gibi büyük bir çoğunluk, Türkiye aleyhine çıkan kararlara evet derken 23 milletvekili karşı, 20 milletvekili de çekimser oy kullandı.

Kürt sorununun yanı sıra, Güney Kürdistan'da oluşturulması düşünülen 'tampon bölge' konusu, AP'de tartışıldı. Kürt sorununda halen adım atılmadığı, Kürdistan'da askeri operasyonların tüm şiddeti ile sürdüğü, Avrupa Parlamentosu'nun kararına ve uluslararası kamuoyuna rağmen seçilmiş DEP milletvekillerinin halen hapiste olduklarını, tüm bu sorunlarda siyasi adım atılması gerektiğini karar altına aldı. Güney Kürdistan'a yönelik 'Güvenlik kuşağı' oluşturma kararının terkedilmesi konusunda TC'ye çağrı yapan AP, bu girişimin uluslararası anlaşmaların ve hukukun ihlal edilmesi anlamına geleceği sonucuna da vardı.

Demokratikleşme ve insan hakları konusunda da TC'nin imzaladığı uluslararası antlaşmalara halen daha uymadığı, Avrupa insan hakları komisyonuna bir çok başvurunun olduğu ve başvuruların giderek attığı; TC hükümetinin Gümrük Birliği'ne girme karşılığında verdiği sözü tutmadığını tartışan AP, TC hükümetine yönelik izleme ve yaptırımların arttırılması kararına vardı.

Kıbrıs'taki son gelişmeleri de değerlendiren AP, Türkiye'nin Ağustos ayından bu yana Kıbrıs'ta barış ve güvenliğin daha da gerilemesine yol açtığını, iki Yunan gencinin öldürülmesi ve onlarca barışçı göstericinin yaralanması olaylarının Türk işgal ordusu ve adadaki Türk yönetiminin sorumluluğunda olduğu kararına vardı.

Kıbrıs konusunda AP, Türk hükümetine; işgal ordusunu Kıbrıs'tan çekmesini, Ağustos ayındaki şiddet olaylarında yer alanların hemen tutuklanmalarını ve cezalandırılmalarını, adadaki silahlandırılmanın durdurulmasını ve BM kararlarına uygun olarak adada barışçıl ve demokratik çözüm için verdiği sözleri yerine getirmesini istedi.

Green: Verilen sözler tutulmadı

AP Sosyalist Grup üyesi ve temsilcilerinden Paulıne Green, yaptığı konuşmada "sosyalist grubun TC'yi artık güvenilir bulmadığını; diğer grupların da Aralık ayında TC'nin AP'ye verdiği sözleri hatırlamaya" çağırdı.

Paulıne Green yaptığı açıklamada "Türkiye'nin Kıbrıs adasının üçte birini 35.000 askeriyle işgal altında tuttuğunu; Türkiye'den adaya getirilen bozkurt/faşistlerin hayatı militarize ettiğini" belirtti. "Geçen yıl Aralık ayında Gümrük Birliği'ne geçişi karar altına aldığımızda kamuoyunun hatırlayacağı gibi TC bir çok konuda sözler verdi. TC, demokrasi ile insan hakları konularında ilerleme sağlayacağını, Kıbrıs konusunda pozitif adımların atılacağını, tüm bu konularda -Kürt sorunu da dahil- TC hükümeti yetkilileri, ileri adımların AP'nin isteklerinden dolayı değil, kendi halkları için de istediklerini söylemişlerdi. Açık sözler verildi. Oyas Türk, Kürt ve Kıbrıslılar hiç bir ilerleme görmediler. Gümrük Birliği kararından bu yana baskı, insan hakları ihlali, şiddetten başka bir şeyle karşılaşmadılar. Tüm bunlardan dolayıdır ki AP TC'ye yaptırım uygulama kararı aldı" dedi.

Tecrit hızlanacak

Öyle görülüyor ki, AP'nin bu kararından sonra TC yönetimi gittikçe daha yoğun yaptırımlarla karşılaşabilecek.

Öte yandan, Avrupalı devletler ve ABD'nin bölge politikalarıyla TC'nin bölgeye bakışı arasındaki farklılık da sürüyor. TC'nin cam ile kilit arasına sıkıştığı; hükümetin bir kanadının İslam dünyasına, diğer kanadının ise batıya mesaj taşıma pozisyonunda olduğu yorumları da artıyor.

Bu arada, tek tek devletlerin TC ile çıkar ilişkilerindeki tavrı ile AP'nin tavrı arasında bir paralellikten söz edilemeyeceği de dile getiriliyor. Siyasal gözlemciler, tek tek ülkelerin çıkarlarına göre TC ile ilişkilerini kesmeyi göze almayıp, TC'ye uygun politikalar uygulayabildiklerine dikkat çekiyorlar. İlgili çevreler, değerlendirmelerini şöyle sürdürüyor: "AP'nin yaptırım kararları, onu oluşturan devletlerin hükümetleriyle her zaman çakışmıyor. Türkiye de bunu biliyor ve daha çok tek tek devletlerle ilişki sürdürme yöntemini kullanıyor. "

(HABER MERKEZİ)

Meclis'in açılmasıyla ANAP, CHP ve DSP arasındaki 'etkili muhalefet' yarışı da hızlandı

'Majestelerinin muhalefeti' olma yarışı

TC'nin temel politikalarına ve 'yerli majeste' sayılan MGKya dokunmayan 'muhalefet' partileri, yeni dönemi 'yeni hükümet' arayışları ve inisiyatif yarışlarıyla geçirecek.

TBMM'nin açılışı ile birlikte, Meclis partileri de hareketlendi. Temel konularda yeni ve farklı projelere sahip olmayan partiler arasında içeriksiz rekabetin hızlanması beklenirken özellikle ANAP-DSP ve CHP arasında 'muhalefet olma, seçenek haline gelme' yarışının iyice su yüzüne çıkacağı gözleniyor. Bu amaçla ANAP, yeni yasama döneminde Refahyol'a karşı parlamento içi sıkıştırma taktiklerinde öne geçmeye çalışıyor. DSP ve CHP ise, 'seçenek' görüntüsünün kendi üzerlerinde toplanması ise karşı taktikler geliştirme hazırlığında. Sözkonusu partiler, Meclis içi ittifaklar konusunda da 'üste çıkma' hedefine göre kararlar geliştirme amacında.

Meclis partilerinin tümünün hemfikir olduğu Genelkurmay prensipleri dışında kalan konularda 'muhalefet etme' yarışları, her dönem olduğu gibi, yeni yasama döneminde de hızlanacak. Halkların muhalefet arayışına suni modeller önerme yarışını erken başlatan ANAP, "Refahyol'u kuşatma" projeleri geliştirmeyi ve DSP ile CHP'yi bu projeleri onaylamaya zorlayarak inisiyatifi ele almayı planlıyor.

"Sigarayı günde beş taneye indirdiği" açıklanan; Zeytinburnu'ndaki bir futbol sahasını açarken penaltı atan ve "medyaya küsmeme kararı" aldığı bildirilen; böylece "yeni imajı" için önemli adımlar atmış olduğu (!) yazılıp-çizilen ANAP lideri Mesut Yılmaz, ilk çıkışını Fehullah Gülen'le bir telefon görüşmesi yaptığını basına sızdırarak yaptı. Bu haber sonrasındaki yorumlar, "ANAP, alternatif hükümet arayışında" rüzgarını estirmeye yetti.

Partisini üç günlük "Uludağ kampı"na alan Yılmaz'ın 'muhalefet' stratejisini kesinleştireceği ve "Yüce milletimize" başlıklı; yeni bir hükümet arayışında destek isteyen bir 'beyanname' yayınlayacağı bildirildi.

ANAP'ın Şevket Kazan hakkında gensoru vererek başlatacağı 'muhalefet' atağının bütçe oylamasında 'karşı cephe oluşturma' girişimiyle devam edeceği; bu arada DYP'ye atılacak 'çengeller'le Refahyol'un düşürülmesi için gerekli olan ek 14 oyun temin edilmesi için çalışılacağı bildirildi. Bilindiği gibi şu andaki parlamento aritmetiğinde Refahyol'un düşürülmesi için ANAP, DSP, CHP, BTP ve DYP muhalifleri haricinde 7 sandalyesi olan BBP'nin yanı sıra, 7 üyenin daha ret oyu vermesi gerekiyor.

CHP'nin dili yanık ama...

Önceki koalisyon süreçleri nedeniyle tabanından "sağ partilerin stepnesi" eleştirilerini almış olan CHP ANAP'ın muhalefet stratejisine temkinli yaklaşıyor. Ancak CHP, iktidar olmanın avantajlarını da unutacak gibi görünmüyor. CHP Grup Başkanvekili Önder Sav, konuyla ilgili olarak "Eğer hükümet boşuğu olursa, üzerimize düşeni yaparız" diyerek, parlamento içi oyunlara açık olduklarını ifade etti.

"Alternatif ükümet arayışı varsa ve bizim de katılmamız isteniyorsa, ize bazı güvenceler vermeleri gerek" diyen Sav, ANAP'ın getireceği gensorulara, kendilerinin olmayacağı bir hükümete yol açmak için destek olmayabilecekleri uyarısını yaptı. Sav, "sağ partilerin stepnesi olmayız" derken, 'muhalefet olma' yarışında ANAP'ı zorlayacaklarını da ileri sürdü ve "yeni yasama döneminde hükümeti rahat bırakmayacağız" şeklinde konuştu.

DSP 'Anasol'a hazır

Yeni yasama döneminde Refahyol'un içten kopmalarla yürüyemez duruma geleceğini savunan DSP Grup Başkanvekili Mümtaz Soysal, ANAP'la ortak hükümet kurabileceklerini söyledi. DSP'nin patronu Ecevit ise, "şu anda matematiksel açıdan bir seçenek yok. DYP'nin içinde birtakım kopmalar olur da Meclis aritmetiği değişirse, o zaman yeni bir şey ortaya çıkabilir" şeklinde konuştu. Bu arada DSP, özellikle 'dış' politika konularında yaptığı çıkışlarla, 'Meclis muhalefeti' olma konusunda kendisinin de iddialı olduğunu anlatmaya çalışıyor.

Öte yandan, Meclis dışı muhalefet güçleri, yeni yasama döneminde sergilenecek çoğu çıkışların, toplumun muhalefet beklentisini iddiasız ve boş sözlerle törpülemeye yönelik olacağında hemfikir. **(HABER MERKEZİ)**

'Majestelerinin muhalefeti' nedir?

Deyimin anavatanı İngiltere; Kraliyet'in tüm partilerin üzerinde olduğu dönemlerde, (şimdi asıl otorite finans güçleri olurken, kraliyete göstermelik otorite ve turistik kahnı olma düştü) iktidarda ya da muhalefette, tüm partiler, kendilerine politika yapmayı lütfetmiş olan 'majesteleri'nin; yani kraliyetin partileri olarak, kraliyete dokunmamak ülkesinde anlaşıyorlardı. (Göstermelik de olsa, bu anlayış hala var.) Böylece, majestelerinin atadığı hükümete, yine ekselanslarının izin verdiği bir parti 'muhalefet' ediyor... Muhalif çevreler, TC'deki 'majeste'nin MGK olduğunu ve deyimin en çok TBMM'ye uyduğuna dikkat çekiyorlar. ANAP-DSP-CHP arayışındaki yarış ise, bu konumda bir 'ana muhalefet' partisi olma rekabetine bağlanıyor.

Telefon dinleme olayı, George Orwell'in '1984' isimli kitabında anlattığı diktatörlüğü anımsattı

1984'e döndük!

Son telefon dinleme skandalı "Büyük Birader sizi gözetliyor" mesajıyla bilinen ünlü '1984' romanını hatırlatırken, medyanın çifte standart tavrına ve geçmişine dikkat çekiliyor. Geçmişe ilişkin, Yeni Asya gazetesinin 1971 yılında başına gelenler ve gazetenin tutumu da yeniden hatırlandı...

HABER MERKEZİ- İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ın diledikleri tüm telefonları dinleyebilme yetkisini aldıklarını itiraf etmesinden sonra gözler bir yandan "Haberleşmenin gizliliği" kuralının ihlal edilmesine çevrilirken, diğer yandan da medyanın konuyu sunuş biçimi tartışılmaya başlandı.

Geçtiğimiz hafta en yoğun tartışmalardan biri, 'telefon dinleme skandalı' oldu. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, Ankara DGM Savcılığı'ndan "telefonları dinleyebilirsiniz" şeklinde genel bir 'yetki' aldığının ortaya çıkması, çeşitli yönleriyle tartışılıyor. Hukukçular ve insan hakları savunucuları, yasalarda telefonları dinleme yetkisinin somut bir abone hakkında mahkeme kararı alınmasıyla sözkonusu olabileceğini vurgularken, İçişleri Bakanı Mehmet Ağar, hem genel, hem de savcılığa dayanan 'yetki'nin yasal olduğunu ileri sürdü. Tartışma ve savunulardan, uzun bir süredir tüm telefonların "otomatik dinleyici" tarafından 'süzgaç'ten geçirildiği; istenilen numaranın da mahkeme kararı olmaksızın dinlenilerek kaydedildiği anlaşıldı.

Bu durum, İngiliz yazar George Orwell'in '1984' isimli romanını ve romandaki "Büşük Birader sizi gözetliyor" mesajını hatırlattı.

Bilindiği gibi Orwell romanda, 'Büyük Birader' isimli görünmeyen bir diktatörün, herkesin tüm anını gözetlemesini anlatıyordu. Ayrı romanda, izlenme sonucu güvenilir sayılmayanların aniden 'kaybolduklarını' anlatılırken, tüm tarihin de yalan biçimlerde yeniden kurgulandığı belirtiliyordu. Son gelişmeler, sözkonusu romandaki boğucu diktatoryal koşulların 1990'lar Türkiye'sinde de geçerli olduğunu düşündürttü.

İtiraza bak!

Telefon dinleme yetkisi tartışmaları esnasında olayı 'eleştirenler'in çoğunun, "ya kötüye kullanılırsa?" çizgisinde oldukları görüldü.

'Büyük' gazetelerin köşe yazarları ile 'muhalif' parti liderleri, sürekli bu noktanın altını çizerek, tedirginliklerinin kendilerinin de dinlenmesi noktasında olduğunu ifade ettiler. Kısacası, 'eleştirenler', peşinen "suçlu", "terörist", "kaçakçı" (Ağar 'bunlarınkini dinliyoruz' dedi) ilan edilenlerin, bu tarzda dinlenmesinde sakınca görmediklerini dile getirmiş oldular...

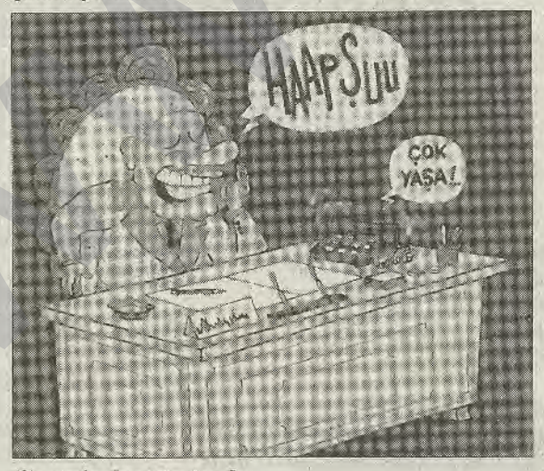

Geçmiş, bugünün de aynası

Medyanın "devlet için yapılıyorsa, tamam!" çizgisinin ilginç bir geçmişi de bulunuyor. Sadece, Meclis içi parti liderleri ya da yüksek bürokratların telefonlarının dinlenmesine karşı "hassas" olan medya, toplumun muhalif kesimlerine yönelik bu hak ihlalini "doğal" karşılarken, konuyla ilgili bildiği bir çok haberi de gündeme getirmiyor. Konuyu sadece sistem içi rekabetin bir faktörü durumuna geldiğinde ve yine "kötüye kullanma" çifte standartlığında işleyen medyanın geçmişinde, bizzat kendisine yönelik 'dinleme' olaylarını bile gözardı etme geleneği bulunuyor.

Bugünlerde, 1971 yılında Yeni Asya gazetesinin başına gelen bir olay daha sık hatırlanıyor.

12 Mart darbesi sonrası, Yeni Asya gazetesinin Ankara bürosunda çalışan bir gazeteci, bürodaki radyoyu karıştırırken, aniden yan odadaki konuşmaları radyodan duymaya başlar. Şaşıran eleman, büroda bir dinleme aygıtı olmasından şüphelenir. Ancak tüm aramalara rağmen birşey bulunmaz. Bürodakilerin aklına, bir de üst kattaki 'boş' daireye akmak gelir. Dinleme aygıtları oradadır!..

Ancak asıl ilginç gelişme bu noktadan sonra başladı.

Aramaları vb. 'dinleyen' devlet görevlisi, aygıtlarının bulunduğunu anlar ve hemen sözkonusu gazete bürosuna gelir. Aygıtları bulan muhabir gözaltına alınır ve pazarlık yapılır. Gazete yönetimi, "devletimiz mahcup olmasın" diyerek, aygıtların devlet görevlisine teslim edilmesini kararlaştırır. "Devlet mahcup olmasın" diye, olay örtbas edilir.

Bu olayı anımsayanlar, medyanın telefon dinlemeler konusundaki, "suçlu saydıklarınızı dinlemenize itirazımız yok" anlamına gelen tutumunun ve çifte standart yaklaşımının tarihi kökleri bulunduğuna dikkat çekiyorlar.

Çiller yalvardı, ABD payladı

Çiller-Christopher görüşmesinde Türkiye, bir dizi talebine ya kibarca ret, ya da "bakarız" yanıtı aldı.

Birleşmiş Milletler'in açılışı nedeniyle gittiği New York'ta ABD yetkilileriyle görüşen Çiller'in dile getirdiği taleplere ilişkin olarak ABD, açık bir taahhütte bulunmadı.

HABER MERKEZİ- Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller'in Birleşmiş Milletler'in açılışı nedeniyle gittiği New York'ta ABD yetkilileriyle yaptığı resmi görüşmeler, ABD'nin Türkiye'yi Ortadoğu politikasını dikte ettirmesi biçiminde geçerken, Çiller'in dile getirdiği taleplere ilişkin olarak ABD, açık bir taahhütte bulunmadı.

Tansu Çiller'in ilk gününü ABD'deki mal varlıklarıyla ilgilenmek şeklinde geçirdiği ve o gün izini kaybettirdiği geçen haftaki ABD gezisinin önemli ayaklarından biri, ABD Dışişleri Bakanı Warren Christopher'ın da katıldığı ABD-Türk heyetinin görüşmesi oldu.

Geçtiğimiz Pazartesi günü New York'taki BM merkezinde yapılan ve Christopher-Çiller ikilisinin yanı sıra; ABD Dışişleri Bakan Vekili Strobe Talbott, müsteşar Peter Tarnoff, bakan yardımcıları John Kornblum ve bir süre önce Ankara'da KDP lideri Mesut Barzani ile görüşen Bob Pelletreau, BM büyükelçisi Madaleine Albright, bakanın siyasi danışmanı Jim Steinberg ve sözcü Nick Burns'ün katıldığı görüşmeye Türk tarafından da müsteşar Onur Öymen, sözcü Ömer Akbel, siyasi danışman Murat Sungar, BM büyükelçisi Hüseyin Çelem ve Washington büyükelçisi Nüzhet Kandemir katıldı.

Görüşmede, başta New York Times'daki demeci olmak üzere, çeşitli konulardaki beyanlarını "düzelten" ve ABD politikasına ters düşmeyeceklerini deklare eden Çiller'e "düzeltme"den dolayı teşekkür eden ABD yetkililerinin, Türkiye'ye 'telkin ve tavsiyeler'de bulunduğu bildirildi.

ABD'nin Ortadoğu politikasının çerçevelerini hatırlatan ABD yetkilileri, Türkiye'nin bunun dışına çıkmaması gereğini açıkça dile getirirken, somut konulara da girdiler ve bunlara ilişkin TC politikasının neler olması gerektiğini dile getirdiler. Türk medyasının "Çiller taleplerde bulundu" diyerek ABD'nin adeta emir veren konumda olduğu gerçeğini gizleyerek görüşmeyi "başarı" olarak sunmasının aksine, görüşmenin ağırlıklı olarak "ABD görüşlerinin hatırlatılması" biçiminde geçtiği kaydedildi. Buna göre, çeşitli konularda ABD direktifleri şöyle ifade edildi:

TÜRKİYE-İRAN İLİŞKİLERİ

İran'la ilişkilerin "belli bir düzeyin üzerine çıkmaması gereğini" ifade eden Burns, Türk-İran doğalgaz anlaşmasına ilişkin olarak, anlaşmanın "ABD limitleri"ne uyup uymadığı ve Türkiye'ye yaptırımın gerekip gerekmediği konusunda açtıkları soruşturmanın sürdüğünü ifade etti ve "Tahran'la ilişkilerin normalleştirilmesine karşı oldukları"nı söyledi. Görüşmede ABD'nin bu konuya öem verdiğini hissettirmeye çalıştığı bildirildi.

GÜNEY KÜRDİSTAN

ABD hesabına çalıştıkları ileri sürülen bir kısım Güney Kürtleri'nin tahliyesinde Türkiye'nin yardımına teşükkür eden Christopher, "Güvenlik kuşağı" fikrine ise pek sıcak bakmadıklarını; "kuşak"ın "çok dar" ve "geçici" olması halinde göz yumabileceklerini ima etti.

ÇEKİÇ GÜÇ

ABD, Çekiç Güç eliyle sürdürülen "Huzur operasyonu"nun devamını isterken, Türk tarafı da bu konuda "hemfikir" olduklarını dile getirdi. Türkiye'nin bu güçle ilgili olarak "uzun vadede" kimi değişiklikler yapılması isteğinin ise, oluşturulacak ortak "teknik heyet"in incelemesine bırakıldı. Çiller'in "Çekiç Güç Türkmenleri de korusun" önerisi üzerinde ise özel olarak durulmadığı bildirildi.

TÜRKİYE-IRAK İLİŞKİLERİ

Görüşmede TC'nin Bağdat'la ilişkileri konusunda "ABD politikasına ters düşmediği; iki ülke arasındaki ilişkilerin rutin ve etkin olmayan içimlerle seyrettiği" konusunda ortak görüş "teyid" edilirken, Burns, bundan "memnuniyetini" dile getirdi. Bu arada Christopher, Irak'la ticari ilişkilerde Türkiye'ye "esneklik" sağlanmasını ya da zararlarının karşılanmasını isteyen Çiller'e sadece "konuyu inceleceklerini" söylemekle yetindi.

EGE-KIBRIS

ABD yetkilileri, Çiller'in "Yunanistan Avrupa Birliği ile ilişkilerimizi engelliyor" şikayetine rağmen; Yunanistan'daki son seçim sonuçlarının, Kıbrıs ve Ege sorunlarında tarafların "yeni diyalogları" için "kapı açtığını" ifade ettiler.

SİLAH YARDIMI

Türkiye'in istediği fırkateynlerin yakın zamanda verilmeyeceği belli oldu. Bunu dile getiren ve "yardımın ilgisiz konularla bağlantı kurularak engellenmemesini" isteyen Çiller'e Christopher'ın, "Türkiye'de yaşanan insan hakları sorunlarına" değindiği ve konunun muhatabı durumuna gelmiş olan ABD Kongresi'nin "ikna edilmeye çalışılacağını" söylediği bildirildi.

Tasfiyeci Anlayış

Lokman POLAT

Kürt ulusal demokratik hareketi içersinde olan değişik parti ve örgütlerden ayrılıp "bağımsızlaşan" örgütsüz demokrat unsurlar arasında tasfiyeci anlayış hızlı bir gelişim gösteriyor. Bu unsurlar, özellikle de mürekkep yalamış, eli kalem tutan Kürt küçük burjuva aydınları illegal örgütlenmelere karşı veryansın ediyorlar. Yazdıkları yazılarda illegal Kürt ulusal demokratik hareketini pervasızca suçluyorlar. "Kürt siyasi örgütlerini günümüzde illegalitede direnmesine bir anlam vermek oldukça zordur." deniliyor. (Bakınız İnsiyatif dergisi Sayı:1)

Sanki TC müsade, etmiş Kürt siyasal örgütlerin legal örgütlenmesine olanak tanımış da, Kürt siyasal örgütleri keyfi olarak illegal örgütlenmişler. Siyasal yaşamında sürekli zikzaklar çizen, pusulasını şaşıran ve geldiği noktada kendisini "ideolojilerin dışında"(!) gören bir unsur da "Kürtlerin son yıllarda sahip oldukları ideolojik konsept, onları illegalizme itmiştir."(agd.) diyor. Sosyalizmden, devrimci düşüncelerden hızla uzaklaşan, ufku körelen bu tür "liberal demokrat" unsurlar, olaylara ve olgulara at gözlüğüyle bakıyorlar. Bunlar ya gerçekleri görmüyorlar, ya da hesaplarına gelmediği için gerçekleri görmek istemiyorlar.

Kürt siyasal hareketleri illegal örgütlenmişler diye, onları eleştireceğinize, sömürgeci TC. devletini eleştirin. Kürt siyasal örgütlerinin neden illegal örgütlenmek zorunda kaldıklarının sebeplerini araştırın. "Legalizm, kanunilik ve kanuna uygunluk" olduğuna göre, Kürt siyasal örgütlerin yapısı, temel istem ve talepleri bu kanuniliğe uygunluk arz ediyor mu? Sömürgeci TC. devletinin 70 yıllık uygulamaları Kürt siyasal örgütlerin legalitede çalışmalarına zemin teşkil etmiş midir ki, bunlar legalde çalışmamışlar?

Kürt siyasal örgütlerin illegal örgütlenmesine karşı veryansın edenler, Kürt halkının inkarı temelinde oluşturulan anti-Demokratik, ırkçı, şoven, inkarcı TC. yasalarına karşı veryansın etsinler. Eleştiri oklarının ucunu Kürt siyasal örgütlerine yönelteceklerine, TC yasalarına yöneltsinler. Sömürgeci TC. devletinin mevcut anti- demokratik ve ulusal inkarcı-Kürtleri inkar eden- yasalarının yürürlükte 70 yıllık süreçte ve günümüzde "illegal değil, legal örgütlenmeliyiz"(agd) diyen anlayış tasfiyeci bir anlayıştır. Radikal devrimci mücadeleyi, silahlı mücadeleyi red eden ve parlementarizmi savunan anlayış, uzlaşmacı, teslimiyetçi bir anlayıştır.

İllegaliteyi red eden ve salt legaliteyi savunan anlayışın gösterdiği adres, Kürtlerin ulusal çıkarlarına hizmet eden bir adres değildir. "İllegaliteden bağımsız atılan çok önemli bir adım; Kürt Demokratik Platformu (KDP)."(agd) diyen mantık, Kürt demokratik platformun başını çeken kariyerist unsurun kendi kişisel çıkarları ve kariyeri için gidip TC. devletinin kurucusu olan kemalist CHP de adaylığını koymasının siyasi ve ahlaki muhasebesini de yapması gerekir.

İllegal örgütlenmeye karşı çıkan ve bunu için Kürt siyasal örgütleri vicdansızca suçlayan ve haksız yere eleştiren bu unsurlar, dünün "öncü sosyalistleri" ve "proleter devrimcileri" dirler. Bu unsurlar salt illegal örgütlenmeye karşı çıkmakla kalmıyorlar, sosyalizme de karşıdırlar. Radikal devrimci mücadeleye de karşıdırlar. Bağımsızlık istemleri, talepleri de yok. Bunların Kürt ve Kürdistan sorunuyla ilgili siyasal istemleri bazı kırıntıları geçmiyor. NûRoj gazetesinin yazarlarından sayın İbrahim Xelil bu tür liberal demokrat unsurlardan birisinin ideolojik, politik görüşlerini ve siyasal istemlerini eleştiren birkaç makale yazıp NûRoj'da yayınladığı için, ben bu yazıda yeniden o konuya değinme gereğini görmüyorum.

Ayrıca Roj ve NûRoj'da yayınlanan uzun yazılara yönelik tepkileri ve eleştirileri gözönünde bulundurarak yazımı burda kesmek istiyorum. Ve şunu öneriyorum; iki veya üç ayda bir yayınlanan teorik bir derginin yayınlanmasını zorunlu görüyorum. Uzun yazılar, politik, teorik perspektifler dergide yayınlanmalıdır. Haber ve kısa yorumlar, günlük politik gelişmelerle ilgili kısa makaleler gazetede yayınlanmalıdır.

İsveç Sol Parti'den Güney'e çağrı

Sol Parti Uppsala İl Başkanı (Vansterpartiet) Jacob Jahnson, Güney Kürdistan'daki son gelişmelerle ilgili olarak "BM Kürdistan'da sorumluluğunu yerine getirmek zorundadır" başlığı altında yazılı bir açıkalamada bulundu.

Jacob Johnson, yaptığı açıklamada 1991yılı sonrası gelişmelere değindi ve "bir çok ülke halklarının baskıları sonucu BM Kürtlerin durumuna eğilmek zorunda kaldı. Kürtler ilk kez olarak demokratik bir yapılanmayı başlatma olanağını buluyorlardı. Mayıs 1992 parlamento seçimlerinde bir çok ülkeden çok sayıda seçim gözlemcisi hazır bulunuyordu. Umut ve beklentiler Irak Kürtleri için olduğu kadar İran, Türkiye, Suriye ve yurtdışındaki Kürtleri için de büyüktü. Herkes Irak Kürdistan'ındaki demokratikleşmeye büyük umut bağlıyordu. Yardım örgütleri hızlı davrandılar, fakat politik destek verilmedi." dedi.

Açıklamada daha sonra şu görüşlere yer verildi: "İstikrar ve gelişme yerine, durum gittikçe daha çok çekilemez bir hal aldı. Kürtler kendi bölgelerinde daha çok hapsedildiler ve komşuları onları daha çok izole etmek ve Güvenlik Bölgesi'nde daha çok karışıklıklar yaratmak için çeşitli yollardan çalıştılar. Sol Parti, savaşan Kürt örgütlerinden birinin yanında veya karşısında yer alma tavrı içinde değildir. Fakat biz, birbirleriyle yarışan parti önderlerine çatışmaları durdurmaları ve barış görüşmelerine oturmaları için çağrıda bulunuyoruz. İç çatışmaları sürdürmek sadece Kürt halkının acılarını daha çok arttıracaktır."

Dünya turu

RUSYA

Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin'in sağlık durumunun gittikçe kötüye gitmesi uluslararası siyasal odakların ilgisini yeniden Rusya'ya yöneltiyor. Doktorları, Yeltsin'in biri seçimler sırasında olmak üzere, gizlenen üç kalp krizi geçirdiğini, böbrek ve ciğerlerinin işlevlerini tam yerine getirmemeleri nedeniyle kalp operasyonunun 1,5 ya da 2 ay ertelendiğini açıkladılar.
Bu arada Rusya Başbakanı Çernomidin ile Komünist Partisi lideri Zuyaganov'un ilişkilerinin geliştiği, bu ilişkinin Yeltsin istifa etmesi ya da ölmesi halinde asker kökenli Aleksandr Lebed'in ekarte edilmesi amacını taşıdığı belirtiliyor.

İSRAİL

İsrail Başbakanı Netenyahu, önümüzdeki hafta Paris, Londra ve Bonn'a yapacağı Avrupa gezisi öncesi, Filistin ve Suriye ile ilgili sorunlarda adım atmak istediğini açıkladı.
Öte yandan Netenyahu, kamuoyuna yaptığı bu tür açıklamalara rağmen Kudüs'le ilgili tavrını ve Gazze'de yeni yerleşim birimleri açma faaliyetlerini de sürdürüyor.

KUZEY İRLANDA

Geçen hafta İrlanda Başbakanı ve gazetelerin iddialarıyla gündeme gelen "İRA'nın yeni bir ateşkes ilan edeceği" söylentisini Sein Fein lideri Ferry Adams, "bu tür duyumlar almadım" diyerek yalanladı. Kuzey İrlanda'daki yuvarlak masa toplantılarındaki Protestan birlikçi İrlandalılar Sein Fein'in toplantılara alınması için "İRA'nın sadece ateşkes ilan etmesi değil, silahları da teslim etmesi gerektiği" şeklindeki düşüncelerinden vazgeçmediklerini açıkladılar.

YUNANİSTAN

Erken genel seçimlerden başarı ile çıkan PASOK lideri Kostas Simitis, yeni hükümetinin Bakanlar Kurulu'nu geçtiğimiz hafta açıkladı. Simitis'in Dışişleri Bakan Vekili yapmak istediği Andreas Papendreu'nun büyük oğlu Yorgos Papendreu'nun bu görevi kabul etmediği bildirildi. Yeni kabinenin özelleştirme ve kamu haramalarını kısma programı uygulaması beklenirken, sendikalar bu ihtimalden tedirgin.

PAKİSTAN

Pakistan Başbakanı Benazir Butto'nun kardeşi Murteza Butto, hükümet güçleri tarafından 5 arkadaşıyla birlikte öldürüldü.
Benazir Butto'dan önce iktidarda olan ve babaları Zülfikar Ali Butto'yu idam eden Ziya ül Hak döneminde Murteza Butto, Suriye'de sürgünde yaşamıştı. Ziya ül Hak'ın bir uçak kazasında ölmesinden sonra Pakistan'a dönen Murteza Butto, kız kardeşi Benazir Butto ile de anlaşamadı.
Pakistan Halk Partisi Başkanı Murteza Butto geçen hafta meydana gelen ve ölümlere yol açan patlamalardan hükümetin kendisini ve partisini suçlaması üzerine, bombalarla ilgisinin olmadığını açıklamıştı.
Pakistan Halk Partisi'ne yönelik gerçekleştirilen operasyonlarda 3000' yakın parti üyesinin göz altına alındığı bildiriliyor.

BOSNA-HERSEK

İngiltere'nin, Dayton anlaşmasının sonucu olarak Bosna-Hersek'te bulunan ve "İslam mücahitleri" olarak adlandırılan; Ortadoğu ülkelerinden Bosna'ya gelen militanları Bosna-Hersek'ten çıkarılması istemine ABD karşı çıktı. ABD'nin son savaş sırasında İslam mücahitleri'ne silah yardımı yaptığı biliniyor. İngiltere yeni anlaşma gereğince islamcı militanların Bosna-Hersek'i terketmeleri gerektiğini bildiriyor.
Öte yandan Bosna Hersek'teki seçimlerde Boşnaklar'ın oy kullanma oranlarının % 103.1 (!) olduğu tespit edildi. Buna karşılık Sırplar'ın oy kullanma oranlarının da % 98.6 (!) olduğu tespit edildi. Bu durumda Bosna-Hersek seçimlerinde taraflar birbirlerini seçimlere hile karıştırmak, seçim sonuçlarını tanımamakla suçlamışlardı.

CEZAYİR

Cezayir polisi dört İlamcı militanın geçtiğimiz Çarşamba günü Cezayir'in ünlü müzik sanatçılarından Boujem Bechir'i suikast sonucu öldürdüklerini açıkladı.
28 yaşındaki sanatçının cesedi bir cadddeye atılmış olarak bulundu. 1992'den beri süren Cezayir'deki iç savaşta şimdiye kadar 50.000 kişi hayatını kaybetti. Cezayir iç savaşı İslami hareketin 1992'deki seçimleri kazanmasından sonra seçimlerin iptal edilmesiyle başlamıştı.

ABD

Unabember adıyla tanınan üniversite öğretim üyesinin ABD'deki 16 bombalama olayını gerçekleştirdiğini kabul ettiği açıklandı. 17 yıldır aranan ve gazetelere Unabember imzasıyla bildirilerini gönderen Theodere Kaczyniki'nin günlüklerinin ele geçirilmesinin, olayları ayrıntıları ile tespit etmekte etkili olduğu bildirildi.

GUETEMALA

Guetemala'daki gerilla güçleri ile hükümet arasında yeni bir anlaşma imzalandı. Orta Amerika'da süren en uzun iç savaş olma özelliğindeki çatışma böylece sonlanmış oldu.
Meksika'da imzalanan anlaşmaya göre Guetemala silahlı kuvvetleri önümüzdeki yıl savunma harcamalarını ve silahlı güç oranını indirecek ve kontrgerilla birimini dağıtacak.

BASRA KÖRFEZİ

ABD Savunma Bakanı William Perry, ABD'nin iki savaş uçağı gemisini Körfez'den çekeceğini açıkladı. Perry'e göre "Saddam yönetimi geri adım attı ve uzlaşır bir tutuma girdi."

B. ARAP EMİRLİKLERİ

Birleşik Arap Emirlikleri'nde çalışan kaçak işçilerin, hükümetin koyduğu sürenin bitmesine yaklaşılmasıyla birlikte ülkeyi hızla terketmeye başladıkları bildirildi. Hükümetin 30 Eylül'e kadar süre tanıdığı çoğu Asya, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinden olan işçilerden 200.000 kişinin deniz ve kara yoluyla BAE'ni terketmeleri bekleniyor. BAE'de 1 milyon 800 bin yabancı işçinin çalıştığı ve bunun toplam nüfusun % 85'ini oluşturduğu söyleniyor. BAE'deki Hindistan Konsolusu, sadece Hindistan vatandaşı olan 60.000 kişiden 40.000 kişinin çalışma izni olmadan BAE'de bulunduklarını ve bu işçilerin büyük çoğunluğunun ülkeyi terkedeceğini açıkladı.

Uluslararası Af Örgütü'nün ilanlarında işkencelere ülkelerin ünlü yemeklerinin isimleri verildi

İnsanlık suçu 'yemekler' açıklandı

Uluslararası Af Örgütü, en büyük insanlık suçu olan işkenceye karşı açtığı bir ilanlı kampanyada, ülkelerde yapılan yapılan işkenceleri o ülkelerin ünlü yemekleri biçiminde tarif etti.

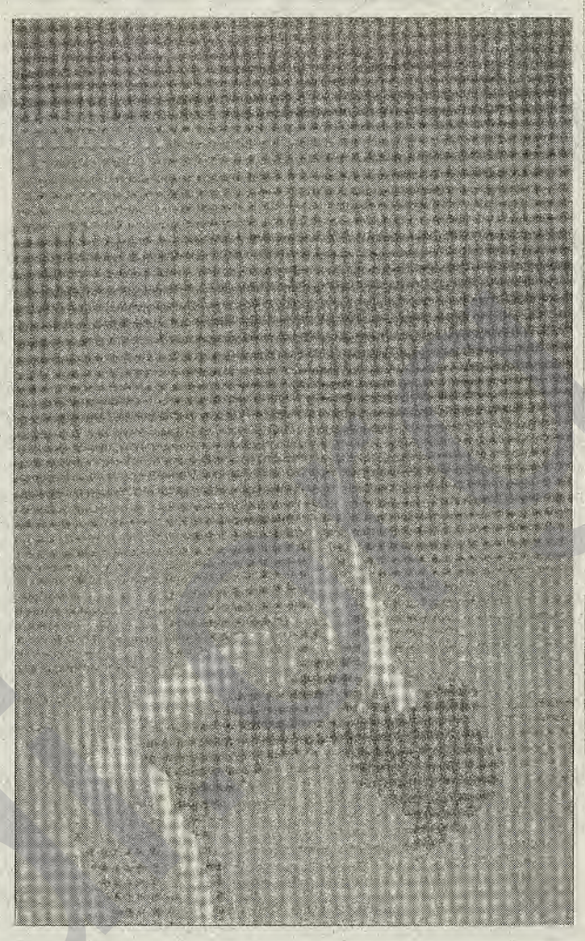

Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International) İngiltere'de günlük gazete ilanlarıyla işkenceye karşı yeni bir yardımlaşma ve dayanışma kampanyası başlattı. Kampanyanın ilginçliği, farklı ülkelerdeki işkence türlerinin her bir ülkedeki ulusa yiyecekle tanıtılmış olması.

İlanlar o ülkedeki ulusal yiyeceği gene o ülkenin gelenekselleşmiş işkence türü ile tanımlıyor.

Örneğin Meksika'daki işkenceleri ünlü acılı sosu ile tanımlayan ilan, Türkiye'yi Türk lokumu, Guetemala'yı da dilimlenmiş dil yemeği ile tanıtıyor.

Bu arada, üç farklı ülkede de işkence türlerinin aynı özellikler taşıdığı, aslında işkencenin evrensel tarzının her yerde dayak, elektrik, askı, tecavüz türü uygulamalarla yürütüldüğü de görülüyor. Türkiye'de ise çoğu insanın bu işkence türlerine yabancı olmadığı biliniyor.

Ulularararası Af Örgütü, her gün bir ülkeden işkence örneği ile İngiliz kamuoyunun dikkatini çekmeye, kamuoyunu etkilemeye çalışıyor.

Kamuoyuna "bunları bilip de yaşamak kolay mı?" diye soruyor. Ardından "Biz bunlara karşı çıkıyoruz, size de ihtiyacımız var" mesajını veriyor.

Uluslararası Af Örgütü ilanlarında "yemek" isimleriyle kodlanmış işkenceler şöyle anlatılıyor:

1- Chilli cen carnage (Meksika ulusal yemeği)

Gerekli Malzeme:

Onlarca Meksika polisi. 18 yaşından genç bir kadın.

Yapılışı:

Kadının gözleri bağlanır. Tecavüz. Cinsel organlara elektrik. Kafa su fıçısına batırılıp çıkarılır. Kurutulmuş pislik kadının burun deliklerine zorla doldurulur. İşlem, kadının çözüldüğüne inanılana kadar sürdürülür.

2- Dilimlenmiş dil(Guetemala ulusal yemeği)

Malzeme:

Bunun için çocuklara ve onlarca Guetemala polisine ihtiyacımız var.

Yapılışı:

Gözlerini yakmak için sigara kullanılır. Kerpetenlerle dil koparılır. Ölüme terk edilir.

3- Türk lokumu

Malzeme:

Bunun için bir kadına ve bir çok Türk polisine ihtiyacınız var

Yapılışı:

Öldürme tehdidi ile gözleri bağlı kadının boğazına silah dayandırılır. Çırılçıplak soyundurulur. Vücudun duyarlı bölgelerine tazyikli su sıkılır. Hastanelik olana kadar dövülür. Hastahane odasındaki yatağına kadar ziyaret edilip dövülür. Tekerlekli sandalyeye terkedilir.

Uluslararası Af Örgütü, bu üç örnekle ilgili olarak açık isimler ile olayların geçtiği yerleri bildiklerini ve bu olayların sorumlularının yıllardır herhangi bir yasal yaptırımla karşılaşmadıklarını da bildiriyor.

Örgüt, ilanın sonunda soruyor: "Bu tür davranışları hangi tür insan gerçekleştirebilir? Düşünün. Ve hangi tür insan bu tür olayların olduğunu öğrenir ve yardım etmek için davranmaz?"

(LONDRA)

Avrupa para birliği takviminde geriye sayım başladı

Avrupa, birliğin sorunlarıyla uğraşıyor

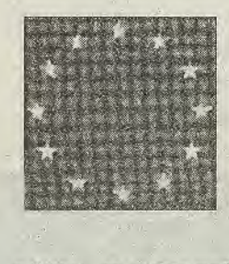

DÜNYA HABERLERİ SERVİSİ- Gümrük Birliği'nden sonra, para birliğine de adım atılmasıyla, Avrupa tek devlet olma özelliğine doğru geriye sayma sürecine girdi.

Mevcut durumda bir takım iç problemler kendisini göstermiyor değil. Fransa, İspanya, Belçika, Lüksemburg, Hollanda, Almanya ve Portekiz geçen seneden beri kendi aralarında sınır duvarlarını kaldırmışlardı. Ancak İngiltere bu ülkelerin uyguladıkları yöntemi erken buldu ve sınır kapılarını koruma altına aldı. İngiltere para birliği konusunda da sorun çıkarıyor.

Parasal birlik için yapılan anlaşmaya göre Avrupa Birliği üyesi ülkelerin ekonomisi belli bir standarda ve istikrara oturtması gerekiyor. Ülkeler enflasyonda, döviz kuru ayarlamasında, faiz oranlarında (ya da iç borçlanmada) ve ekonomik programlarında istikrar sağlamalkla yükümlü. Ancak, 1995 yılına kadar sadece 5 ülke bu koşullara uygun ekonomik programlara sahip olabildi. Bunlar Almanya, Lüksemburg, Fransa, İrlanda ve Danimarka. 1996 yılı değerlendirildiğinde, kurulan hedeflere uyan ülke sayısının daha da azalabileceği varsayılıyor.

Problem daha çok enflasyonun % 3'ün altına çekilmesinde değil. Büyüme hızlarının düşük olması, bütçe açıklarının yüksek olması da önemli problemler durumunda. Bütçe açıklarının kapatılması için şimdiye kadar hükümetlerin en uygun buldukları yöntem, kamu harcamalarının geriye çekilmesini zorlamak oldu. Bunun yanında, "büyüme hızına katkısı olur " savunusuyla kamu ve özel sektörde çalışan emekçilere zam yapılmaması da tercih edilen politikalar olarak kendisini gösteriyor.

Gümrük Birliği'ndeki hedeflere yetişmelerinin zor olduğunu söyleyen Yunanlılar ise buna gerekçe olarak "saldırgan bir komşuya sahip olmalarını" gösteriyorlar. Yunanistan, Türkiye'nin saldırgan politikalarının ve silahlanmasının Yunanistan'ı da silahlanmaya zorladığını ve bunun bütçe açığını ve büyüme hızlarını yavaşlattığını söylüyorlar. Yunan yetkililer, savunma harcamalarını azaltmak istediklerini; bunun için de Avrupa topluluğunun doğudaki en uç sınırı olan Yunanistan sınırlarının korunmasının Avrupa Birliği'ne üye ülkeler tarafından sağlanması gerektiğini belirtiyorlar.

2002, ECU'nun yılı olacak

- Aralık 1996: Dublin zirvesinde para birliğinin yapısı onaylandı.
- 1997 sonu: Ülkeler para birliği içerisinde yer alıp almayacakları doğrultusundaki kararlarını bildirecekler.
- Şubat-Mart 1998: Avrupa grubundaki hükümetlerin liderleri hangi ülkelerin para birliğinde yer almalarının uygun olduğunu karara bağlayacak. Buna göre döviz kurulunda yeni düzenlemeler yapılacak.
- Ocak 1999: Parasal birlik uygulamaları yavaş yavaş başlayacak.
- 2002: Süreç tamamlanacak. ECU, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin geçerli parası olacak.

CIA'nın pislikleri örtülemiyor

Pentagon, yıllarca süren tartışmalardan sonra ABD'nin Orta ve Latin Amerika ülkelerindeki CIA komplolarının bir parçası olarak işkence ve provakatörlük eğitimi verdiğini kabul etti. Orta ve Latin Amerika'da görevli polis şeflerine, generallere, hatta kimi zaman devlet başkanlarına işkence, tehdit ve yıldırma yöntemleriyle santaj dersleri verdiğini açıklayan Pentagon, CIA'nın bu tür çalışmaları sık sık yaptığını da itiraf etti.

Konuyla ilgili rapora göre korku salma, politik faaliyet yürütenlerin öldürülmesi karşılığında para ödülü koyma, tehdit, rüşvet, haksız yere hapsetme ve öldürme olaylarının çoğunda CIA'nın parmağı var.

Bu yöntemlerin Amerikan askeri akademi okullarında 1982'den 1987'ye kadar ders olarak öğretildiği de raporda yer alıyor.

İnsan haklarını ihlal ettiği tespit edilmiş diktatörler dahil, bu tür eğitimin 60.000 kişiye verildiği tesbit edilmiş durumda.

Kongre üyesi Joegh Kennedy'nin olay karşısında "vergilerini ödeyen vatandaşların dolarları öyle görülüyor ki aşağılık işlerde kullanılmış" şeklinde konuştuğu bildirildi.

(DÜNYA HABERLERİ SERVİSİ)

Yeşiller seçimlerde

LONDRA- Yeşiller Partisi içinde seçimlerle ilgili süren tartışma sonuçlandı. Partinin düzenlediği 'Sonbahar Konferansı'nda Yeşiller Partisi seçimlere katılma kararı aldı.

İngiltere'de "dar bölge" seçim sistemi 2,5 partili bir siyasal sistemi öngörüyor. Küçük ve bölgesel partilerin gücünü ulusal çapta parlamentoya yansıtmaları çok güç. Her bölgenin bir milletvekili çıkarma hakkı var ve bu da doğal olarak güçlü, iktidara aday partileri avantajlı kılıyor. Ancak bölgesel partiler ulusal sorunlar temelinde örgütlendiklerinden, sadece kendi bölgelerinden parlamentoya seslerini yansıtabiliyorlar. Bu durum doğal olarak Yeşil Partisi'nin ulusal bazda yüksek oranda oy alsa da parlamentoya milletvekili göndermemesine yol açıyor. Örneğin Yeşil Parti 1989 Avrupa Parlamentosu seçimlerinde % 15 oranında oy aldığı halde milletve kili çıkaramamıştı. Yeşil Parti içindeki üyelerden bir bölümü seçimlerin partiye faydası olmadığını ve yalnızca parti kaynaklarını kuruttuğunu iddia ediyordu. Parti, 'Sonbahar konferansı'nda bu anlayışa karşılık "Yeşil politikayı, gri politikalara kurban edemeyiz. Seçimlerde kaybedebiliriz ama tartışmalarda kazanırız" diyerek seçimlere ulusal çapta katılma kararı aldı.

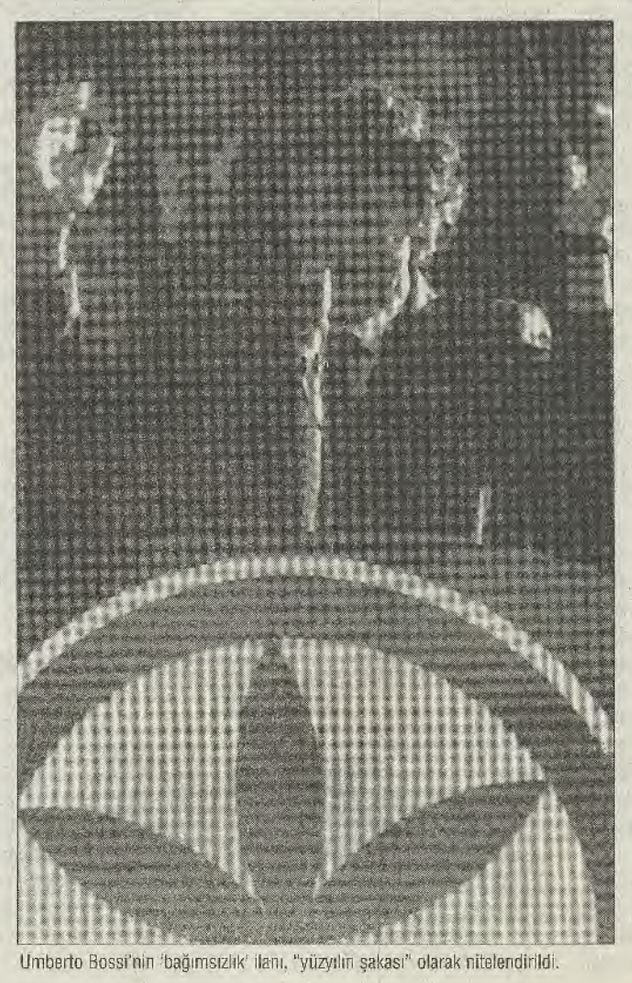

Umberto Bossi'nin 'bağımsızlık' ilanı, "yüzyılın şakası" olarak nitelendirildi.

İTALYA

Zenginlerin fakirlerden kurtuluş mücadelesi

Rojda ÇELİKEL

İtalya'daki zengin ve fakirler arasındaki uçurum ve bölgesel dengesizlik zenginleri ayaklandırdı. Kuzey Birliği (KB) lideri Umberto Bossi, Kuzey İtalya'yı İtalya'nın tümünden ayırıp bir cumhuriyet kurmak istiyor.

Padonya diye adlandırılan coğrafyanın 'bağımsızlık' süreci bir yıl önce başladı. Kuzey Birliği ise bir parti bölünmesinden sonra ortaya çıktı. Fakat daha sonraları Bossi 'Roma'nın iktidar koridorlarını federatif bir sisteme doğru bir yol olarak kullanmak isteyenlerden ayrıldı ve kuzeydeki hoşnutsuz ve tepkisel kitlelere yöneldi. Geçen bahar yapılan seçimde Birlik, tüm İtalya'da % 10,6, kuzeyde ise % 30 oy oldu.

Geçen haftalarda Bossi onbinlerce taraftar huzurunda "Padonya"nın bağımsızlık ve egemenlik deklarasyonunu okudu. Bossi, "Padonya halkı olarak Padonya'nın federal, bağımsız ve egemen bir cumhuriyet olduğunu resmen ilan ediyorum" dedi. Yerel bir hükümet için de seçim hazırlıkları yapılıyor. Bossi, taleplerini karşılaması için hükümete 12 aylık bir ültimaton vermiş.

Kuzey Birliği iki ayrı para birimi talep ediyor. Onlara göre Kuzey İtalya'ya ait bir para birimi, Maastricht Antlaşması'nın Avrupa para birimi koşullarını yerine getirebilir.

Birçok kuzeyli verdikleri vergileri çok fazla buluyor. Yüksek vergilerin karşılığında "yetersiz servis ve basit memurlar" aldıklarına inanıyorlar.

✓ Kuzey Birlik yetkilileri, 'Deklerasyon' ilanı törenine Kuzey İrlanda'da Sinn Fein'i de çağırdıklarını söylüyorlar. Sinn Fein lideri Gerry Adams ise İrlandalı katoliklerin bu zenginlerden çok, fakir Kalabriyalılar'la ortak yanlarının bulunduğunu söyleyip, daveti reddetmiş.

Kuzey Birliği'ne karşı olan aşırı sağcı Ulusal Birlik Partisi (UBP) ise 150.000 göstericiyi Milan caddelerinde yürüterek, İtalya'daki birlik yanlısı kesimlerin öncüsü konumuna girdi. UBP Lideri Gianfranco Fini, hükümeti Bossi'ye karşı yumuşak davranmakla suçluyor. Faşist siyah üniformalı aşırı sağcılar, KB göstericilerine saldırmak istediler. KB aynı zamanda militan solun saldırılarına da uğradı. Bossi'nin kendi çıkarlarını korumak için silahlı bir grup kuracağını açıklaması, İtalya polisini harekete geçirdi. Bossi şu anda gözlem (investigation) altında. Ama yetkililer Bossi'yi tutuklayarak onu kahramanlaştırmak istemiyorlar. Ayrıca bahar seçimlerinde Bossi'ye verilen 3,7 milyon oyun da hesabını yapıyorlar!

Kuzey Birlik yetkilileri, 'Deklerasyon' ilanı törenine Kuzey İrlanda'da Sinn Fein'i de çağırdıklarını söylüyorlar. Sinn Fein lideri Gerry Adams ise İrlandalı katoliklerin kuzeyli zenginlerden çok, fakir Kalabriyalılar'la daha fazla ortak yanlarının bulunduğunu söyleyip, davetiyeyi reddetmiş.

Aslında İtalya'daki durum, dünyadaki Kuzey-Güney dengesizliği ve çatışmasının minyatür bir örneği. Bossi ve Kuzeyli zenginlerin yapmak istedikleri de, Batı Avrupa ve ABD'nin sınırlarını kapatarak ve kendi ekonomik birliklerini kurarak yaptıklarının aynısı.

Yaşamı üretmenin ağır işçisi kadın

ROJBİN

Yaşamı üretmekte, devamını sağlamakta en büyük işçilik kadına düşmektedir. Yaşamı üretmenin işçileri olan kadınlarımız bu önemliliklerinin bu güçlülüklerinin ne kadar farkındadırlar acaba?

Kadınlarımız yaşadıkları her ana sahip çıkıp; tarihi geçmişi ile bu günü tüm çelişkileri ile ortaya koyma zorunluğu kendini dayatmaktadır.

Kadın bu gün varlığını tam olarak ortaya koyabilmesi için toplumsal yaşamda aldığı tüm rollerinin sorgulamasını yapmak ve kendini ikinci cins yapan tüm çelişkilerin yerine kendisini koymak zorundadır. Yaşamı üretmek yani analık kadının toplumsal rollerinden bir tanesidir. Kadınlarımızı yaşadıkları toplum içerisinde ikinci cins yapmak amacıyla üzerinde en çok oyunlar oynandığı, politikalar geliştirdiği rolüdür kadının analık rolü. Bu durumu çözmek birincil olarak kadının görevidir.

İçinde yaşamış olduğumuz sistem doğanın kadına vermiş olduğu analığı evlilik temelinde kabul ve kutsal saymakta yüce erişilmez değer olarak gösterip, cenneti anaların ayağı altına sunarken; diğer yandan evlilik dışı analığın yani sistemin denetimi dışında ise fahişelik, aşağılık saymakta ve toplum dışına itilmelerini sağlamaktadır. Toplumumuz bu çelişkiyi ortaya çıkartmak mecburiyetindedir. Kadınlarımıza analık yetisini "doğa mı" yoksa içinde yaşadığımız "sistem mi" vermiştir ki sistem bunu denetim altına almış ve kadınlara silah olarak çevirmiştir. Dile getirmeye çalıştığım çelişki; evlilik kurumuna karşı olmak değil, bu kurumun kadınların aleyhinde sisteme hizmet eden niteliğidir.

O halde insanlığın doğası sonucu ortaya çıkmış olması gereken bir yapı nasıl olmuş da aleyhe dönmüş? Bu durumu açığa kavuşturmak için evlilik kurumunun tarihsel sürecini ve bu günü ortaya koymak gerekir. Tarihsel araştırmalar; ilk evlilik biçiminin anaerkil düzendeki anayerli evlilik olduğunu ve insanlık kökeniyle yaşıt olduğu sonucuna varmaktadır. Bu evlilik biçiminde kadın asla kendi kılanını bırakıp kocasınınkine gitmez. Koca kadının kılanına gelir. Soy çizgisi kadına göre belirlenir. Bu dönemde kılan yönetimini, düzenlemeleri, eğitimi, iş bölümünü etkinliklerini kadınlar yapmaktadırlar. Bu dönem bu gün kadınlarımıza sorulan "şimdiye kadar toplumsal, sanatsal, siyasal, bilimsel alanda ne yaptın" sorusuna tarihsel cevaptır. Eğer bu gün kadınların durumu tarihsel sürecinden farklı ise bu durumda bazı nedenler aramak toplumdaki her bireyin sorumluluğudur.

Anaerkil düzenin ataerkil düzene geçmesinin baş rolünü kadın oynamaktadır. Kadının durumundaki değişiklik toplumsal düzende değişikliği doğurmuştur. Bir kadının ait olduğu kümeden alınarak erkeğin ait olduğu kümeye aktarılmasıyla ataerkil düzen ve aile yapısı oluşmuştur. İşte bununla birlikte kadının toplumsal durumu değişmeye başlamıştır. Ataerkil düzende kadının kümesini bırakması için bedel ödeme zorunluğu vardır. Bu durum yargısal ve ticari işlemlerin yani erkeğin satınalma gücünün gelişmesiyle ortaya çıkmıştır.

Artı değerin yani satınalma suçunun erkeklerin elinde olması, aile biriminin özelliklerini değiştirmiş, erkeği egemen kılmaya başlamıştır. Dinin ve ekonomik yetersizlikleri nedeniyle kadının tüm

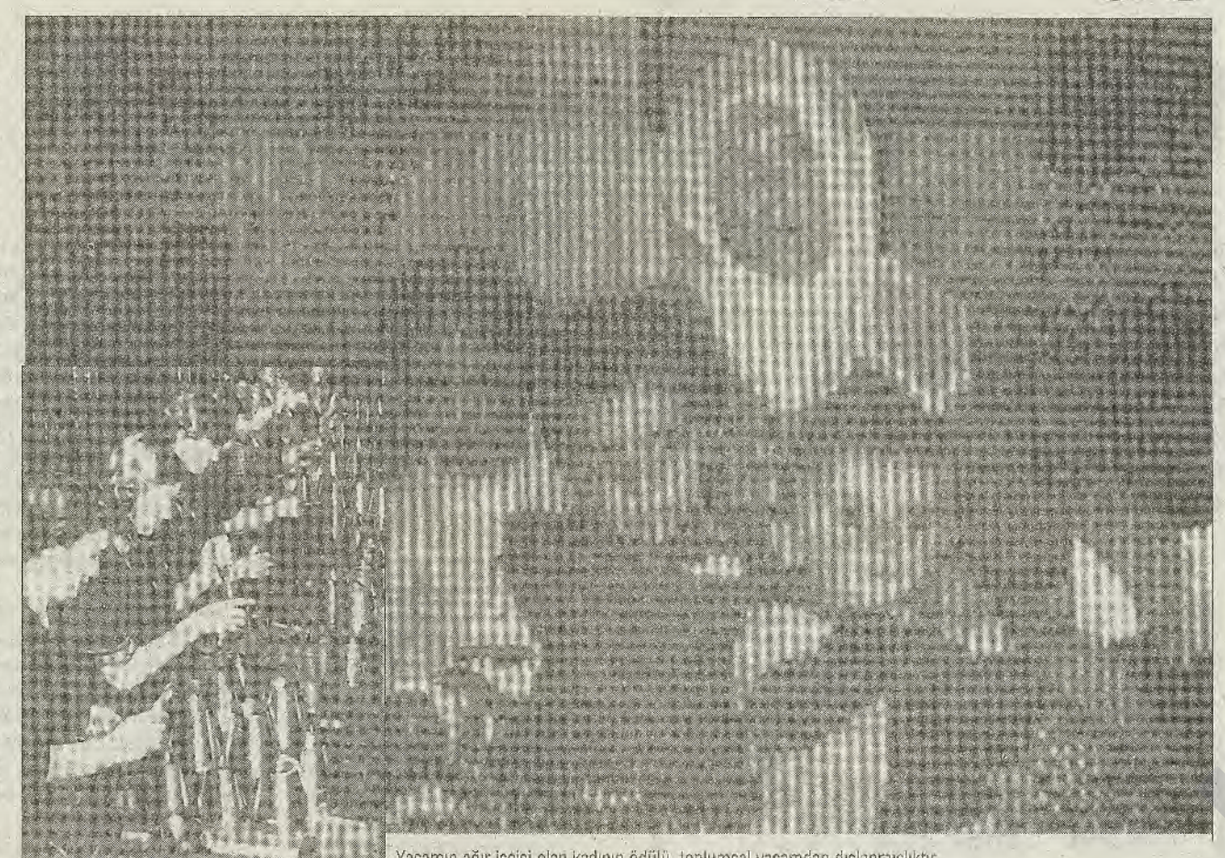

Yaşamın ağır işçisi olan kadının ödülü, toplumsal yaşamdan dışlanmışlıktır.

toplumsal etkinlikleri sıfırlanmış yuvalarına kapatılmışlardır.

Uygar toplumlar diye bahsedilen, şu anki toplumsal düzende işe aile egemen bir erkeğin çıkar; etkinlik ve yetkisi çevresinde toplanmış küçük mali birim olarak tanımlanabilir.

Ataerkil evlilik biçimi ile başlayan kadının etkinliklerini en aza indirme dönemi bu günkü sistem tarafından tamamen kontrol altına alınmış, kendi denetimi altında kadınlara karış silah olarak kullanmaktadır. Sistem içerisinde evlilik yani aile kadına tek yaşama koşulu olarak dayattığı gibi tüketici bir birim olarak kişilere ve mallara sahip olma temeli üzerine kurulması ne deniyle sisteme hizmet eder niteliktedir.

Daha öncede belirtiğim gibi "doğanın kadına vermiş olduğu analık yetisini" sistem yalnızca kendi denetiminde ve hizmetinde olan evlilik kurumu dahilinde kabul görmektedir. Bunun haricindeki anaları suçlu görüp toplum aracılığıyla toplum dışına atarak şiddetçi bir şekilde cezalandırmaktadır. İlginç bir çelişkidir ki ana karnındaki yumurtayla bu kadar ince ayrıntısına kadar ilgilenen sistem ve sistemin aşağıladığı toplumsal düşünce, doğan çocukların yüzüne bile bakmamaktadır. Evlilik dışı analığı kabul etmeyen sistem çocuklara sahip çıkıp gelecekleri ile ilgilenmediği halde anaları cezalandırma hakkını kendisinde bulmaktadır. Dikkat edilmesi gereken bir nokta var: devletin sorumluluğunda olması gereken çocukların gelişim ve yetiştirilmesi, mallara ve kişilere sahip olmama temelinde kurduğu ailenin sırtına yüklemiştir. Bu şekilde sorumluluktan kurtarmış sistem kendini, fakat bununla yetinmeyip kendi devamını sağlaması için hat safhada tüketici birim kurumuyla toplumsal bir düzen yaratmıştır. Yarattığı bu toplumsal düzende kadını analık yetisini yukarda belirttiğimiz gibi kullanmada unutulmamalı ki kadınlara ana oldukları için oy hakkına kavuşmalıdır.

Bu durumda kadınlara yönelilen küçümseme ile analara gösterilen saygının bağdaştırılması iki yüzlülüğün ta kendisidir. Kadınlara kamuiçi etkinlikleri yasakladıktan, erkekler gibi birtakım uğraşlarda ilerlemelerini engelledikten, her alanda yetersiz olduklarını öne sürdükten sonra, insan yetiştirme gibi alabildiğine ince, alabildiğine ciddi bir işi ona bırakmak, cinayete benzer bir çelişkidir.

Törelerin, geleneklerin hâla erkeğe özgü ayrıcalıklar sayılan eğitimden, kültürden, sorumluluktan, etkinlikten yoksun bıraktığı bir sürü kadının kucağına, tıpkı bir zamanlar oğlanlar karşısındaki aşağılıklarını unutsunlar diye ellerine bebek tutuşturulur gibi birer çocuk verilmekte. Yaşamalarına engel oluyor; bunlara verilmemektedir. Fransız bir kadın yazar olan Simone De Beaovoir "konuk kız" adlı romanında kadın erkek bütün romancıların kadın kahramanlarına yükledikleri ahlakçılığa da, oyunculuğa da boş veren günlük davranışlarıyla yaşayan, en ciddi sorunlarla boğuşan kadın kahramanlar yaratmıştır. Bu kadın kahramanlar genellikle kendi cinsine yakıştırılmayan, kendini bağımsız, özgür, karakter sahibi insan varlık olarak ortaya koymaktadır. Simone De Beaovoir gibi yazarların çoğalması kadınların etkinliklerine kavuşmasında büyük adımlar olacaktır. Yaşamın içerisine böylesine yerleşmiş kadın modelini değiştirmek çetin bir süreci gerektiriyor. Bizlere karşı çok iyi örgütlenmiş olan sistem içerisinde en ufak değişiklik için bizlerin de örgütlü hareket etmesi kaçınılmazdır. Örgütlenme de aktiflik, çaba ve emek gerektirir. Kadında yaratılan kişilik bunun tam tersi olunca ve üzerine hepsinin ayrı evlere kapatıldığı eklenince durumun zorluğunu görürüz. Fakat hiç birşey çözümsüz değildir. Sistemin noktasını belirlemek gerekir ki sorunu ve çözümü doğru ortaya koyalım. Eğer dikkat edildiyse sistemin analık üzerine olsun, eğitimde olsun geliştirdiği politikalar kişilik, karakter üzerinedir. Bize dayatılan karakterlerin nasıl olduğunu bilir ve bunun yerine kendi karakterimizi, sistemin verdiği dışında kendimizi yaratırsak yaşam şeklimiz değişmeye başlayacaktır. Örgütlenebilmek için bu değişim muhakkaktır. Pasif, edilgen bir yapıyla mücadeleci bir örgütlenme oluşturup sorunlarımızı çözmemiz imkansızdır. En başta kişiliğimizi olmak üzere örgütlerimizi de kendimiz oluşturmalıyız.

Nasıl bir AŞK? (2)

A. SU

Sevgilisiyle cinselliği yaşamak YASAK ama bir başka cinselliği yaşamak NORMAL.... Eh ikiyüzlülüğün bu kadarına da pes doğrusu. Fuhuş'u toplumsal ahlak değerleri körüklüyor ve yaşatıyor. Aşk dostluğunu tanıma fırsatı bulamayan gençler, erkekler, satın alınan okşamalardaki mekanik, heyecan yoksulluğunu, sevdiği aşktan soyutlayarak yaşanan cinselliğe koşuyorlar.. Bu da erkek psikolojisini acımacak hale getiriyor. Fuhuş normal isan düşüncelerini duygularını bozduğu gibi zehirliyor da . Toplumumuzda fuhuşa alışmış birçok erkek var. Bunlar dar ve yavan bir psikolojiyle ancak indirgenmiş ihtiyaçlarla kadına yaklaşmayı öğreniyorlar. Kadının itaatkar ve zoraki okşamalarına, öpmelerine, dokunmalarına alıştığından, bir çoğu evlendiği zaman kadın ruhunda oluşan bir çok ayrıntıyı anlamak için çaba sarfetmiyor. Kadın zaten evlendiği geceye kadar cinselliği tanımıyor. Genç kızlığını, bekaretini korumuştur ya önemli olan budur. Namusuludur, erdemlidir artık. Cinselliği öğrenmenin ve yaşamanın zamanı gelmiştir, geçmiştir de nasıl? Kadın kendi bedenini tanımamaktadır. Nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığını bilmemektedir. Toplumsallaşmayı bilmeyen kadın ve erkek için evlilik daha doğrusu cinsellik ızdıraba dönüşür. Kadın daha duygusal bir yaklaşım beklerken, incelikten uzak hoyrataça kabaca bir cinsellikle uyum sağlayamaz duruma gelir. Erkekte birincil olan bedensel doyum kadın da ise ruhsal doyumdur. Kadın aşk duygularını yüreğinin derinliklerine hapsediyor ve doyumsuzluktan, tatminsizlikten kaynaklanan sinir hastalıklarıyla, ruhsal bunalımlarla evliliğini sürdürüyor. Sahiplik de mutlak olduğuna göre kadın erkeğin malıdır. Evde namusuyla oturmalıdır. Ya da ev ekonomisine destek olarak çalışabilir. Onlar artık özellikle kadın "ben" olmaktan çıkmış "Biz"i temsil ediyorlardır. Çoğunlukla ekonomik baskı altında olan kadın birlikte yaşadıkları yerde kendine ait bir köşe bile bulamaz azıcık soluk alabilmek için. Sabırla birlikte dar bir ortak yaşam ömür boyu sürdürülür. Kadın böyle bir yaşamın çok cansıkıcı olduğunu söyleme yürekliliğini gösterse toplumumuz tarafından ahlaksızlıkla suçlanır. Kadın her ne kadar AŞK heyecanlarının çeşitli türeşimlerini yaşamak istese de, fuhuşun şekillendirdiği erkek için bu çok önem taşımaz. Çünkü istediğini kolay yönden elde etmeye alışmıştır. Bir süre sonra erkek tekrar cinsel doyumu dışında aramaya başlar. Karısından duygularını anlamak yerine aşktan, duygudan yoksun kurumuş bir ruha sahip olan bir başka kadınla para karşılığında veya başka bir şeyler karşılığında gidermeye çalışır. Bu da toplumda kabul görür. Erkeğin elinin kınası, kadının yüzünün karasıdır misali... Bunun için de günümüzde milyonlarca kadın dramının yaşanması kaçınılmazdır.

Fuhuş, sosyo-ekonomik temel öğelere ilaveten, onu belirleyen ve insan ruhuna derince işlenmiş bir psikolojik faktörü de taşımaktadır.

Aşk ve cinsellik, insanlık kadar eski bir sorundur. Tarihsel gelişim sürecine baktığımızda her dönem kendine uygun çözümler sunmuştur. Tabii bu da zamanın düşüncesine, kültür anlayışına, sınıfına göre değişiklikler arzetmektedir.

Şimdi diyeceksiniz ki! Kan gövdeyi götürürken, ülkemizde katliamlar zoraki sürgünler, açlık, yoksulluk vahşet çığ gibi büyürken AŞK'ı düşünmek, cinselliği anlatmak da neyin nesi? Varsın böyle düşünenler olsun bana göre tam yeri..... Halkımız der ki "Zurnanın zırt dediği yer". Öyleyse ben de cesur bir yürekle "zurnanın zırt dediği yer"de AŞK'ı anlatmalıyım. Cinselliği anlatmalıyım.. Nasıl ki ulusal kurtuluş mücadelesinde bağımsızlık stratejisinden geçmeyen , bağımsızlığı savunmayan bir güç bağımsızlıkçı olamıyorsa cinselliği, aşkı bir tarafa bırakıp siyasal ve sınıfsal olarak mücadele yürütürsek kadın kimliğimizle de olsa başarıya ulaşmamız mümkün değildir. Bizler bugünden cinsel devrimi de diğerleriyle birlikte hedeflemeliyiz. Parçacı, ikameci siyasetle bu gemi artık yürümüyor...

Gönülleri yalnızca ender noktalarda birbirine yaklaşabilen iki insan, kamaşık "BEN"lerinin her yönüyle birbirine uymaya zorlanmasa, AŞK'tan, gerçek yakınlıktan ve sonuçta mutluluktan pay alan cinsler olarak toplumsallığı, kollektivizmi yaşama uyarlayabilsek güzel olmaz mı?

Cinslerin herbirinin diğeri üzerindeki mutlak sahiplik düşüncesi yerini özgürce, bağımsız olarak AŞK'ın kollarına bırakabilse ne güzel olur. Yoksa olmaz mı? Ne diyorsunuz siyasi abiler, siyasi ablalar? Aşkın özünde her ne kadar cinslerin çekimi bulunsa da başka insanları duyarlılıkla , incelikle sevmeyi ve yardım etme arzusunu da beraberinde taşır.

Karşılıklı istek, karşılıklı sorumluluk üzerine kurulu ilişkiler gerçek aşka dayanır ve daha sağlam olur. Aşk'ta düşünce ve karakter uyumunu da gözardı etmemek gerekir. Yaşam koşullarının insan karakteri üzerinde büyük etkisi var mutlaka, ama cinsler arası ilişkilerinin alabileceği dış biçimleri bir tarafa bırakmak gerek. Çünkü AŞK'ta biçimsel bir sınır zorla kabul edilemez. Aşk yaşanır... Aşk sorgulanmaz. Kural tanımaz. Derinliklerinde anarşistlik yatar. Aşk yeterli cinsel doygunluğun sonucunda doğan bir şey değildir. Tam tersine cinsel mutluluk AŞK'ın sonucunda doğar. Aşk olmadan cinsel mutluluk yaşanmaz. Ama "cinsellik" yaşanır elbette.

Toplumumuzun ahlak kuramlarına göre incelik, duyarlılık, sevgi ve tekelci aşk bir tek insan için olmalıdır. Yani cinsel ilişkilerde kadının erkeğe bağımlılığı, hem de kölece, erkeğin de kendini beğenmişliği üzerine kurulmuştur. İnsan ruhu yoksullaşırken, sevgi duyguları da körelir. Cinsel ilişkilerdeki eşitsizlikte kaçınılmaz olur. Böylece giderek tadsız yavan bir birliktelik yaşanır. Sevmediği eşiyle sevişen insanın yaptığına fuhuş denmezse ne denir? Zincirleriyle bağlı bir köpek elbette sahibine sadıktır. Kadının da ahlak zincirleriyle, eşine sadık olması kaçınılmazdır. Aşk duygularını içine hapsederek, umudunu yitirmiş, yaşamdan bezgin, sağlıksız, ilk fırtınada yıkılan kadın yüzleri neden çoktur toplumumuzda?

Aşkı, yaşamın temeli gibi değil fakat yalnızca kendi gerçek "ben"ini açığa çıkarmanın bir aşaması, bir aracı gibi görmesi ve öğrenmesi lazımdır kadının.

Çok yönlü yaşamın geniş kapılarını açmak, yüreğini dayanıklı kılmak, iradesini sertleştirmesini bilmesi gerekir.

Bir aşk anlaşmazlığından, ezilmiş, yıkılmış, kahrolmuş olarak değil, daha güçlü bir yürekle, cesurca yaşamı kucaklamaya hazır olmalıdır. İstendiği anda geçmişi bırakıp atmak ve yaşamı sanki yeni doğmuş gibi karşılamak gerek.

Artık kadınlar Aşk duyguları alanında kendilerini yaşam dalgalarının yönetmesine, sürüklemesine izin vermeyecekler. Yaşamında aşkın da dümeni kendi ellerinde, bundan böyle yürekleri nin götürdüğü yere gidecekler.. Kuşkusuz mükemmel bir toplumsal örgütlenmenin ürünü olacak yeni çağ hemen yarın başlamayacak ama biz bugünden cinsel eğitime başlayacağız. Başlamalıyız da. Çünkü toplumumuzun buna çok ihtiyacı var. Cinselliği doyurulmamış, Aşkın heyecanını bütün damarlarında hissetmemiş, yaşamamış insanlar sağlıklı bireyler olamazlar.. Sağlıklı bireyler olmayınca da sağlıklı toplum olamaz. Aşk ve eşler arası ilişkilerde kendi sınıfımıza özgü ahlaki ve cinsel ilişkilerde yeni düzeni getirmek en büyük uğraşlarımızdan biri olmalıdır. Aşk hiç bir bağımlılık tanımaz. Yalnız Aşkı bir erkeğin bir çok kadınla yada bir kadının bir çok erkekle olan cinsel ilişkileri durumlarıyla karıştırmamak gerekir. Duygunun yer almadığı çok eşlilik hoş olmayan zararlı bir dizi sonuç getirebilir, ama bu tür bağlar ne denli karışık olurlarsa olsunlar ruhsal dramlar yaratamazlar. Dramlar, çatışmalar aşkın çeşitli ayrıntılarıyla, çeşitli açığa çıkış biçimleriyle yüzyüze olunduğu zaman başlar. "Bir kadın bütün gönlünde X'i seviyordur, düşünceleri dilekleri istekleri uyum halindedir. Ama tensel yakınlık gücü onu karşı konulmaz şekilde başka bir erkeğe çekmektedir. "

"Ya da bir erkek falan kadın için ihtimamla dolu bir sevecenlik duygusu, özenle dolu bir ilgi duymaktadır. Oysa başka bir kadında "ben"inin dilediği şeylerin en iyisi için anlayış ve destek bulmaktadır. AŞK'ın tamamını ikisinden hangisine vermelidir? Ve eğer varlık bütünlüğü her iki bağın da var olmasıyla gerçekleşiyorsa niye Ruhu yaralamak ve Sakatlamak zorunda olsun? AŞK insanlığın ekonomik ve kültürel temelleriyle birlikte kaçınılmaz olarak değişecek ve dönüşüme uğrayacaktır. Kişinin başkasına karşı saygısının, onun haklarını önemseme yeteneğinin güçlendiği, karşılıklı ruh inceliğinin geliştiği, aşkı yalnızca öpücük ve okşamalarla değil, eylem birliğiyle de, irade birliğiyle de ortak eserlerle de ifade etme isteğinin artığı görülecektir. Yeter ki ruhlar yaralanmasın, sarsılmasın." (A. KOLLANTAİ) Böyle düşünüyorum diye kızıyor musunuz bana? Ne kötülük var bunda... İki insan bir yüreğe sığabiliyor, AŞK'ın bütünlüğünü sağlıyorsa, aldatma burun neresinde?

Yollarda kadın eli

Berin BOZKURT

Erkeklerin bulunduğu meslek dallarında nedense çok az kadın görürüz. Bunun nedenini araştırdığımızda ise, ortaya farklı çevrelerden farklı meslek gruplarındaki kadınlardan, aldığımız farklı cevaplar çıkıyor. İyi bir meslek sahibi olan ve maddi açıdan da erkeklerden daha fazla kazanan gruptaki kadınlar, "Ben işimden memnunum. Eşimden de babamdan da daha fazla kazanıyorum. " derken, bir diğer gruptaki kadınlar ise "herşeyden önce özgüveniniz olması gerekiyor. Bir de gerçekten cesaret isteyen bir iş" diyorlar . Bu iki farklı cevap içinden ortak bir yan çıkarmak hiç de zor değil. Kadınlar erkek sektörüne el atan kadınlara imrenerek bakıyorlar, Hatta biraz da kıskanıyorlar. Kıskanılacak bir yanının olup olmadığı ise gerçekten tartışılır. Çoğunlukla erkeklerin yaptıklarını düşündüğümüz, gişe memurluğu, tramvay şoförlüğü, erkek berberliği ve taksi şoförlüğü gibi kadın açısından medeni bir cesaret isteyen bu meslekler sayıları hiç de azımsanmayacak kadın tarafından yapılıyor. Bu meslek gruplarından biri olan gişe memurluğu , bu işi yapan kadınlar tarafından en zoru olarak görülüyor. Yolunuz sık sık Boğaziçi ve Fatih köprüsüne düşmüştür. Hatta bazı kadın gişe memurlarıyla karşılaşmış, belki de sırf merakınızı gidermek için konuşmuşsunuzdur. Bu gişe memurlarından biri olan Çiğdem Yıldız, yaptığı işin medeni bir cesaret gerektirdiğini kabul ederken, zorluklarını da unutmamak gerekir diyor.

'Gişelerden geçerken insan olduğunuzu unutmayın'

Çiğdem Yıldız, 23 yaşında, o gişe memurluğu yapan kadınlardan sadece biri. 3,5 yıldır bu mesleği yaptığını söyleyen Çiğdem mesleğini isteyerek değil, ekonomik özgürlüğünü kazanmak ve bir kamu kuruluşu olduğu için çalıştığını söylüyor. Ayrıca Çiğdem, erkek ya da kadın farketmediğini mesleğin hiçbir çekici yanı olmadığını da sözlerine ekliyor. İstatistik bilgilere göre bugüne kadar gişelerde 20'ye yakın kadın çalışmış, bunlardan 5'i çeşitli nedenlerle (evlilik, farklı bir bölüme geçiş gibi...) ayrılmış. Geriye kalan 15 kadın gişe memuru ise, Boğaziçi ve Fatih köprülerin de çalışmaktalar. Gişe memuru kadınlar arasında evli olanların sayılarının azlığı dikkat çekiyor. Bu da gösteriyor ki, ekonomik özgürlüğün yanında gişe memuru kadınlar için özgür olmalarında bir o kadar önemli. Gişe memuru kadınlar, çalışma esnasında karşılaştıkları sorunlar ve çalışma sisteminden dolayı baş gösteren sağlık sorunlarını ikiye ayırıyorlar. Genel olarak görüşlerini aldığım Çiğdem Yıldız, sağlık sorunlarını ve sürücülerle yaşanılan sorunları şu cümlelerle özetliyor: " Mesleğimizin insan sağlığını tehdit eden ciddi boyutları var. Gürültü ve aspes'in yol açtığı kanser vb. hastalıkların yanısıra, özellikle egzost dumanından dolayı kanda oluşan kurşunun kısırlığa yol açması, egzost dumanından kaynaklanan bu tehlikeli hastalık erkek gişe memurları için de geçerli. Özellikle, kışın bir kolunuzun sürekli dışarıda olması ve açık camdan içeri gelen soğuk havanın vücutta ısı dengesizliğine yol açması da başka bir dezavantaj. Ayrıca, vardiya sisteminden dolayı uyku düzensizliği ve buna bağlı olarak diğer işlerine ayıracağın zaman programını yapamama."

Kanıksatılmış bir durum: taciz!

Çiğdem, gişeden geçen sürücülerinde kendilerine kötü davrandıklarını, genelde toplumun kadına bakış açısıyla çalışan kadına bakış açılarının aynı olduğunu ve kendilerinin vardiyadan dolayı gece çalışmak zorunda kaldıkları günlerde özellikle erkek sürücüler tarafından, sözlü taciz ve hakerete uğradıklarını da sözlerine ekliyor. Bu konuda Çiğdem'in söylediklerini toplumun-özellikle erkeklerin- kadına bakış açısını gösteriyor. Bugüne kadar kendisinin ve arkadaşlarının maruz kaldıkları kötü durumları ise şöye özetliyor "Mesela bizler iş sırasında evlilik teklifi alıyoruz alışkın olduğumuz için kaile bile almıyoruz. Bizi en çok sinirlendiren, o sırada bizleri memur değilde laf atabilecekleri bir kadın olarak görmeleri. Sık sık karşılaştığımız ve hemen hemen hepimizin başına gelen olaylardan biri de erkek sürücülerin parayı uzatırken; 'iş çıkış saatini öğrenebilir miyim? Çıkışta gelir sizi alırım' demeleri. Ve en önemlisi görevi yanlızca parayı -biletinivermek olan bu sürücülerin, parayı verirken aşağılayıcı tavırlar takınmaları ve bazende küfür etmeleri en sık karşılaştığımız durumlardan biri." Çiğdem, burada yazmamam konusunda benden söz aldıktan sonra, bir arkadaşının başına gelen son derece kötü bir olayı anlatıyor.

Çiğdem anlatırken ben de diğer gişelerdeki kadınlara meraklı gözlerle bakıyorum. Ve -beni hiç şaşırtmayan- gördüğüm tek şey , erkek memurlarınkiyle aynı olan kadın bakışları. Çalışma saatleri sırasında, erkek gibi davrandıklarını söylediğimde ise , bana cevapları "Aa! öyle mi hiç farketmemiştik"oluyor. Çiğdem'e kadın sürücülerin kendilerine karşı nasıl davrandıklarını soruyorum. Verdiği cevap beni şaşırtıyor. "Ben genelleme yapmak istemiyorum. Fakat -bazı sürücü kadınlar- gişeden geçerlerken erkeklerin takındıkları tavrın aynısını takınabiliyorlar. Yaklaşık olarak gişeden geçenlerin %20'nin kadın olduğunu düşünürsek, ki bu rakam erkeklerde daha yüksek, bazı kadın sürücüler tarafından bile hakarete maruz kalıp onların ukala tavırlarına katlanmak zorunda kalıyoruz." diyor. Ve sözlerini, gazetemiz aracılığıyla tüm sürücülere oldukça anlamlı bir mesajla bitiriyor. "Gişelerden geçerken insan olduğunuzu unutmayın!"...

Ma aşê asîmîlasyonê tenê dewleta tirkiyê digerine?

Zinar SORAN

"Siyaseta resmî û bingehîn ya Komara Tirkiyeyê, li ser esasê asîmîlekirina neteweyê Kurd hatibû ava kirin. Ji bo vê armancê jî, karbidestên dewletê hemû metod û îmkanên xwe seferber dikirin. Wan baş dizanibûn ku tenê bi kuştin û sirgûnan, neteweyê Kurd ji holê ranabe. Loma jî Komara Tirkiyeyê, ji bo ku neteweyê Kurd asîmîle bike û di nav kultura tirkî de bihelîne, aşê asîmîlasyonê bê rawestandin, xebitandiye."

Siyaseta dewleta Tirkiyeyê ji serî de, li ser înkar û asîmîlasyona neteweyê Kurd hatiye ava kirin. Mustefa Kemal tevgera xwe bi piştgiriya kurdan li Kurdistanê ava kir û dest bi şerê damezrandina Komara Tirkiyeyê kir. Di destpêkê de, wî hebûna gelê Kurd û mafê wî yê neteweyî înkar nedikir. Di vî warî de, soz û peymanên wî ji aliyê raya gîştî ve têzanîn. Lê piştî ku wî bi alikariya gelê Kurd Komara Tirkiyeyê ava kir û şûna lingên xwe xweş kir, hêdî hêdî rûyê xwe yê rastî derxist holê. Siyaseta resmî ya Komara Tirkiyeyê, li ser înkara neteweyê Kurd û asîmîlasyoneke nijadperest hate hûnandin. Li gor vê siyaseta kolonyalîst û nijadperest; êdî li Tirkiyeyê neteweyê kurd û gelên din tunebûn, tenê tirk hebûn!

Neteweyê Kurd li hemberî vî siyasetê serî netewand, nîrê koletiyê qebûl nekir û gelek caran serîhildanên neteweyî li darxist. Lê di van serîhildanan de, bi ser neket. Biserneketina her serîhildanê, ji Komara Tirkiyeyê re dibû keys û firseteke zêrîn. Piştî şikestina serîhildanan, qirkirin û sirgûnkirina kurdan ji karbidestên dewletê re dibû "mafekî xwezayî". Teva vê yekê jî, di warê pirsa kurdî de, siyaseta resmî û bingehîn ya Komara Tirkiyeyê, li ser esasê asîmîlekirina neteweyê Kurd hatibû ava kirin. Ji bo vê armancê jî, karbidestên dewletê hemû metod û îmkanên xwe seferber dikirin. Wan baş dizanibûn ku tenê bi kuştin û sirgûnan, neteweyê Kurd ji holê ranabe. Loma jî Komara Tirkiyeyê, ji bo ku neteweyê Kurd asîmîle bike û di nav kultura tirkî de bihelîne, aşê asîmîlasyonê bê rawestandin, xebitandiye.

Karbidestên Komara Tirkiyeyê, ji bo ku aşê asîmîlasyonê li gor siyaseta xwe ya kolonyalîst û nijadperest bigerîne; bi qanûnên taybetî û bi darê zorê, gelek caran bi awayê kîtlewî gelê Kurd sirgûn kirine; navên gund û bajarên kurdan guherandine; navên Kurd û Kurdistanê, lêkirina navên kurdî ji zarokan, derxistina pirtûk, kovar û rojnameyên kurdî, axaftin û nivîsandina kurdî qedexe kirine; ji bo ku zarokên kurdan bi zarokî asîmle bikin û wan ji ziman, kultur û adetên kurdî dûrbixin, dibistanên leylî ava kirine û hwd...

Bêguman welatparêz, rewşenbîr, şoreşger û siyasetmedarên kurdan li hemberî vê siyaseta hov û mêtingehkar bêdeng nemane; xebat û têkoşîneke bi rûmet dane. Ji ber vê yekê jî hatine girtin, di îşkencexanan re derbas bûne, bi salan di hep û zîndanan de razane, di dadgehên dewletê de bi mêrxasî li dijî vê siyasetê rawestiyane... Herweha gelek nivîskar, zana û rewşenbîrên kurdan teva hemû zahmetî, astengî û zilma dewletê jî, ji bo parastin û pêşdebirina ziman, çand û hunera gelê xwe, ji bo ku bikaribin bi vî awayî xizmeta gelê xwe bikin, bi zimanê xwe binivîsin û bixwînin, hatine girtin û hewldanên ku hatine kirin û yên ku tên kirin, kêm û hejar dimînin.

"Lê weke prensîb, divê em êdî hewl bidin ku di hemû qadên jiyana civatî de, di xebat û têkoşîna rizgarîxwaziya neteweyî û civakî de, zimanê xwe yê zikmakî bingeh bigrin. Di vî warî de, wezîfeya herî mezin û barê herî giran dikeve ser milên rewşenbîr, nivîskar, rojnamevan û siyasetmedarên kurdan. Pêwist e ku ew ne tenê bi gotinê, bi pratîka xwe jî rêberî û pêşengiyê ji gelê xwe re bikin..."

Em baş dizanin ku zargotina kurdî gelekî dewlemend e. Bi hezaran helbest, stran, çîrok, serpêhatî û metelokên kevn, heta îro jî di nava gelê Kurd de dijîn. Lê mixabin, di warê nivîskî de edebiyata kurdî li gor xistina ziman, edebiyat û kultura kurdî, xebat û hewldanên hêja û birûmet kirine û ew xebat û hewldan her ku diherin zengîntir û berfirehtir dibin. Lê gava mirov li gor rewşa gîştî û tehlûkeyên ku di vî warî de hene, li meseleyê binêre; ev xebat û hewldanên ku hatine kirin û yên ku tên kirin, kêm û hejar dimînin.

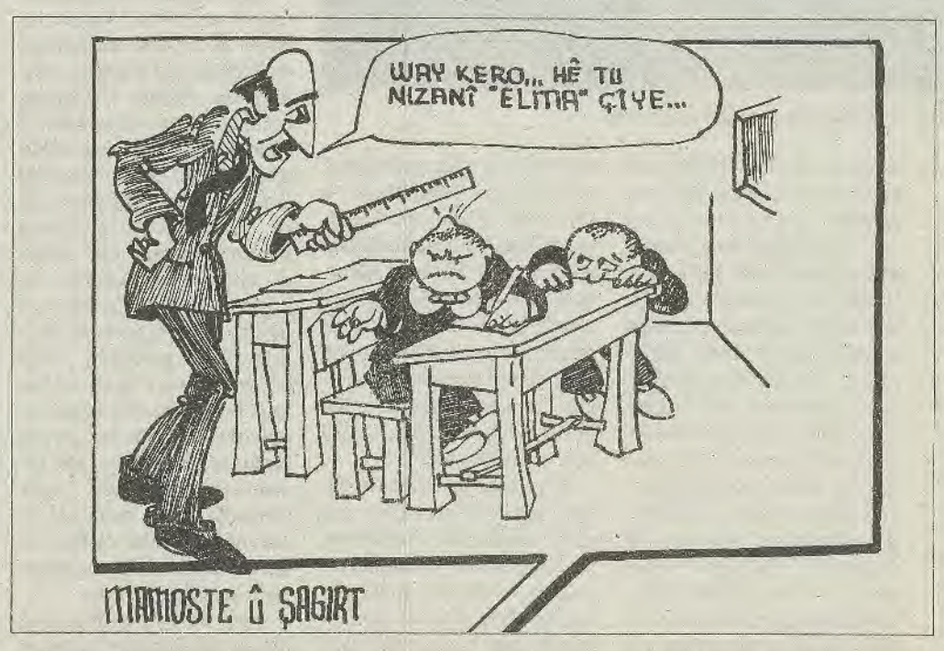

Em baş dizanin ku zargotina kurdî gelekî dewlemend e. Bi hezaran helbest, stran, çîrok, serpêhatî û metelokên kevn, heta îro jî di nava gelê Kurd de dijîn. Lê mixabin, di warê nivîskî de edebiyata kurdî li gor xistina ziman, edebiyat û kultura kurdî, xebat û hewldanên hêja û birûmet kirine û ew xebat û hewldan her ku diherin zengîntir û berfirehtir dibin. Lê gava mirov li gor rewşa gîştî û tehlûkeyên ku di vî warî de hene, li meseleyê binêre; ev xebat û hewldanên ku hatine kirin û yên ku tên kirin, kêm û hejar dimînin.

Em baş dizanin ku zargotina kurdî gelekî dewlemend e. Bi hezaran helbest, stran, çîrok, serpêhatî û metelokên kevn, heta îro jî di nava gelê Kurd de dijîn. Lê mixabin, di warê nivîskî de edebiyata kurdî li gor xistina ziman, edebiyat û kultura kurdî, xebat û hewldanên hêja û birûmet kirine û ew xebat û hewldan her ku diherin zengîntir û berfirehtir dibin. Lê gava mirov li gor rewşa gîştî û tehlûkeyên ku di vî warî de hene, li meseleyê binêre; ev xebat û hewldanên ku hatine kirin û yên ku tên kirin, kêm û hejar dimînin.

Em baş dizanin ku zargotina kurdî gelekî dewlemend e. Bi hezaran helbest, stran, çîrok, serpêhatî û metelokên kevn, heta îro jî di nava gelê Kurd de dijîn. Lê mixabin, di warê nivîskî de edebiyata kurdî li gor xistina ziman, edebiyat û kultura kurdî, xebat û hewldanên hêja û birûmet kirine û ew xebat û hewldan her ku diherin zengîntir û berfirehtir dibin. Lê gava mirov li gor rewşa gîştî û tehlûkeyên ku di vî warî de hene, li meseleyê binêre; ev xebat û hewldanên ku hatine kirin û yên ku tên kirin, kêm û hejar dimînin.

Em baş dizanin ku zargotina kurdî gelekî dewlemend e. Bi hezaran helbest, stran, çîrok, serpêhatî û metelokên kevn, heta îro jî di nava gelê Kurd de dijîn. Lê mixabin, di warê nivîskî de edebiyata kurdî li gor xistina ziman, edebiyat û kultura kurdî, xebat û hewldanên hêja û birûmet kirine û ew xebat û hewldan her ku diherin zengîntir û berfirehtir dibin. Lê gava mirov li gor rewşa gîştî û tehlûkeyên ku di vî warî de hene, li meseleyê binêre; ev xebat û hewldanên ku hatine kirin û yên ku tên kirin, kêm û hejar dimînin.

Em baş dizanin ku zargotina kurdî gelekî dewlemend e. Bi hezaran helbest, stran, çîrok, serpêhatî û metelokên kevn, heta îro jî di nava gelê Kurd de dijîn. Lê mixabin, di warê nivîskî de edebiyata kurdî li gor xistina ziman, edebiyat û kultura kurdî, xebat û hewldanên hêja û birûmet kirine û ew xebat û hewldan her ku diherin zengîntir û berfirehtir dibin. Lê gava mirov li gor rewşa gîştî û tehlûkeyên ku di vî warî de hene, li meseleyê binêre; ev xebat û hewldanên ku hatine kirin û yên ku tên kirin, kêm û hejar dimînin.

Em baş dizanin ku zargotina kurdî gelekî dewlemend e. Bi hezaran helbest, stran, çîrok, serpêhatî û metelokên kevn, heta îro jî di nava gelê Kurd de dijîn. Lê mixabin, di warê nivîskî de edebiyata kurdî li gor xistina ziman, edebiyat û kultura kurdî, xebat û hewldanên hêja û birûmet kirine û ew xebat û hewldan her ku diherin zengîntir û berfirehtir dibin. Lê gava mirov li gor rewşa gîştî û tehlûkeyên ku di vî warî de hene, li meseleyê binêre; ev xebat û hewldanên ku hatine kirin û yên ku tên kirin, kêm û hejar dimînin.

Em baş dizanin ku zargotina kurdî gelekî dewlemend e. Bi hezaran helbest, stran, çîrok, serpêhatî û metelokên kevn, heta îro jî di nava gelê Kurd de dijîn. Lê mixabin, di warê nivîskî de edebiyata kurdî li gor xistina ziman, edebiyat û kultura kurdî, xebat û hewldanên hêja û birûmet kirine û ew xebat û hewldan her ku diherin zengîntir û berfirehtir dibin. Lê gava mirov li gor rewşa gîştî û tehlûkeyên ku di vî warî de hene, li meseleyê binêre; ev xebat

wê dewlemendiyê peş ve neçûye. Dijminên Kurdistanê ew keys û firsend nedaye neteweyê Kurd ku ziman, edebiyat û çanda xwe bi şêweyekî azad pêş ve bibe. Heta ji dest wan hatiye, xwestine ku ziman, edebiyat û çanda kurdî ji holê rakin. Bi gotinek din, zilm û zordariya li ser neteweyê kurd, li ser ziman, edebiyat û çanda wî jî heta îro bi dijwarî dom kiriye. Ji ber vê yekê jî, gelek çîrok, serpêhatî û helbestên hêja nehatine weşandin û hinek ji wan di nava pêvajoyê de wenda bûne.

Loma jî wezîfe û pewistiyeke gelek girîng e ku em çîrok, serpêhatî, sitran, helbest û metelokên kurdî yên di nava gel de, bidin hevdu û wan biweşînin. Bi vî awayî, em dê ji aliyekî wan ji wendabûnê xelas bikin, perçeyekî jiyan û têkiliyên wan deman raxîne ber çavan û ji wan îstifade bikin; ji aliyê din jî em dê zimanê xwe yê zikmakî û

şêrîn, di warê nivîskî de jî bêtir pêş ve bibin. Pêkanîna vê wezîfeyê, îro ji her demê bêtir pêwist û girîng e. Ji ber ku radyo û bi taybetî jî televizyon di nava bajar û gundên kurdan de gelekî belav dibin. Dijmin bi vê yekê van weşanan jî, li hember ziman û kultura kurdî, şerekî bi dizî dimeşîne. Ev weşan, li ser ziman û çanda kurdî tesîrên neyînî dikin. Ziman û kultura kurdî nikare xwe weke berê li hemberî van êrîşên dijmin yên piralî biparêze. Bi darê zorê koç kirinên kîtlewî yên ber bi bajar û metropolan, vê rewşê xetertir û dijwartir dike. Dengbêj û çîrokbêjên me êdî weke berê şevbuhêrkên civata kurdî naxemilînin. Zarokên kurdan, êdî weke berê bi çîrok û metelokên kurdî nakevin xwe. Hejmara dengbêj û çîrokbêjên me êdî bi tilîkan tên hejmartin. Eger ew jî herin ser heqiya xwe û ji nav me koç bikin, wê gelek stran, çîrok û serpêlatiyên me jî bi wan re koç bikin.

Ji bo vê yekê, divê em berî ya ku zêde bi derengî kevc, bêtir hewl bidin ku ji devên dengbêj û çîrokbêjên xwe, sitran, çîrok, serpêhatî û metelokên kurdî binivîsin û wan ji wendabûn û koçkirinê xelas bikin. Ev, wezîfeyek pîroz ya neteweyî ye.

Şerê rizgarîxwaziya neteweyî piralî ye. Di vî şerî de, gelek awa û metodên xebat û têkoşînê hene. Ji bo bidestxistina mafên neteweyî û civakî, divê em hemû awayên xebat û têkoşînê bi hostayiyeke mezin, bi kar bînin. Di vî şerî de, divê hinek kozik û çeperên gelê Kurd hebin ku dijmin nikaribin wan dagir bikin. Yek ji van kozik û çeperan jî, bi kuurdî fikirandin, peyivandin, û nivîsandin e. Loma jî, heta mumkun be, em civînên xwe bi kurdî amade bikin, weşanên xwe bi kurdî derxînin û civînan amade bikin. Lê weke prensîb, divê em êdî hewl bidin ku di hemû qadên jiyana civatî de, di xebat û têkoşîna rizgarîxwaziya neteweyî û civakî de, zimanê xwe yê zikmakî bingeh bigrin.

Di vî warî de, wezîfeya herî mezin û barê herî giran dikeve ser milên rewşenbîr, nivîskar, rojnamevan û siyasetmedarên kurdan. Pêwist e ku ew ne tenê bi gotinê, bi pratîka xwe jî rêberî û pêşengiyê ji gelê xwe re bikin...

'Tava Hunerî' û Hunermendên Me

Aşitî KOÇER

Ji her kesî ve diyar û xuya ye, ku huner û xebatên hunerî di civatê de ciyekî mezin digrin û di pêşketina wê de jî rolekî girîng dilîzin. Ji bo wê jî em li hunermendên xwe çawa dinêrin û divê em çawa binêrin, xelk çawa dinêrin mijarek girîn û hêjayî munaqeşê ye.

Huner beşek ji kar û xebatên çandî, enteklektuelî yên civatê ye.Her çend gelek caran ev xebat, wek çalakiyen ne realîst û li dijî zanyariyên erênî (pozîtîf) bê zanîn jî, lê rastî tiştekî din e. Mînan pisîkolojî zanyarî ye, lê pedagojî hunerê fêrkirin û perwerdekirinê ye; dîsan fizyolojî zanyarî ye, lê tip huner e û hwd. Ango rola huner di perwerdekirin û pêşxistina civatê de ku ji ya zanyariyên pozîtîf ne bêtir be jê ne hindiktir e jî. Îja, hunermend kî ye? Hunermend, kesê ku jiyana xwe daye xebat û çalakiyên hunerî ye. Me heta îro li van kesan çawa nêrîye, divê ji îro şûn de em çawa binêrin? Ji ber ku encama kar û xebatên van kesan zû xuya nabe, wek gelek civatên din civata me jî bi çavekî baş li wan nenêrîye. Di dema derebegîyê (feodalî) de; her derebegekî, her axayekî kurd dengbêjekî wî hebû û li gor kêfa wî distrand. Dema ku beg an axa ji dengbêjê xwe, ango ji hunermendê xwe aciz bibûna jî, ew diqewirand, birçî û belengaz dihişt.

Ji ber ku di civata me de têkiliyên feodalî, ango derebegî bi tevayî ji holê ranebûne, hîn jî em bi çavekî wiha li hunermendên xwe dinêrin. Ango heta ji me re bistrê, hunermendekî baş e, lê ku ji me re, ji şexs an gruba me re nestrê ne baş e. Helbet ev ji ber mêjiyê eşîretî yê perçebûyî tê. Dema ku em jî, wek neteweyên din bi awayekî modern civata xwe rêkxin û hestê (şiûr) netewî bi mere çêbibe, ango em tê bighên ku berjevendiyên netewa kurd di ser hemû berjevendiyên şexsî, grûbî û çînayetî re ne, wê gavê em ê qedr û qîmetê hûnermendên xwe yên netewî zanibin.

Divê em dev ji şirovekirin û nêrînên di pencereya dinya xwe ya biçûk a grûbî re berdin, em bi mejiyekî fireh û bi perspektîfeke neteweyî û Kurdistanî berhemên civata xwe binirxînin û li wan xwedî derkevin. Ne bi vî hawî be serketin ne mumkun e.

Divê mirov ji tiştên ku li der û darê dibin, yên wek mirina muzîkar û hunermendê tirk Zekî Muren, ku jê re "Tava hunerî, paşe" dibêjin jî ders bigire. Tevlî ku li Kurdistanê şerekî qirêj heye û li zindanan komkujî çêdibin; roj tuneye ku bîst kes, sih kes neyê kuştin, di mas medya (televizyon, radyo, rojname û hwd.) tirkî de ev sê roj e şîna Zekî Muren heye û li ser wî medhiya rêzdikin.

Baş e, em çi dikin? Em jî, li qulpekê digerin ku bi hunermendên xwe vekin û bejin wiha xerab, ne baş û bêkêr e. Lê divê ne wiha be, em jî li hunermend, sazî û hertiştên xwe yên netewî xwedî derkevin. Xelk ji nêremoyên xwe re dibêjin "Tava hunerî, paşe", qe nebe em jî ji hunermendên xwe re xeber û çêran nedin.

Heyva ezmanê wêjeya kurdî:

MELA CIZÎRÎ

Li ser sala ji dayikbûna Melayê CIZÎRÎ gelek tarîx hatine dayin, ji vane; ez ya Dr. Bilec Şêrko (Celadet Elî BEDIRXAN) 1202, ya Eladîn SECADÎ 1449 û ya D.N. MAKENZÎ 1570 yî girîng dibînim. Melayê CIZÎRÎ li Cizîra Botan hatiye dinyê. Ew bi xwendina medresê perwerdebûye û meletî jî kiriye. Li Xwendegeha Heskîfê (Hesenkêf) û li Mizgevta Sor ku zanîngehek mezin a wê demê bû dersdarî kiriye. Ji helbestên wî jî diyare ku ew di gelek warên zanyarî de şareza bûye. Dîsa li gor, SECADÎ di 1523 yan û li gor MAKENZÎ di 1640 î de çûye dilovaniya xwe. Gora wî di hindurê Mizgevta Sor de ye.

Ji berhemên Melayê CIZÎRÎ, tenê dîwanek wî ya helbestan gîhaştiye heta roja me. Ev dîwan ji alî Zeynelabidîn ZINAR ve transkrîpsiyonî pîtîn Latînî bûye û di nav Weşanên Firat de hatiye weşandin. Lê gelek helbestên wî yên din jî hene ku li ser zar û zimanê gel digerin, lê di dîwanê de cî negirtine. Naveroka helbestên wî bi giranî li ser evînê be jî, helbestên wî yên filozofî, dînokî, civakî û hwd. jî hene. Dîsa wek ji helbestên wî jî diyare, di warê ziman de jî, xedî hostayî û zanebûnek kûr û dûr e.

AX Û OX

Dîlberê îro seher avête cergê min du dox
Yek li sîne yek li dil da, lew ji min tên ax û ox!

Ax û oxên min ji dil tên, lê ji ber tîra qizil tên
Yan ji kovanên di kul tên, jê dizêt her xwîn û zox

Xwîn ji dil co co rewan tê, wek eqîq û erxewan tê
Lê ji dest Selwa ciwan tê, ew şepala şeng û şox

Ew şepala şox û şeng e, kafira Rom û Freng e
Dame ber cotek xedeng e, zalimê kuştim bi dox

Zalimê kuştim şepalê, nazikê, qencê, delalê
Bûn hîcaba zulf û xalê, îdek û ala û tox

Neynik û tayên bi rêşî, ê di zêrin pêve wêşî
Min du fêris dîn di pêşî, mirwet û însafî yox

Lew heriftim ez ji meylê, şubhetê sehlê û seylî
Muhbet û işqa di Leylê, ez kirim yekser pilox

Dest nehêlim ez dînê, şubhê Ferhad û Şêrînê
Wer ji ber işq û evînê, min dî rê çit ev kilox

Suhbeta çerx û sema tê, wek Melê sed mubtela tê
Zemzem û ava heyatê, muşterî sed şêx û şox.

Kuştime, nakit yeqîn

Şox û şengê zuhrerengê, dil ji min bir dil ji min
Awurên heybetpilingê dil ji min bir dilji min

Wê şepalê miskîxalê, dêrndurê gerdenşemalê
Cebheta biskan sema lê, dil ji min bir dil ji min

Zulf û xalan 'n'ûn û 'd'alan, wan ji min dil bir bi talan
Goşeyê qewsê hîlalan, dil ji min bir dil ji min

Dêmnedîrê bo ebûrê, xemrî û gîsûherîrê
Sîne kir armancê tîrê, dil ji min bir dil ji min

Surşirînê nazenînê, kuştim û nakit yekînê
Wê bi çengala evînê, dil ji min bir dil ji min

Fetl û taban da xuraban, ebleq û cotê şebaban
Dame ber pece w kulaban, dil ji min bir dil ji min

Xweşxeramê ez xulameê, nazikê şêrînkelamê
Tûtiya eywanmeqamê, dil ji min bir dil ji min

Mahîrû yê miskîbo yê, Surpilingê şêrîxwû yê
Wê bi zulfa şubhîgo yê, dil ji min bir dil ji min

Herdu weşman naz û xeşman, kê jî ber wan eql û hiş man?
Saeta min dî bi çeşman, dil ji min bir dil ji min

Mahîtabê afitabê, dêm ji roj û şebnîqabê
Xweş bi çengal û kulabê, dil ji min bir dil ji min.

Serwînazê serfirazê, şubhê zêr remza mecazê
Dame ber çakûç û gazê, dil ji min bir dil ji min

Bejn û bala tox û ala, min kirin vêkra mitala
Çîçeka terhîn î wala, dil i min bir dil ji min

Mûrê xazî şûrê tazî, vêkiran min dî bibazî
Kir li me ji xeflet ve gazî, dil ji min bir dil ji min

Şûr û xişt in zulf û qişt in, hin veşarin hin vehiştin
Pehlewanan dest vemiştin, dil ji min bir dil ji min

Ruhniya çavên Mela yê, ew tecellaya te dayê
Ya ji Ehmed dil revayê, dil ji min bir dil ji min.

Ji Mejûyî Edebî Kurdî ya Eladîn SECADÎ, Mêjûyî Wêjeyî Kurdî ya Sadiq BOREKEYÎ, Tarîxa Edebiyata Kurdî ya Prof. Qanatê KURDO û Dîwana Melayê Cizîrî transkripsiyona Zeynelabidîn Zinar amadekirina Azad ŞATEH

Metelokên nebî Silêman (2)

Birra duwemîn

Kêrhatinên zanyariyê
Kurê min; ger tu guh bidî zaniyariyê
Dev ji hisan û dil berde û bi rêya aqil ve biçe
Gotinên min qebûl bike
Û xwestinê min di hişê xwe de bigre,
Belê, ba aqil ke
Ger mîna ku li zîvan digere li wî bigere
Tê ji tirsa XUDAN fêrbibî
Û xwedê ji nêzîka ve nasbike
Ji ber ku çavkaniya zaniyariyê XUDAN e
Ji devê wî zanîn û têgihandin derdikeve
Ew, mirovên rast digehêjine serfiraziyê
Ji bo mirovên rast dijîn jî mertal e.
Gavên kesên mafzan diparêze
Cavnêriyê rêya evdê xwe yê dilsoz e.
Tê wê demê fêhm bikî her rêyên baş
Çi rast e, biheqe û mafzan e.
Ji ber ku wê demê dilê te bi zaniyariyê ve tijî bibe
Tu yê ji zanînê kêfxweş bibî
Wê rastdîtin bibe notirvanê te
Û aqil, wê te biparêze
Vana te ji rêya xerab,
Û ji gotinên bêexlaqan xelas bike.
Ewana ku, bona di rêya tarî de bimeşîn
Ji rêya rast ve diqetin
Ji xerabî kirinê hes dikin,
Ji utreyiya zêde kêfxweş dibin.
Rêya wan çivdayî
Jiyana wan şeweş e.
Zaniyarî wê te ji pîreka zilamê xwe berdayî,
Ji pîreka bêexlaq, ya ku sonda li berya xwedê kiriye ji bîr ve dike
Ji pîreka bêxêr, ya bi gotinan xwe li ber çavan xweş dike, xelas bike.
Mala wê pîrekê mirovan dibe mirinê
Rêya wê jî dibe miriyan
Yê ku li pey wê biherin
Jiyan tu carî nagihêje rêya wan,
Di şopa kesên rast de here
Ji ber ku yê di welêt de bijîn, yê rastin
Yê ku li vir bimînin, mirovê rastin.
Yê xerab wê ji welêt bê ne qewirandin
Yê xaîn jî bê avêtin.

Birra sêwemîn

Rêya zanyara
Kurê min; tiştên ku min hînî te kir, ji bîr meke
Xwestinên min bila di heşê te de be
Ji ber ku vana (van tiştna) wê temenê te dirêj bikin.
Û sal û jîndewariya jiyanê te zêde bikin
Evîn û dilsoziyê tu cara ji xwe kêm neke
Wan bi hustiyê xwe girê bide
Wan li lewha dilê xwe binivîsîne
Bi wî awayî tê li ba XUDAN û mirovan
Biecibe û birêziyê qezenc bikî./Bi hemî dilê xwe bi XUDAN bawer be
Bila hêviya te ne bi aqilê te be./Di her karê xwe de XUDAN bi bîr bîne,
Ewê rêya te (ya xerab) derxe rastiyê
Xwe mîna zanyarekî nebîne.
Ji XUDAN bitirse û ji xerabiyê jî dur bisekine
Bi wî awayî ewê canê te rehet be
Û firehiyê bibîne.
Bi malî û nûberê dexlê (zad) xwe
XUDANê xwe xawên bike.
Wê demê wê embarên te bi zad ve heta dawiyê tije
Û lotrayên te bi xemra (şerab) teze, heta serî tijî bibe.
Kurê min; hişyar kirinên XUDAN navêje paş guhê xwe.
Ji pekandin û xeydandina wî aciz nebe.
Ji ber ku XUDAN, mîna bavekî ji kurê xwe dilxweş
Ji mirovên ku XUDAN ji wan hesdike, dixeyide û dipeke.
Çi dilgeşî, ji mirovên re gihaştine zanyariyê
Û yê aqil dîtine.
Bi destketina wî ji destmketina zîvan çêtir e
Fêda wî, li zêran jî zêdetir e
Ji xişrê jî hîn bi qîmettir e
Tu tiştên ku tên bîra te bi wî miqeyese nabe
Di destê wî yê rast temenek dirêj
Di destê wî yê çep jî rêyên kêfxweşiyê heye
Rêyên wî rêyên kêfxweşiyê ye
Belê hemî rêgehên wî derdikeve firehiyê
Zaniyarî, bona mirovên pê ve digre, darê jiyanê ye
XUDAN, bingeha gerdunê bi zanyariyê avêt
Ezmanan bi baqilî bi cîh kir
Bi zanîna wî balûpal qelişîn
Ewran ava xwe dan
Kurê min, bi şîreta zexm, bi rast dîtinê ve bigire
Tu carî çavên xwe ji wan mede alî
Ewê jiyanê bidin te
Û ji bo hustiyê te wê bibin rewşeke xweşik
Wê demê tu yê bi ewlekarê rê bigirî
Bê hulkimandin.
Tu yê tirs vekeve
Xewek şêrîn bikişîne
Ji bêtarên nişkavde
an jî ji asiwên ku tê serê xeraba netirse,
Ji ber ku ewledarê te XUDAN e
Ewê te ji dafikan biparêze
Heta ku ji destê te tê
Xêrê ji mirovên mafdar ve neparêze/Gava di destê te de hebe
Ji cîranê xwe re nebêje "îro here û sivê wer, wê demê ezê bi tedim"
Ji bo cîranê te yê bi te bawer bûye û li bate dijî xerabiya nefikire
Bi yekî ku xerabiyê bi te ve nekiriye
Nekeve galegalê
Dil nebijîne mirovên sîtemkar
Ji rêyên wî tu yekî jî nexweze/Ji ber ku XUDAN ji merivên ji rê derketine dikenihe
Lê belê hevalbendê merivên rast e/XUDAN, naleta xwe li malên xerabin dike
Pîroziya xwe jî li malên mirovên rast dike/XUDAN henekê xwe bi mirovên qerfxwaz dike
Lê belê xêrxwazê dilnizma ye/Wê mirovên zaniyar serbilindiyê mîrat bigire
Ji bêaqilan jî fedîkarî bimîne.

XAÇEPIRS

Çeperast:

1-Dengdana gel, 2-Bajarekî Qibrisê, 3- Li Efrîqayê robarek (çem).../Ji karê (lêker) tîbûnê tê.../Herfa 'e' bê navberê dibe paşgotin, galegot, biha kirin (berevajî), 4- Di hevdu re derbaskirin.../Navê welatekî li Efrîqa (berevajî), 5- Maç.../Seg, kûçik, 6-Herfa 'r' bê dawiyê dibe mezin û navlêkek erdnîgariyê (cografya).../Bi tirkî hinar.../Herfa 't' were serî dibe xişir, gewher, 7-Dêm, 8- Hêlekan.../Daçekek neyînîyê (berevajî), 9- Bajarekî Îtalyayê (berevajî).../Merqeyek tirambêlan, 10-Mecmûa, magazîn.../Qehremanê cejna Nevrozê.

Serejêr:

1-Bombe, 2- Pîtolek (astrolog-berevajî).../Herfa 'b' bê serî dibe bawernameya pera, 3- Li sînema tê nîşandan.../Pergal, hacet, 4-Pronavek.../Molekul.../Ser gewre, biqîmet, 5- Lîs (lûs).../Navê kaxezek îskambîlê (berevajî).../Dixin stuyê ga, 6- Navê keşeyekî ku di straneke Kawis Axa de derbas dibe (berevajî), 7- Tûj.../Kurtiya nimreyê (berevajî), 8- Di alfabeya kurdî de herfa 5 û 15 a.../Herfa 's' bê serî dibe ciyê film temaşe kirinê, 9- Ji şîr çêdibe.../Bajarekî Kurdistanê navê bajar û golekê (berevajî), 10- Cihê nimêj kirinê.../Ne erê.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2	■								■	
3				■			■	■		
4					■					
5								■		
6			■				■			
7		■		■	■				■	
8							■			■
9							■			
10						■				

Bersiva hejmara bûri

Çeperast: 1-Şerefkendî, 2- elaV/Ecans, 3-nolyaN, 4- Peyrew/Eza, 5- Eha/Wa/Zît, 6-Nr/Rengînî, 7-Dîmen/okaS, 8- Emegdarî, 9-retE/Ri/Kî, 10- înatsidruK.

Serejêr: 1-Şehbenderî, 2- El/Ehrîmen, 3-Ranya/Meta, 4-Evor/regeT, 5- LewenYŞYPdÛA, 6- Keywan/Arî, 7- ecA//Dirog, 8- Nanezikî, 9- Dn/Zîna/Ku, 10- Îstatîstîk.

Sanatçılar devletin yasal kıskacıyla susturulmaya çalışılıyor

Notalar pranga altında!

Nesimi ADAY

Notalara kelepçe vurulabilinir mi?..Tabii ki hayır. Ama Türkiye'de merkezi yönetim sürekli bunu yapmaya çalışıyor. Devlet, yıllardır çizdiği yoldan gitmeyen, (Örneğin, "Devlet Sanatçısı" ünvanını almayan, almak istemeyen) sanatçılara, ambargo uyguluyor, hapse atıyor, işkence yapıyor, ölüm pahasına olsa da (Ruhi Su gibi) pasaport vermiyor. Devlet bunu hep yapıyor. Hiç uslanmadan, yorulmadan yapıyor, daha doğrusu yaptırıyor. Hele bir de Kürt müziği yapıyorsanız, ya da Kürtlerle ilgili şarkılarınız varsa işiniz daha da zor. Yaptığınız kasetler toplatılır, konserleriniz yasaklanır, gözaltına alınır, tutuklanır, işkence tezgahlarından geçirilirsiniz. Ama yine de notalarımız ve notalara yüklediğiniz melodileriniz özgürdür.

Devrimci Sanat yapmanın bedeli ağır

Son yıllarda gelişen toplumsal muhalefetle birlikte, devrimci sanatçılar, üzerine düşen görev ve sorumluluklarla ön plana çıkmaya başladılar. Sistemin yarattığı Türk Pop'çularının aksine, halkın yanında, onlarla beraber hareket eden devrimci sanatçılar çoğalmaya başladı. Toplumsal eylemliliklerin günbe gün büyüdüğü, Kürdistan'daki savaşın gittikçe içinden çıkılmaz bir hal aldığı bir ülkede tabii ki devrimci sanatçılar tepkisiz kalamazlardı. Tepkilerini ürünleriyle dile getirdiler. Sanatçıların yaşanan haksızlıklara karşı durması, devlet güçleri tarafından karşı tepkiyi doğurdu. Bu karşı tepki, kendini şiddet uygulayarak yenileyip durdu.

Devletin sanatçılara karşı yürüttüğü en mahsum faaliyet ise, konserlere izin vermeme ve yapılan albümlere toplatma kararları çıkarmak oldu. Devlet bunu o kadar çok yaptı ki artık sanatçılar bile koyulan yasakları hatırlayamaz oldular.

Ferhat Tunç

Ferhat Tunç, bugüne kadar birçok konserine izin verilmediğini, bunların sayısını hatırlamanın mümkün olmadığını söyleyerek, şöyle konuştu:

"Son bir yıldır konserlerimin çoğuna izin verilmedi. İsmimin geçtiği programlar engelleniyor. Aldığım bilgilere göre polis, 'Ferhat Tunç'u programdan çıkarın size izin verelim' diyormuş." Tunç, kendisi hakkında açılan davaların, şarkı ve türkülerden öte, konserlerde yaptığı konuşmalardan dolayı açıldığını ve kendisinin, halkı tahrik ederek, bölücülük yapığını söylüyorlarmış.

Grup Kızılırmak

Grup Kızılırmak'tan İlkay Akkaya bir yılda 6 kez gözaltına alınmış. Bu gözaltılardan dolayı üç ayrı dava açılmış. Akkaya'ya açılan davalar 2911'den, yani Polis Selahiyat Kanunu kapsamında. "Suç" ise; devlet memurlarına mukavemet etmek. Mahkemelerin sonucu bekleniyor. Yani sanatçı her an cezaevine girebilir. İlkay Akkaya ayrıca üç yıl önce Adıyaman'da yaptıkları bir konserden dolayı,TCK'nin 3717 sayılı yasasının 8/1 maddesinden dolayı 1 yıl hapis ve 100 milyon para cezasına çarptırılmış. Dava temyiz için Yargıtay'da. Akkaya'da, Ferhat Tunç gibi daha çok yaptığı konuşmalardan ve katıldığı eylemlerden dolayı yargılanıyor.

Sanatçılar genel olarak sahnede yaptıkları konuşmalardan, atmadıkları sloganlardan dolayı

İlkay Akkaya, Kemal S. Gürel, Turan Yapıştıran

yargılanıyorlar. İlkay Akkaya'da yapılan bu suçlamalara karşı, hiç taviz vermediklerini, gerek bu güne kadar yaptıkları programlarda, gerekse bu günden sonra yapacakları konserlerde, inandığı değerler uğruna mücadelesini sürdüreceğini vurguluyor. Akkaya, yapılan suçlamalara karşı şu savunmayı yapmış: "...faşizmin bulunduğu her coğrafyada, bir daha gün yüzüne çıkmayacak biçimde gömülmesi gerektiğine inanıyorum. İnsanlığın, faşizm nedeniyle çektiği acılarda bu görüşümü doğruluyor. Faşizm, insanlığa düşman ırkçı bir ideolojidir." Sanatçı ayrıca savunmasında, yargılanmasına neden olan "Zilan Yoldaş" şarkısının, öldürüldükten sonra TV ekranlarında cesedi teşhir edilen bir kadın gerilla için söylediğini, asıl yargılanması gerekenlerin ise "ölüye saygı" göstermeyenlerin olduğu savunusu yapıyor. Grup Kızılırmak'ın başına ilginç olaylarda gelmiş. Örneğin, RÜTÜK, Grubun şarkılarının "muzur" olduğu gerekçesiyle, Urfa'da yayın yapan Karacadağ FM'e uyarı cezası vermiş. Hangi şarkının "muzur" olduğunu da söylememişler. Bir de, Apo'nun Annesi hikayesi var ki, ancak Türk polisi böyle bir olaya neden olur. Olay şu:

Kızılırmak'ın yurtdışına gönderdiği, "Pir Sultan'dan Nesimi'ye" isimli kaset gümrükte polis tarafından incelenip, el konulmuş. Polis, kasetin kapak resmindeki yaşlı kadının Abdullah Öcalan'ın annesi olduğunu sanmış.

MKM

Devlet, devrimci sanatçılara gözdağı vermeye çalışırken, MKM'lileri unutur mu hiç! Unutmaz tabii. MKM'nin şubeleri kapatılıyor, çalışanları hapse atılıyor ve işkenceye maruz kalıyor. Şu anda, Jiyana Nû tiyatrosu oyuncularından Salih Dündar ve Cabbar Barış tutuklu. Ayrıca MKM'den, Nazmi Kırık 6 ay, Medeni Uğurer 3,5 ay, Şehnaz Gül 3,5 ay ve Turan Yapıştıran 6 ay hapis yatmışlar. Bu sanatçıların hepsi de "bölücülük"ten yargılanmış. MKM'nin kendi adına yapmak istediği programlara izin verilmemiş. MKM Diyarbakır şubesi sanatçılarından Turan Yapıştıran (Koma Azad'dan), Diyarbakır'da gerçekleştirilmek istenen programların tümüne Valiliğin izin vermediğini, yasaklamalara rağmen yapılan programlardan sonra ise, istisnasız hep gözaltına alındıklarını söylüyor. Yapıştıran: "Devlet, Diyarbakır'da politik sanatın gelişmemesi için elinden gelen herşeyi yapıyor. Bize karşı, resmi anlayışı benimseyen sanatçıları ön plana çıkarıyor. Ayrıca, Kültür Bakanlığı tarafından bandrol verilen kasetlerimizi Valilikler kendi insiyatifiyle toplatıyor. Devlet yetkilileri bu durumda kendi aralarında çelişkiye düşüyorlar, fakat bu çelişkilerden dolayı zararı biz sanatçılar görüyoruz" diyor. Turan Yapıştıran, Kürdistan'da sanatçı olmanın zorluklarını ise şöyle anlatıyor: " Sürekli takip altındasınız. Bu da sanatçı olarak sizin psikolojinizi etkiliyor. Bu durumda özgür sanat yapmanız engelleniyor. Burada, İstanbul'da durum farklı. Burada da baskı var. Fakat çember o kadar dar değil. Manevra alanımız daha geniş. Diyarbakır'la İstanbul apayrı iki dünya gibi. Ama herşeye rağmen tercih Kürdistan olmalıdır. Orada yarattığımız küçük bir değer halkı motive ediyor. Buda çok önemli."

Grup Yorum

Türkiye'de politik müziğin öncülerinden olan müzik topluluklarından biri de Grup Yorum'dur. Yorum'un, ezilenden ve sömrülenden yana koyduğu "militan" tavır, şimşekleri üzerine çekmye yetmiş. Devlet sürekli, grup ve grup elemalarına saldırmış. İstanbul Valiliği uzun süredir Grubun konserlerine izin vermiyor. Bu yasak halen de devam ediyor. Yorum'dan Kemal Sahir Gürel, kendi adlarına hiçbir konser yapamadıklarını söylüyor. Yorum elemanları da 2911'den yargılanmışlar ve halen bazı mahkemeleri de devam etmekte. Gürel, bu güne kadar toplam olarak 2 yıl hapis yatmış. 1990'dan sonra Kürdistan'da konser yapamadıklarına dikkati çeken Gürel, "Devrimci sanatçıların yarattığı değerler polisi oldukça rahatsız etmektedir. Yapılan baskılar bundan kaynaklanmaktadır. Bizim meşruluğumuzu önlemek için bizi suçlu göstermeye çalıştılar. Bunun için de bizleri gözaltına aldıkları zaman üzerimize ateş açmışlardı. Ama bizi suçlu gösterme komploları başarısızlıkla sonuçlandı. Bizlere yönelik saldırıların çıkış noktası devletin üst düzey yetkililerine dayanıyor. Mehmet Ağar, yapılan eylemliliklerin tespit edildiğini ve gerekenin yapılacağını söylemişti. Ağar'ın açıklamasından sonra biz gözaltına alındık" diyor. Ayrıca, polisin kendilerine Sibel Yalçın Destanı gibi parçalar yapacaklarına Ahmet Kaya gibi şarkılar söylemeleri telkininde bulunduğunu da ekliyor, Gürel.

Grup Munzur

Devletin ve polisin sürekli saldırılarına maruz kalan gruplardan biri de Grup Munzur. Grubun birçok konserine polis izin vermediği gibi, grubun elemanlarına karşı sürekli şiddet uygulamış. Grup elemanlarından İlknur Demir, İpek Reçber, Kazım Dilekçi, Murat Yıldız, Ali Haydar Bozkurt ve Zeynep Hayır gözaltına alınmış, daha sonra tutuklananlar da olmuş. Tutuklananlar 6 ay hapis yatmışlar. Munzur'un üyeleri de diğer devrimci sanatçılar gibi, "örgüt üyeliği", "bölücülük" ve "Polise mukavemet"ten yargılanmışlar.

Türkiye'de "muhalif" sanatçıların durumu kısaca bu. Devlet, halkın özsuyundan damıtılan notalara kelepçe vurmaya çalışıyor. Peki, başarabilir mi?!..

(İSTANBUL)

Bulutlara

Yakup KAYA

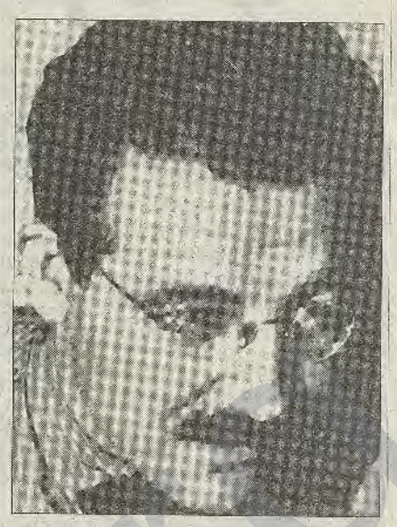

Sabahattin Ali

Uzayın çöplüğe çevrildiği çağda, kuş diline direnmek? Direneceğiz, kuş diline ve sonra uçmaya. Ama verilecek lale bahçesi sözüm de yok.

Cümlesi belider Enelhak dese
Hâlâ taparlarmı koca terese?

Kel Ali'nin boynu vurulmuş mudur?
koca teres kafayı bir çekince

İskendere bile dudak bükünce
Hicabından yerler yarılmışmıdır?

Sabahattin Ali, yukarıdaki şiiri yayınladığı için değil, bir dost meclisinde okuduğu için, hakaretten, Konya ve Sinop cezaevlerinde bir yılı aşkın bir süre hapis yatar.

Aslında Sabahattin Ali'nin okuduğu iddia edilen bu manzume, Sıvas'ta bir Bektaşi İhtilâline ait bir marşın o günkü zamana göre uyarlanmış şeklidir.

Bu manzume ile başlayan mahkümiyetlerin ardı arkası kesilmez. Bunu Marko Paşa'daki yazılarla ilgili mahkümiyet kararları izlemiş.

Yani velhasıl Marko Paşa, Malum Paşa, tekrar Marko Paşa, Merhum Paşa, oda kapanınca Ali Baba. Taa ki Sabahattin Ali zamanın Emniyet teşkilatı tarafından, profesyonelce hazırlanan bir cinayetle, Bulgaristan sınırında öldürülene kadar.

İlginçtir. O dönemde (1948) işlenen cinayetlerle bugün, Kürdistan'da ve Türkiye'de işlenen cinayetler arasında inanılmaz bir benzerlik vardır. Katiller hep yoksullardan ve geçmişlerinde bir biçimde solculuk olanlardan seçilmektedir. Fakat tüm cinayetlerde asıl aktörler ordudan atılan subaylardan oluşur.

Konuya dönelim. Sabahattin Ali'yi öldüren katil, her ne kadar "onu milli duyguları zedeleyen bir komünist olduğu için öldürdüm" dediyse de, Sabahattin Ali'nin dostlarını bir türlü inandıramadı. Çünkü o dostlar kim daha çok vatanperverdir yarışında, ipi hep kendileri göğüslemek istiyorlardı. Onlar yani dostlar tek bir güç etrafında kenetlenen ve hızla cinnet toplumu olmaya koşan, Türk toplumunun bu durumuna dur demekten ziyade, işin "Sabahattin Ali komünist değildi; neden öldürüldü" kısmında idiler, ve hala ordalar. Eh düşmanımız olan devletin sınırları içinde yaşayan bir halk tümden cinnet geçiriyorsa, bizde her halde 'gula berbiro' sayılmayız.

Tekrar başa dönerek bitirelim. Sabahattin Ali kendisini hep karamsar tablo çizmekle suçlayanlara "Bahtiyar Köpek" adlı hikayesinde şu yanıtı verir: "Ah, ben hayvanları çok severim. Bütün canlı mahlukları, hayatı, güzelliği, saadeti severim. Bahtiyar bir köpek bile benim içimi sevinçle dolduruyor. Ben karanlık şeylerden bahsetmek için dünyaya gelmiştim. İçim tatlı, sıcak, neşeli şeyler anlatmak isteğiyle yanıyor. Hele cümle alem bu köpeğin onda biri kadar rahata kavuşsun, bakın ben bir daha acı şeylerden söz açar mıyım?"

Anlaşılmış olduğunu, anlaman dileğiyle.

İki dergi

İsveç'te üç ayda bir yayınlanan Helwest dergisinin 5. sayısı çıktı.

Yönetmenliğini Lokman Polat'ın yaptığı dergi, yeni sayısında giderek, zenginleşiyor. Derginin bu sayısında; Futurizm, Realizm, Sürrealizm, Naturalizm, Romantizm, Sembolizm ve Eksistansializm terimlerinin edebi literatürdeki anlamını irdeleyen, çeviri araştırmalar yapılmış. Bu inceleme yazılarından biri, Anatoli Lunaçarski'nin "Toplumsal Gerçekçilik". Lunaçarski bu makalesinde, akımların toplumsal gerçekçilik üzerindeki etkisini ve burjuvazinin bu akımlarla olan ilişkisini incelemiş. Ayrıca, Nûjen yayınları editörü Ahmet Önal'la, Kürt Yayıncılığı üzerine uzun bir söyleşi yapılmış. Ahmet Önal, Kürtlerin kendi tarihlerine ve genel olarak kültürlerine sahip çıkmadıklarını, birçok kitap ve belgenin koybolduğunu, dile gereken önemin verilmemesinden dolayı Kürt edebiyatının geri kaldığını ve bunun Kürtler için 'utanç verici' bir durum olduğuna dikkat çekmiş.

Dergi de ayrıca, Qedrî Can, Felat Dilgeş, Halil Sîpan, Lokman Polat, Ş. Bekirê Soreklî, Ali Biçer, Adil Duran, Laleş Qaso, B. Welatevîn, Gabar Çiyan, Senar Şahin ve daha birçok yazarın hikaya ve makaleleri yer alıyor.

HELWEST
Tensta Ae 43-2tr. 16364
Spanga/Sweden

Kürtçe yayımlanan sanat, edebiyat ve kültür dergisi Nûdem'in 19. sayısı çıktı. Derginin bu sayısında genel olarak aydın sorununa yer verilmiş ve özelde Kürt aydınlarının konumu değerlendirilmiş.

Fırat Cewerî Kürt Entellektüelleri adını verdiği yazısında Bedir-Xan'ların Kürt aydınları üzerindeki etkilerinden, Kürt aydınlarının eksikliği, fedakarlığı, 70'erden sonra özelike üniversitelerden çıkan aydınların çabaları, Türk aydınarının Kürt sorununa ve aydınına bakışı, 12 Eylül'den sonra yurt dışına, özellikle İsveç'e yerleşen Kürt aydınlarının çalışmalarına yer verilmiş. Fırat Cewerî, Kürt aydınlarının kendi güçlerinin ayrımında olmadıklarını, bu yüzden de ülkelerinde süren trajediye karşı soğuk, uzak ve kendilerini bu trajedinin dışında tuttuklarına dikkati çekmiş.

Bu konudaki diger yazılar, Rojan Hazim'in, Aydın ve Aydın Hareketi, Şahînê Bekirê Sorekli'nin Entellektüel ve Entellektüelizm, Edîp Polat'ın, Entellektüel, Derwêş M. Ferho'nun, Aydının Rolü, Cemşid Bender'in, Kürt Entellektüelerin Sorunu, Şerefxan Cizîrî'nin, Politik Aydınlar, Medeni Ferho'nun, Sessizlik Aydının Ölümüdür ve Rıza Polat'ın, Entellektüel isimli yazılarının yanı sıra, bu konuda başka yazarların makalelerine de yer verilmiş.

Dergide ayrıca Nelson Mandela ile ilgili bir yazı ve değişik şairlerin şiirlerine yer verilmiş.

NÛDEM
Termov. 52 2tr.
176 77 Jarfalla-Sweden

Sürgün saçlı şovalyeleden teni Dersim kokan dizeler

aşkın gayri resmi tarihi

Öztürk UĞRAŞ

Trajik bir dönemden geçiyor şairler. Şairin aşkı, sabırları bile kilit altına alınmış. İnsanların kanayan aşklarının, sorunlarının sorulmadan kendi içinde batırıldığı sanılsa da sonrası bir hükmün verildiği trajik bir dönemde resmi dayatmalara karşın bu denli güzel şiirleri okumanın ayrı bir heyacanı olacağına inanıyorum.

Bazı şairler orta vadeli şiirleri ile aşama kaydetme yanılgısına düşüyorlar. Bunlar methiye şairleridirler. Ki Osmanlı döneminde 'sürüyle' vardı ve zamanında kaleden kaleye oynuyorlardı. Cumhuriyet döneminde farklı bir kimliğe bürünen aynı yardakçılar günümüze kadar gemişlerdir. Kahramanlık arıyorlar parsayı kapmak için. Tabii bunlar da biliyorlar ki, başkasının adına koşan atlara bir aferin dediklerinde bir oluk suyu içip çatladıklarını.

Günümüzde, yukarıda bahsettiğimiz yardakçılarla hiç bir benzerliği olmayan, güzel yürekli şairler var. Bunlardan biri, Dersim'in bütün asiliğini ve asilliğini üzerinde taşıyan Özgün E.Bulut. Bakın kötülüklerin deltalarından kirlenmeden geçip aşkı ne güzel anlatıyor:

"orta yerinde fırlayıp ibadetin/süpürüp bütün kötülükleri, sana koştum/ ve o dehşet sözcüğü döktüm başından aşağı/ seni seviyorum/ seni seviyorum."

Sen ölme hemi temiz çocuk. Bu güzel tarifi olmayan şiirle aşkı anlatmak. Bu denli güzel anlatmak demek ki sana nasib oldu. Kutuyorum.

Özgün E. Bulut, kısa bir süre önce Berfin yayınlarından çıkan "Aşkın Gayri Resmi Tarihi" isimli kitabıyla yeniden okur karşısında.

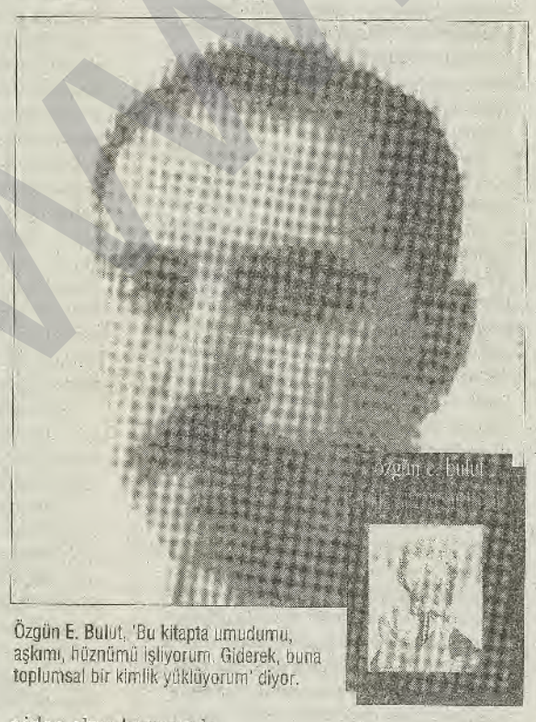

Özgün E. Bulut, 'Bu kitapta umudumu, aşkımı, hüznümü işliyorum. Giderek, buna toplumsal bir kimlik yüklüyorum' diyor.

Kitabında bilinçli olarak 'yaratabilme' yetisini çok iyi kullanarak sözcük yığılmasına engel olmuş. Sözcükler arasında arabuluculuk yapan şair, dili bu denli düzenli ve zihinleri yaralamadan kullanması, imgeleri okurun belleğinde zamanla yığılıp ve çokkatlı bir durum alan sözcüklerin ördüğü üstü körleşmiş yapının en altındaki yapı taşını çekip almış. Okur geçmiş zamanda yaşadıklarını şimdiki koşullarda algıladığını karşılaştırma ve kendi gerçekliğinin derinliğine inerek şairin yaratmış olduğu renk tonlarıyla dengeleme çabasını aşılayarak şiiri bilincinde yeniden kurgulama görevini alıyor. Çünkü okuru zorlayan ve biktıran sözcük oyunları okuru şiire geç bırakacağının bilinci ile kullandığı imgenin düşünce sanatı olması için nesnelleşmesi ve bu süreçte hareketinin gözlenmesi ilkesini önkoşul olarak hep aklında bulundurduğundan, titizliğinin de vermiş olduğu beğeni korkusu şairin okura su yüzünde köpük gibi dolanan yönsüz sözcüklerin oluşturduğu şiiri boğan, nefessiz bırakan yığına bir rant yapıtı değil. Okura sunduğu, saygın bir bütünlük taşıyan yapıttır.

"../diyorsun benim gibi ağlama/ diyorum, sevgililer ağlarken de benzemeli birbirine." Bu dizelerden yola çıkalım. Bu dizenin yaratım sürecinde aşkı geniş bir kavramda anlatma çabası içinde, "aşk herkesin az çok yaşadığı" kavranması gerekenin ise, /herkesin olan bireyin hiçkimsenin, hiçkimsenin olmayansa herkesin/ olduğunu bir kez daha hatırlatıyor. Yani insana özgü olan aşk, her yönüyle yaşanmalı, yaşananların ise paylaşılmayla ölçüleceğinin, bu ölçüde geride kalanlardan utanılmayacak şeylerin bırakılmasını göstermek de titizliktir. Yine başka bir dizesinde uyumunu çok rahat görebilirsiniz. Yüzünü hep insana dönük tutan Özgün E. Bulut kitaba adını veren Aşkın Gayri Resmi Tarihi isimli şiirini bu dizelerle bitiriyor. ../suskun sevgili/ ses ver/ aşk yeşersin/. Gelenekten yola çıkan şair yeniden üretmenin kuşatılmışlığına azıcık da olsa kapı aralığından aşk sızdırma çabasını takdir etmemek mümkün değil. Gelenek dediğim de kimsenin aklına bir coğrafyaya ait sıkıştırılmış boyutsuz ve derinliği olmayan yüzeysel bir şiir kitabı olarak algılanmasın. Çükü kitapda hem usta şair Ahmet Arif'in hem Enver Gökçe motifleriyle kendini yenileyerek, -ki gerekli olanda budur- yenilemenin gizemli ritmini yakalamıştır.

Özgün E. Bulut Aşkın Gayri Resmi Tarihi'nde, yaratım sürecinde, içerik ile biçimi oluşturup olgunlaştırdığı için, şiirlerinde de görüleceği gibi içerik biçime eğemen olmuş. Bu şekillenmeyle ilk önce içeriğin belli bir sınırda tutulması sonucu -belki kısa süre içinde altı çizilebilir bir durum ortaya çıksa da- içerik ile biçimin içiçe geçiştiğini göreceksiniz. Zaten bir sanat yapıtında içerik ile biçim kesinlikle ayrı birer çizgi oluşturmasının mutlaka başlı başına ayrı ayrı incelenmesi gereken bir konudur.

Kitabının kapağında kendi deyimi ile kitabının içindeki hemen hemen her şiiri örtüşen şairin kendi deyimiyle, (şairin vicdanının esen rüzgardan etkilenmemesini ısrarla savunuyorum) kimseyi kendine koltuk değneyi yapmadı.

Daha önce "Şiirlerin Diliyle Dersim" (Antoloji) ile "Ve Çanakkale ve Şırnak ve Balveren" adlı iki kitabı bulunan şairin bu üçüncü kitabı.

Özgün E. Bulut
Aşkın Gayri Resmi Tarihi
Berfin Yayınları

Nûjen Yayınları

1- Şeyh Mahmud Berzencî Hareketi Refik Hilmi	500.000 TL.	15-Baban Botan Soran Dr. Kaws Kaftan	250.000 TL.
2- Hamidiye Alaylarından Köy Koruculuğuna - Osman Aytar	550.000 TL.	16- 1925 Kürt Ayaklanması M. A. Hasretyen-Mahzar Ahmed	150.000 TL.
3- Batı- Ermenistan (Kürt İlişkileri) ve Jenosidi - M. Kalman	600.000 TL.	17-Rewşa Edebîyata Kurdî-L.Polat	250.000 TL.
4- Kürt Gözüyle Yılmaz Güney Mahmut Baksi	300.000 TL.	18-Kurdistana Bi Fifî fifî O.Aytar	500.000 TL.
5- Belge ve Tanıklarıyla Dersim Direnişleri - M. Kalman	1.100.000 TL.	19- Xatê Xanima Dêrsimê Elî Evdirehman Mamedov	260.000 TL.
6- K. Tarihinde Kamışlı Katliamı Mahmut Baksi	275.000 TL.	20- Destanên Kurdî C. Celîl-O.Celîl	500.000 TL.
7- Ağrı Dağı İsyanı - İ. Nuri Paşa	450.000 TL.	21- Despêka Rêzimana Kurdî Haydar Diljen	400.000 TL.
8- K.U.H. ve 15. yy. Günümüze Ermeni Kürt İlişkileri - Garo Sasuni	750.000 TL.	22- Birîna Bêar-İlhamî Sertqeya	150.000 TL.
9- Musul Kerkük Sorunu ve Kürdistan'ın Paylaşılması	600.000 TL.	23- Salar û Mîdya - Cegerxwîn	200.000 TL.
10- Kürdistan Tarihinde Dersim M. Nuri Dersimi	650.000 TL.	23- İnanç Aşk ve Düş - Ali Biçer	200.000 TL.
11- Kürdün Makus Talihi ve GAP Osman Aytar	300.000 TL.	24- Yarın Düğün Olacak... Lori... Lori... Edip Çelik	250.000 TL.
12- Türkçe İzahlı Kürtçe Gramer Kemal Badıllı	600.000 TL.	25- Küçük Aynalar -Şêrko Bêkes	250.000 TL.
13- Özlem - Hraçya Koçar	350.000 TL.	26- Hasretine Göm Beni Mehmet Mamaş	150.000 TL.
14- Özlemin Gül Sureti Hafız Akdemir	540.000 TL.	27- Komün Yürek - Berfi Suruç	150.000 TL.
		28- Med Halkı Çocukları Rûbar Baran	150.000 TL.

İsteme Adresi:
Çakırağa Mh. Çakırağa Camii Sk. Utku Ap. No 18/7 Aksaray/İST.
Tel: (0212) 530 65 24 - 58 - Fax: 530 64 73

'Çepik bi du dest dibe'

Hatice YAŞAR

Oriena Fallaci; '70'li yılların ünlü siyasetçileri ile yaptığı söyleşiler kapsamında zamanın İsrail başbakanı Golde Meir'e; "siz sosyalist gelenekten geliyorsunuz ve bütün hayatınız boyunca hep barıştan bahsettiniz. Ölmeden önce, bölgede barışa ulaşacağınıza inanıyor musunuz?" diye soruyor.

Golda Meir; "barış için iki taraf gerekiyor. Benim halkım, herhangi bir savaşta, katledilen Arap olsun, Yahudi olsun derhal savaş karşıtı miting ve eylemlere başvuruyor. 10'larca yıldır devam eden bu kanlı savaşa rağmen henüz hiçbir Arap başkentinde savaşa karşı bir miting veya eyleme rastayamadık. Dolayısıyla Yahudi savaş karşıtlarının barış alkışı için karşıya uzattıkları el karşılık bulamıyor" diyerek, Arap halkı bünyesinde de güçlü bir savaş karşıtı eylemlilik oluşmadığı müddetçe bölgede barışın neredeyse "hayale" dönüştüğünü vurguluyor.

Bu yazıya bu paragrafla başlamamın nedeni; memleketimizin Güney'inin yeniden işgali sürecinde sayıları hızla artan Kürt "dost" ve "nasihat" vericilerine; en azından son 2 yüzyıldır barış için elini uzatan bu halkın niye hala olumlu bir karşılık bulamadığını sorabilmek ama özellikle de kendimizin yani kürt siyasi sınıfının kurtuluş programlarının baş köşesine oturttuğumuz ve de tabu saydığımız "stratejik dostlar" veya doğal ittifaklar ile ilgili tezlerimizi nihayet tartışmaya açabilmek içindir.

Çünkü, herhangi bir mücadele sürecinde, devrimci güçlerin mevzilendirilmesindeki en ufak bir ihmal veya abartma onarılması güç tahribatlara neden olur. Bu nedenle de; her siyasi programın ana başlıklarından biri; birlikte hareket edecek güçlerin saptanması ve koşullandırılmasıdır. Ezilen bir ulusun akla gelen ilk stratejik dostu egemen ulusun devrimci güçleridir ve birçok ezilen ulusun kurtuluş sürecinde bu müttefik, neredeyse iç dinamikler kadar büyük bir rol oynamıştır.

Geçimsizlik nedeniyle gerçekleştirilen bir boşanmanın sonuçlarından tarafların, çocukların ve hatta torunların utanmaması için en azından iki tarafın da belli bir olgunluk düzeyine erişmiş olması gerekmektedir. Halkların da birbirleriyle ilişkileri benzer bir durum arzetmektedir.Çağımızın başında Norveç-İsveç ayrılığı, eski SSCB'nin parçalanması sürecinde birçok halkın kendi kaderlerini tayin etme süreçleri, Çek ve Slovak'ların "kadife" boşanması ve en son olarak da, Kürdistan'ın Güneyinin yeniden işgal edildiği gün, Çeçen ve Rus askerlerinin barışın imzası demek olan dostane futbol maçları, birbirinden nefret etmeden de boşanmanın mümkün olduğunu gösteren örneklerdir.

Tüm bu verdiğimiz örneklerde halklar; bir önceki sürecin olumsuz anı ve öfkelerini elele vererek ilk günden temizlemeye başlamış ve ileriye yönelik güçlü kalıcı yeni bir dostluğun ilk adımlarını atmış oluyorlardı. Bu yeni adımda, ezilen ulusun özgürlükçüleri kadar exegemen ulusun olgunluk derecesi ve barış yanlılarının çabaları da önemli ve belirleyici bir rol oynamıştır. Son Çeçen örneğini vermek gerekirse; bu yeni süreçte en azından Çeçen direnişçileri kadar Yeltsin'i istifanın eşiğine savaş-karşıtı Rus anaları ve Çeçen gerillalar ile otobüse binmekten kaçınmayan yani kendi bedenlerini Çeçen "teröristlere" kalkan eden Rus aydınları rol oynamıştır. Rus anaları ve barış güçleri bir saniye olsun "Çeçenler bizden ayrılırlarsa fanatik islamcıların eline düşerler" veya başlarına ne gelir diye düşünme hakkını kendilerine tanımamış sadece ve sadece işgalci Rus ordusunun başkasının memleketindeki cürümlerine ortak olmayı red etmekle yetinmişler ve boşanmak isteyen Çeçen halkına kayıtsız şartsız bir destek sunmuşlardır.

Son yıllarda kendi kaderini tayin eden tüm bu halkların siyasi temsilcileri de birer Barzani ve Talabani'dir. Hepsi de klasik ikameci siyasetlerdir. Barzani veya Talabani'nin her ikisi de ne yurtseverlikleri, ne direniş tarihleri, ne karizmaları ve hatta ne de anti-emperyalistlikleri itibariyle bunlardan hiçbirinden daha az özgürlükçü değildirler. Tek ve başlıca farkları memleketlerinin bulunduğu coğrafya ve bu coğrafya üzerinde birlikte yaşamak zorunda kaldığımız komşularımızın barış ve demokrasi ile ilgili olgunluk dereceleridir.Arap, Türk ve Fars komşu-egemen uluslarımızın hiçbirinde hala; Kürt halkının kendi kaderinin kendisi tarafından tayin edilmesi gerektiği ilkesini kayıtsız şartsız kabul eden bir toplumsal muhalefete ve siyasi olgunluğa rastlamak mümkün değildir. Her 3 halk da henüz kendi devlet terörü ve resmi ideolojilerini sorgulayacak konumda değiller. Sol veya muhalif gruplar bile Kürt halkının zındanı olan Misak-i Millilerinin radikal bir sorgulanmadan geçmesi gerektiğini hala içlerine sindiremiyorlar.

Sadece son 5 yıllık tecrübemiz bile, bizim komşularımızın barış ve demokrasi ile ilgili olgunluk düzeylerini gözler önüne sermeye yeter. '91 baharında Kürt halkı, dünyadaki tüm mazlumlara-etnik, cinsi, dini-büyük bir mevzii kazandırdı. Birleşmiş Milletlerin ikiyüzlü "devletlerin iç işlerine karışılmaz" maddesini nihayet tartışma zeminine çekti. Kürtlerden başka hangi halk bu mevziyi elde etseydi en azından Türk demokrasi güçleri bu mevziye sahip çıkarlardı. Ama Kürtler sözkonusu olduğunda 21. yüzyılın özgürlük modeli bile sorgulandı. En yakın Türk ve Fars arkadaşlarımız bile "halkımız emperyalizme teslim mi oluyor ne?" demek cüretini gösterdiler, En ufak bir dayanışma göstermedikleri gibi kıyısından köşesinden çekiştirerek en ufak bir zaafını yakalamaya ve yargılamaya özel bir özen gösterdiler.

Oysa bu 5 yıl boyunca; Kürt halkı 4 komşusuna kocaman bir barış eli uzatmıştı. Bölgenin en büyük despotlarından birine (dünyanın 4. askeri gücü) boyun eğdirmiş, Ortaçağ kalıntısı Fars mollalar ve Osmanlı artığı Milli Güvenlik Kurulunun esiri Türk devletine karşı direnirken; "ben bütün belaları üstüme çekiyorum hadi egemen ulus demokrasi güçleri siz de buyrun" diyordu. 5 yıl boyunca Türk ve Fars devletleri, Saddam'ın bırakmak zorunda kaldığı boşluğu doldurmak için tüm güçlerini seferber ettiler. Kürt Federe Devletindeki her gelişmenin önünde başlıca engeli teşkil ettiler. Çifte ekonomik ambargoyu daha da katmerleştirip BM'lerin yardım programında yer alan temel gıda maddelerinin geçişine ya mani oldular ya da bunu bile halkımıza karşı bir baskı unsuruna çevirdiler. Mütevazi taleplerini sürekli tekrarlayan Talabani ve Barzani'ye bile nefes alma imkanı tanımadılar. 4 sömürgeci devlet kendi aralarında var olan tüm çelişmeleri bir yana bırakıp tek vücut ve tek ses halinde örgütlüğümüze saldırırken, siyasi programlarımızın tümünde stratejik dost olarak koşullandırdığımız yani bel bağladığımız ezen ulus demokrasi güçleri içler acısı bir vaziyet arzediyordu: Irak'ın güneyin'de Saddam'a muhalif görünen şii Araplara da Kürtlere tanınan aynı haklar tanınmıştır. Fazladan bunları destekleyen koskoca bir İran devleti de var. Buna rağmen Kürtler bölgemizde İsrail'den sonra en demokratik seçim sistemi ile parlamentolarını kurup kendi kendilerini idare etme provaları yaparken, Irak'ın Güney'i bu 5 yıl boyunca Saddam'ın idaresinde kalmayı yeğledi. Saddam'ın kontrolu dışında bırakılan bu bölgede alternatif herhangi bir yönetim gerçekleştirmeye bile gerek duymadılar ve merkezi-otoritenin maaşlı idarecilerince yönetilmeye devam ettiler. Öyleki şiilerin muhalif örgütü ve diğer irili ufaklı rejim karşıtı tüm Arap örgütleri de Kürdistan'a taşında. Her açıdan daha avantajlı durumda olan Güney'de kendi halkları içinde yer edinemeyen bu "muhalif" Arap örgütleri, Federe Kürt Devletine sığınmakla kalmayıp her fırsatta "Irak'ın bölünmesine karşı olduklarını" da vurguladılar.

Fars ve Türk halkları da çok farklı davranmadı; onların vergileriyle havalanıp memleketimizi her fırsatta bombalayan uçaklara karşı en ufak bir itiraz sesi yükseltmedikleri gibi "çocuklarımızın cenazesi niye Zaxo'dan geliyor?" bile diyemediler.

Güçlü bir toplumsal dayanışma bir yana Kürt halkının kurtardığı dağlara sığınan her üç ulustan en radikal sol bile sadece hakem rolünü üstlendi. Kürt halkını işgalci devletlere ve köşeye sıkıştırılmış kürt siyasi sınıfının insafına terketti. Sonucu hepimiz birlikte yaşıyoruz. Dincisinden sosyalistine kadar tüm egemen ulus okur yazarları kendi demokrasi fukaralıklarını bırakmış şimdi bize acıyorlar. Hiçbirinin aklına memleketimizin yeniden işgalinde; kendi vurdumduymazlıklarının da en azından Barzani ve Saddam kadar payları bulunduğu gelmiyor. Sadece Kürt halkını Barzani veya Talabani ile özdeşleştirmekle yetiniyorlar. Oysa stratejik dost sayılması gereken güç ezilen ulusu hiçbir siyasi önderlikle özdeşleştirme hakkını kendisine tanımadan ezilen ulusun özgürlük savaşını kayıtsız şartsız destekleyendir. K.Marx sömürgelerden elde edilen talanın Avrupa'da bir "işçi aristokrasisini oluşturduğunu" dolayısıyla egemen ulus proletaryasının da bu sömürüden aldığ pay oranında suç ortağı olduğunu yazar ve böylece o güne kadar tartışılmaz kendiliğinden devrimci sayılan proletarya mitini yıkar. Ben de, kendiliğinden demokrat bir halkın varlığına inanmıyorum ve tüm bu yaşadıklarımız egemen ulus konumundaki her üç halkın da; şimdilik Kürdistan'ın içinde tutulduğu statüden -nedenleri ne olursa olsun, gelinen nokta bu bizi çok ilgilendirmemeli- çıkar ummaya devam ettiğine inanıyorum.

Çünkü eğer aksi bir durum sözkonusu olsa idi; egemen uluslardan en azından "dostlarımız"; Kürt halkının özgürlüğünü koruma kavgasında son 5 yılda nasıl bir destan yarattığını farkedeceklerdi; çifte ekonomik ambargoya, Türk ve Fars devletlerinin sürekli terörüne ve siyasi sınıfın tüm basiretsizliğine ve de "demokratik" Batı'nın her türden zorlamalarına rağmen halkımız Saddam'a yönelmedi. Özgürlüğü halkımızın mücadelesi gündeme getirmişti ve bunu tartışmak sadece ve sadece bu halkın dolaysız onayından geçerdi. Hiçbir siyasi partinin bu özgürlüğü pazarlama hakkı olmadığı gerçekliği tartışılacağma, hakim ulus solları bile hala 5 milyonluk bir halkı siyasi sınıf temsilcileri ile özdeşleştirilip bir kenara kolayca atılabiliyorlar.

Komşularımızın bu rehaveti bizi, kurtuluşu yolunda kendinden başka dostu olmayan halkların tecrübelerini gözden geçirmeye zorluyor. Malesef felaket içinde öğreniliyor. Son işgalde yenilen Kürt halkının mücadelesi değil. Özgün şartları bizimle herhangi bir benzerlik göstermeyen kurtuluş mücadelelerinden kopye edilen tezlerimizden bir tanesi daha yani hayali olarak yatılan ve bel bağlanan ittifaklar anlayışı yenildi.

Komşularımız Ruslara benzemiyor, öyleyse kurtuluşumuz da Çeçenlerinkine benzemeyecek. Daha çok çağımızın ilk yarısında tek başına bırakılan millet olup-olmadıkları bile tartışılan Yahudi'lerle benzerlik arzediyoruz. Bu nedenle Siyonist hareket ve İsrail devletinin kurtuluş sürecini her Kürt okur-yazarı ve özellikle siyasi sınıfı defalarca okumalı ve özümsemelidir.

Bu halkın kurtuluş tarihi incelendiğinde: komşuların "demokrasi" güçlerini stratejik dost alan alaşılmış ütopyaların bir yana bırakıldığını görürüz. Her adımda temel alınan; Yahudi kurtuluş potansiyelidir ve bu potansiyel en ince detayına kadar harekete geçirilmiştir. Bir sosyalist olarak itiraf etmesi zor geliyor ama şimdilik kurtuluş kavgasında Kürt halkının kendisinden başka bel bağlayacağı bir müttefiği yok. Öyleyse; Kürt halkının kurtuluş özlemi taşıyan tüm potansiyeli harekete geçirilmelidir. Bunun da yolu; halkı kurtarılacak-güdülecek bir zavallı olarak görme anlayışını hafızamızdan silip atmaktan geçiyor. Kürt halkı komşuları ile eşit koşullarda yaşamak istiyor, özgürlüğünü ne pahasına olursa olsun elde etmekte kararlı ve gelişecek sonuçlara katlanmak konusundaki olgunluğunu da yeterince ispatladı. Böyle bir halkın kendi kurtuluşu konusunda da söyleyecek sözü vardır, Bu söz, 2 yüzyıllık moda klişelerden farklı olacaktır. Sınıf, cins, etnik, jenerasyon, lehçe, aşiret, bölge ve dini inanışlarının farklılığı oranında farklı sesler yükselecektir. Farklılıkları ve farklı sesleri zor kullanarak TEK'e indirme mantığının, memleketimizde herhangi bir real politika itibariyle bile olsa işe yaramadığını bir çok acı tecrübeden biliyoruz. Bizim kurtuluşumuz, farklılıklarımızı zenginlik olarak kabul etme ve farklı seslerin taleplerine ve örgütlenmelerine tolerans göstermekten geçmektedir. Bu gerçeklik, temsili demokrasinin bile sınırlarını zorlamaktadır ve dolaysız demokrasiye daha bir hazır olmayı gerektirir.

Dolayısıyla hiç bir gerekçi ile; görüş ayrılıkları-farklılıkları öne sürülerek en ufak bir kurtuluşcu potansiyelin bile dışlanması lüksünü göze alamayız.

Golda Meir; "hiçbir yabancı hükümet bizim acılarımızı ne bizim kadar hissedebilir ne de hissetmek istiyor ve hiçbir yabancı hükümet Yahudilerin yaşamına bizim verdiğimiz değeri vermeyecektir" diyor '40'ların başında. Bizim durumumuz daha bir acı çünkü;hiçbir Arap, Türk, Fars demokratı, henüz "Kürtlerin kimlik kavgasında çektiği acıları onlar kadar hissetmek bir yana anlamaya bile çalışmıyor. Bu durumda Orta-Doğu'nun 2. İsrail'ini yaratmaktan başka çıkar yol kalmıyor...

Avrupalı Kürdistanlılar ne yapmalıyız?

Cumali GÖKALP

Günümüzde Avrupa'da milyonlara varan bir halk kitlesi ile Kürdistanlılar olarak hem önemli olanaklara sahibiz, hem de burada yaşamaktan kaynaklanan bir sürü soruna sahibiz. Bugüne kadar olanaklarımızı kendimiz ve ülkemiz için nasıl en verimli bir şekilde kullanabiliriz, sorunlarımızı nasıl çözebiliriz sorularına geniş bir şekilde cevaplar aramadık veya arayamadık. Bu yazıda Avrupalı Kürdistanlılar olarak neler yapabiliriz, neler yapmalıyız sorularına yanıt aramak istiyorum ve başkalarının da böyle bir tartışmaya katkıda bulunacağına inanıyorum.

Ülkemiz sosyalistleri bir birleşme süreceni başarı ile tamamladılar. Birleşmek sorunların çözümü anlamına gelmiyor. Bizler de bu birleşmenin ürünlerini gerçekleştirmek için çaba göstermeliyiz. Avrupa'da kendine özgü ve çok yönlü görevleri yerine getirmek zorundayız. Öncelikle bu görevlerin belirlenmesi ve analizinden başlamak zorundayız. Birinci ve öncelikli görevimiz hareketimizin ve halkımızın ülkemizde sürdürmekte olduğu Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesine destek olmak, bileşenlerinden biri olarak daha da ileriye gitmesi için Avrupa'da yaşayanlar olarak elimizden gelenin daha fazalasını yapmak. İkinci görevimiz hareketimizi ve halkımızı yaşadığımız ülkelerde layıkı ve hakkı ile temsil edebilmek, sorunumuzu içinde yaşadığımız halklara, toplumsal örgüt ve kuruluşlara tanıtıp kabul ettirebilmek. Üçüncü görevimiz yaşadığımız toplum içinde Kürdistanlıların sorunlarına sahip çıkabilmek. Avrupa'da yaşayan Kürdistanlıların sorunlarının sahipliğini yaparak çözüm önerileri ile yaşadığımız ülke kamuoyuna çıkabilmek. Bu üç alandaki sorumluluk ve görevlerin her biri başlıbaşına çözümler, çabalar istiyor ve hiç biri de kolay değil. Bizler de hiç bir alandaki sorumluluğumuzu savsaklama lüksüne sahip değiliz. Sorunları tanıyabilmek, analiz edebilmek çözümlenmesi yönünde büyük adımdır. Bu yazı bütün alanları çözümleyip, çözüm önerileri getirmek misyon ve iddiasında değil, ana yönlere parmak basmayı, çözüm önerileri sunmayı amaçlıyor. Nuroj okurlarının da görüş ve önerileri ile bu konuda önemli bir yol katedeceğimize inanıyorum.

Öncelikle görev ve sorumluluğumuzun sınırlarını çizmekle başlamak istiyorum. Bizim görev ve sorumluluğumuz en geniş anlamı ile bu mücadeleye katkı ve destekte bulunmaktır. Avrupa'da yaşayanlar olarak mücadeleye önderlik misyonumuz ve görevimiz olmadığını bilince çıkarmalıyız. Bu konuyu gönül rahatlığı ile ülkede yaşayan yoldaşlarımıza bırakmalıyız. Fakat bu sınırlama, burada yapacaklarımız daha az önemli anlamına da hiç bir zaman gelmemeli. Birsavaşta savaşın kazanılmasında en az savaşanlar kadar, o savaşın cephe gerisini oluşturanlar da katkıda bulunuyorlar.

Görevlerimizin bir eksenini halkımızı ve mücadelemizi uluslararası alanda temsil etmek görevi oluşturuyor. Dünyada sürekli bir globalleşmadan, sınırların küçülmesinden sözediliyor. Bu eğilim bugün dünyadaki gelişmelere damgasını vurmaktadır. Ülkemizin kurtuluşunda, ülkemizdeki mücadelenin uluslararası alanda tanınması, haklılığının kabul edilmesi, desteklenmesi, bugün ülkemizde verdiğimiz mücadele kadar önemli hale gelmiştir. Bu görevlerin önemli ölçüde yerine getirmek Avrupa örgütüne düşüyor. Avrupa'da bir diplomatlar ordusu oluşturmamız ve Avrupa'daki her toplumsal kuruluşta sesimizi duyurmamız gerekiyor. Avrupa'da yaşamak, bulunmak bu görevlerin kendiliğinden yerine getirilmesi anlamına gelmiyor. Bu konuda çok bilinçli, planlı programlı ve amaca yönelik çaba ve örgütlenmelerin gerçekleştirilmesi gerekli gözüküyor. Şimdiye kadar çok büyük bir yol aldığımız söylenemez. Ama geç kalmış da değiliz. Bu görevlere hemen bugünden başlamamız gerekiyor. Çünkü bu konuda kadrolar ve imkanlar yaratmak o kadar basit değil, önümüze koyacağımız bugünden yarına gerçekleştirebileceğimiz kısa vadeli hedefler ve uzun vadeli hedflerle başlamalıyız. Bu alan, çok özel nitelikli ve şimdiye kadar alıştığımızdan daha değişik özellikteki örgütlenmeleri gerektiriyor.

Avrupa'da yaşayan Kurdistanlılar sorunu artık bir avuç mülteci ve buraya çalışmaya gelmiş işçiler sorunu olmaktan çıkıp çok geniş boyutları olan bir sorun olmuştur.Buradaki örgüt kadrolarının çoğunluğu mültecilerden oluşuyordu. Burada bulunmak bir geçicilik olayı olarak görülüyordu. Herkes kısa bir süre içinde ülkeye dönerek mücadeleye yeniden katılmayı düşünüyordu. Buraya işçi olarak gelenler de bir anönce para biriktirip geri dönmek özlem ve hayali içindeydi. Bu düşünce ve beklentilerin gerçekçi olmadığını zaman gösterdi. Bilince çıkarmak ise belki biraz daha zamanalacak. Bugün Avrupa'da milyona varan bir Kürdistanlı kitlesi yaşamakta. Bu kitle göçmen olmanın, toplumsal yapının en altında olmanın ve Kürt olmanın Avrupa'daki sorumlarını, çözümsüzlüklerini yaşıyor. Bugün Avrupa'da doğan ve büyüyen bir nesil yetişiyor. Biz şimdiye kadar bir anlamda bu sorunlara eğilmenin "Kürdistan sorunu" karşısında önemsiz olduğunu düşündük, ikinci plana attık veya üzerinde hiç düşünmeyerek, bir anlamda bilinç altımıza attık. Bugün burada yaşayan halk kitlemizin sorunlarını analiz etmek, çözüm önerileri getirmek, bu çözüm önerilerini gerçekleştirmeye yönelik örgütlenmeler yaratmak en temel görevlerimizden biridir.

Önümüze şimdiden büyük hedefler, gerçekleştirilmesi çok zor görevler koymamıza gerek yok. Kadrolarımız, sempatizanlarımız, dostlarımız başarıya, ortaya çıkaracağımız ürünlere hasret. Yeni birleşen bir hareket olarak yapacağımız ilk iş mevcut potansiyelimizi ve olanaklarımızı değerlendirerek önümüze hemen bugünden, hemen gerçekleştirebileceğimiz, ama şimdiye kadar gerçekleştirmediğimiz çok basit, sıradan işlerle başlayalım. Önce kendimizi örgüt olarak örgütlemekle başlayalım. Bizim kadro sorunumuz yok, fakat kadroları çalıştırma ve örgütleme sorunumuz var. Önce başkalarını örgütlemekle değil, kendimizi örgütlemekle, yandaşlarımızın zamanlarını düzenli, planlı ve amaca uygun bir şekilde hareketin hizmetine sunmakla başlıyalım. Eğer bunu başarabilirsek, başarının ve kitleselleşmenin de sırrını çözeceğiz.

Günümüz dünyasında bir ulusal kurtuluş hareketi olarak faaliyet gösterebilmek, başka güçlerle bağımlılık ilişkilerine girmemek bir anlamda maddi olanakların yaratılmasını gerektiriyor. Avrupa Örütlülüğü olarak biz yalnızca buradaki çalışmalarımızı finanse etmek görevi ile karşı karşıya değiliz, aynı zamanda ülkedeki çalışmaları önemli ölçüde desteklemek de bize düşüyor. Bu konuda çok ciddi çaba göstermemiz gerekiyor. Bireysel ve örgütsel yeteneklerimizi bu konuda zorlamalı ve her başarıyı ve tecrübeyi genelleştirmeliyiz. Böylece hepimizin yeniden Amerikayı tek tek keşfetmemize gerek kalmaz.

Örgütlenmek ve örgütler yaratmak önümüzde duran en önemli görevlerden biri. Burada sunulan öneriler hemen bugünden gerçekleştireceğimiz anlamında değil, fakat uzun vadeli planlamasını yapalım anlamında. Yukarıda da belirtildiği gibi, önce hemen gerçeekleştirebileceklelrimizden başlıyalım. Öncelikle genellikle kültür dernekleri olarak adlandırılan ve çok geniş kitlelere seslenen genel amaçlı dernekleri güçlendirmemiz gerekmektedir. Bu da çalışma biçim ve yöntemlerimizi yeniden değerlendirmekle başlamalıdır. Bence, bizim de çok eleştirdiğimiz "vatan, millet , sakarya" edebiyatı bize de biranlamda bulaşmış durumda. Bugünkü dernekler ajitasyon ve propaganda derneklerinin ötesinde, somut projeler doğrultusunda çalışan, kitlelerin günlük yaşamındaki sorunları da çözmeye uğraşan, kısacası hizmet üreten ve veren dernekler konumuna yükseltilmelidir. Ne gibi çalışmalar yapabiliriz., diğer derneklerin yapamadığı bizim yapabileceklerimiz çalışmalar nelerdir, güçlü ve zayıf yanlarımız nelerdir konularında doğru ve bilimsel araştırmalar yaparak işe başlamalıyız. Bunun için de amaca yönelik ve verimli çabalar gerekiyor.

Genel amaçlı derneklerin dışında, kadın, gençlik, öğrenci, folklor ve müzik dernekleri gibi özel amaçlı derneklerin de yaratılması bir zorunluluktur. Şimdiye kadar birçok örgüt tarafından bu konuda kararlar alındı, fakat gerçekleştirilemedi. Kararlar almak, tabelalar asmakla bu işler olmuyor. Siyasal düşüncelerimiz, hedefimiz ve izleyeceğimiz çözgümiz konusunda netiz. Bunun dışında bizim görevimiz, bu doğrultuda çaba görtereceek insanları biraraya getirmemiz, teşvik etmemiz. Önce gruplardan, küçük komitelerden başlayalım. İnsanlarımız arasında dostluk ve arkadaşlık ilişkilerini teşvik edelim. Belli konularda çalışmak, uzmanlaşmak isteyenleri hareket olarak bir araya getirmeye özen gösterelim. Bu doğrultudaki çabalar, yukarıdan belirlenen örgütlenmelerden daha verimli olacaktır inancındayım. Bu konuda hemen atılması gereken somut adımlardan bir de Avrupa'daki demokratik dernek ve kuruluşları bir federasyon çatısı altında birleştirmektir. Bu kuruluşlar Avrupa çapında faaliyet gösterecek duruma getirilmelidir.

Özellikle sosyalizmin seksenli yıllarda yaşadığı kriz doğrultusunda, bizde de teori üretimi, eğitim çalışmaları bir anlamda sekteye uğradı diyebiliriz veya kendini Kürt tarihi, edebiyatı ve dili ile sınırladı. Bunu da yeniden ele almak gerekmektedir. Uzun vadeli hedefi bir akademik-bilimsel kurumlaşmayı amaçlayan bir örgütlenmeye gitmeliyiz. Bilimsel araştırmalar yapabilecek, belli konuda uzman arkadaşlarımızı biraraya getirmeliyiz. Onlardan bu konudaki çalışmalarımızın eksenini oluşturacak bir çekirdek kurmalıyız. Hepimiz şimdiye kadar yüzlerce kitap okumuş ve belirli alanlarda kendimizi yetkinleştirmişiz, fakat birsayfa yazı yazmaya korkuyoruz. Sözlü "edebiyattan" yazılıya adım atabilmeliyiz. Bu da gönüllü olmuyor, gönüllü bir zorlamayı gerektiriyor. Örgütümüz bunu teşvik etmeli ve bu konuda yeterli potansiyele sahip yoldaşları zorlamalıdır. Paragrafın başında da belirttiğim gibi amacımız bir akademik-bilimsel kurumun yaratılması olmalıdır. Ülkede yaşayan arkadaşların durumunu gözönüne alarak, burada sahip olduğumuz olanakları sonuna kadar kullanmalıyız. Böyle bir örgütlenmeye Avrupa Örgütü tarafından kadro ve taraftarlar için bir eğitim proğramının hazırlanması, bunun malzemelerinin üretilmesi ve eğitimin verilmesi görevi de verilebilir. İnsanlar en iyi şekilde başkalarına öğretirken öğreniyorlar.

Eğitim konusundaki çalışmalarımız iki boyutlu olmalıdır. Birinci alandaki çalışma insanlarımızı bir kadro olarak eğitmek, bu eğitimin olanaklarını yaratabilmek. Bunu akademik çalışmalarla birleştirmeliyiz. Diğer bir boyutu da yalnız kendi çevremizi değil, fakat ulaşabildiğimiz herkesi yaşadığımız ülkenin eğitim olanaklarından en verimli bir şekilde faydalanmaya teşvik etmeliyiz. Hedefimiz gençlerimizi üniversite eğitimine göndermek olmalıdır. Bu konuda dernekler düzeyinde önemli sorumluluklar ve çalışma alanları açılıyor. Örneğin derneklerde çocukların ve gençlerin derslerine yardımcı olma, onlara eğitim konsunda rehberlik etme doğrultusunda çalışmalar örgütlenebilinir. Bu doğrultudaki birçalışma hem insanlara yardımcı olacak, hem de bizim daha geniş kitlelere ulaşabilmemizi sağlayacaktır.

Üzerine parmak basmak istediğim diğer bir konu da yaşadığımız ülkelerdeki siyasi parti, dernek ve kuruluşlarda aktif bir şekilde çalışmak. Bu konudaki çalışmada en büyük engeli dil ve kültür farklılığı oluşturuyor, fakat bu aşılmayacak bir engel değil. Kadro ve sempatizanlarımızı bu konuda teşvik etmeli ve zorlamalıyız. Bugün Avrupa'da yüzbinlerce insanımız yaşıyor. Bunların kurumlarda, yerel ve ülkesel parlementolarda temsil edilmesi de bir zorunluluktur. Hareket olarak bu sürecin içinde yeralmalı ve teşvik etmeliyiz.

Avrupa'daki çalışmaların önemli ön koşullarından biri de ülkeden buraya düzenli bir bilgi akışının sağlanmasıdır. Bu konuda ülkedeki arkadaşlarla koordinasyon içinde düzenli ve sağlıklı bir iletişim ağı kurulmalıdır. Bu iletişimin diğer bir yönünü de bir haber ajansının kurulması oluşturuyor. Gazete ve dergi çalışmaları parelelinde bir haber ajansını da gerçekleştirebilmeliyiz. Şimdiye kadar dağıtım çalışmalarında bir düzenliliğe kavuşamadık. Dergi, kitap, kaset v.s. gibi şeylerin dağıtımını sağlayacak bir örgütlülüğü de hemen önümüze koymalıyız.

Yukarıda sıraladığımız çalışmaların gerçekleştirilmesinin önemli bir ön koşulu değişik yerlerde fakat aynı alanlarda çalışan arkadaşlarımız arasında netwerklerin (ilişkiler ağlarının) yaratılmasıdır. Bu netwerklerin yaratılmasının amacı tecrübe ve bilgi alışverişi, arkadaşça ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesi, çalışma alanındaki işbirliği ve yardımlaşmadır. Bunlar örneğin derneklerde çalışan, kadın ve gençlik alanında çalışan arkadaşlar arasında tanışma toplantılarının, konferansların, gezilerin düzenlenmesi şeklinde olabilir. Veya bu konularda bilgisayarda hazırlanan, fotokopi ile çoğaltılan, ucuz ama düzeyli konulu yayınların çıkarılması şeklinde de olabilir. Diğer bir önemli konu da, değişik ülkelerdeki kitleler ve örgütlenmeler arasında "resmi olmayan" ilişkilerin dedüzenlenmesi ve teşvik edilmesidir.

Kendimizi geliştirmemiz gereken bir diğer alan da, teknik alanlardır diye düşünüyorum. Bir yandan hareketin uzmanlar yetirtmesi, diğer yandan alanlar yatarması gerekiyor. Bugün bir televizyon yayını uzun vadede gerçekleştirelemeyecek şey değil. Diğer yandan yerel düzeydeki radyo yayınlarını gerçekleştirmeyi önümüze koyabiliriz. Daha basiti ve hemen gerçekleştirilebilecek olanı ise İnternet'te her ülkede aktif olan arkadaşların, o ülke dilinde ve kendi dilimizde sayfasının gerçekleştirilmesidir. Bu büyük teknik ve maddi olanaklar istemiyor, sadece meraklı insanlar istiyor.

Bu yazı oldukça uzamasına rağmen, daha da tam ve eksiksiz değil,

. Bu eksikliğin de siz değerli okurların görüş ve önerileri ile daha da gelişeceğine ve tamamlanacağına inanıyorum. Önerilerin bazıları uzun vadeli, bazıları kısa vadeli. Ortak özellikleri hepsinin de gerçekleştirilebilir olması. Tek şartı sistemli, planlı ve proğramlı çalışma, ve sürekli arkaya dönerek yapıp yapmadıklarımızın eleştirilerini yaparak kendimize yeni hedefler belirleme.

Yabancılaşma ve Özgürlük

Cemal ÖZÇELİK

İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliği, onun kendi kendini yaratmasıdır. Yani insanı belirleyen yön, doğa karşısındaki aktif tavrı ve sarfettiği emekle doğayı değiştirmesidir. İnsanlar ihtiyaçlarını karşılamak için doğayı değiştirmekle, gerçekte kendilerini de değiştirirler. Marx buna "doğanın insanlaşması" adını verir.

Doğanın insanlaşması sürecinde bireyler sadece doğayla değil, birbirleriyle de belli toplumsal ilişkiler kurarak, doğal tarihlerinin bir uzantısı (ve onunla özdeş) olan toplumsal tarihlerini de (kendileri) yaratırlar.

İnsanların doğal ve toplumsal tarihlerinin yanında, yine tek tek her bireyin özyaşam öyküsünü bir içeren kişisel tarihi vardır. Bireyler belirli doğal ve toplumsal ortam ve olanaklar çerçevesinde -bazen bilinçli bir biçimde bazen de kendiliğindenci bir tarzda- kendi özel tarihlerini de yaratırlar.

İşte insanı insan eden onun doğa, toplum ve diğer bireylerle olan yaklaşım tarzlarında ortaya çıkan ilişkileridir. Yani "insanın özü, tek tek bireylerde var olan bir soyutlama değildir. Gerçekte, insanın özü, toplumsal ilişkilerinin toplamıdır." (Marx)

İnsanın özünü ve gelişim düzeyini koşullayan temel etken, içinde yaşanılan nesnel ortam ve bu ortamın yarattığı ihtiyaçlardır. Eğer öyleyse insanın insan olarak kendini gerçekleştirebilmesi için, kendisini belirleyen nesnel ortam ve ihtiyaçları insani kılması gerekmiyor mu?

İçinde yaşadığı ortamı değiştirip daha yaşanılır kılmaya çalışmayan bir insan ne ölçüde özgür olabilir, kendi gerçek varlığını ne oranda yaşayabilir.

Eğer yaşamımız mevcut şartların edilgen bir kabulü temelinde bu şartlara hapsedilmişse; bu yaşam kendi öz yaşamımız değil, dışarıdan dayatılmış, "başkasına ait" bir yaşam olur. Yabancılaşma denilen olgu da burada başlar. Kişinin kendisini değil bir başkasını (doğanın, toplumun veya diğer bireylerin dayattığı şartları) yaşaması, gerçekte onun kendisine ve dolayısıyla herşeye karşı yabancılaşarak sahte-suni bir varlığa dönüşmesine yol açar.

Doğanın insanlaşması emek ve üretkenlikle başladığına göre; emeğin, üretkenliğin ve böylelikle kendini gerçekleştirmenin reddi de insani değerlerden uzaklaşmayı sağlar. Etkinlik insanı doğaya karşı özgürleştirirken, edilgenlik onu doğaya yabancılaştırır.

Ama burada bir yanılgıya kapılmamaya özen göstermek gerek; emek ve çalışma süreci her zaman insanın kendi doğasını gerçekleştirerek özgürleşmesini sağlamaz, tersine böyle bir sonucu yaratması gereken emek süreci, yabancılaşmayı gerçekleştiren bir koşula dönüşür.

Emek sürecinin özgürlük veya yabancılaşma getirmesi, üretimin amacına bağlıdır. Üretim insan için yapıldığında insanı özgürleştirir, fakat insan, üretim (ve kâr) için kullanılan bir araca dönüştüğünde; kendisine ve ürettiği değerlere hükmedemeyen, tersine kendisine hükmedilen bir varlığa bürünür.

Kendi yaşam koşullarını kolaylaştırması gereken emek ürünleri, insanın yaşamını kısırlaştıran ve giderek tüketen bir güç olarak ortaya çıkar. İnsan kendi ürettiği değerlere sahip olamadığı zaman, bunları elde etmeyi yaşamının bir amacı haline getirmek durumunda kalır. Yaşama (geçim) araçları amaç olunca da, insanlar "olmak"tan çok "sahip olma" çabasına girişir.

"Olmak", insanın tüm varlığıyla kendisini gerçekleştirmesini, yani yaşamasını koşullandırır. Ayrıca insani değer ve yeteneklerin sürekli olarak geliştirilip dönüştürülmesi çabalarına temel oluşturur.

"Sahip olmak" ise, insan doğasında var olan fiziksel ve ruhsal değerlere sahip çıkıp geliştirmeyi değil, tersine bunların körelmesi pahasına delice bir tutkuyla herşeye sahip çıkmayı özendirir. Üretimi değil, tüketimi koşullandırır. İnsanlar herşey benim olsun dedikçe de, aslında kendilerinden daha çok uzaklaşır. Maddi olarak zenginleştikçe, ruhsal olarak f

Diyarbakır'da yine devlet cinayeti

DİYARBAKIR/İSTANBUL - Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevi'nde PKK'li tutsaklara saldıran devlet güçleri ilk belirlemelere göre 11 Kürt tutsağı öldürürken çok sayıda tutsağı da yaraladı. Devlet görevlileriyle medyanın saldırıya ilişkin yalanları tepki toplarken, cezaevleri yeni ve toplu bir direniş dalgasının eşiğine geldi.

24 Eylül Salı günü gerçekleştirilen saldırının önceden planlandığı anlaşıldı. Alınan bilgiye göre Adalet Bakanlığı, 30 tutsağın sevki için karar aldıktan sonra, bunu hayata geçirmek itirafçıların tutsaklara saldırmasını ve bu ortamı kullanmayı planladı. Geçtiğimiz Salı günü görüş esnasında tutsaklara laf atan itirafçılara tutsakların karşı koymasından hemen sonra 30 kişilik sevk kararının imzalanması, saldırının planlanmış olduğunu belgeledi.

Tutsakların, bir kısım arkadaşlarının Antep'e sevkine göz yummayacakları açıktı. Bir süre önce ölümler pahasına elde edilmiş kazanımların gasbı anlamına gelen sevke direnen tutsakların üzerine, sabah saatlerinde cezaevine getirilmiş olan cop, kalas, şiş, kasatura gibi araçlarla saldırıldı. Saldırıda asker, polis, özel tim ve itirafçıların yanı sıra, JİTEM mensuplarının da hazır bulunduğu bildirildi.

Korkunç bilanço: 11 ölü, onlarca yaralı

Saldırıda ilk belirlemelere göre 11 Kürt tutsağı yaşamını yitirirken, çoğu ağır onlara kişi de yaralandı. Ölü sayısının artmasından tedirginlik duyulduğu bildirildi. Gazetemiz yayına hazırlandığında öldürülen 11 Kürt tutsağından 10'unun ismi belirlenmişti. İsmi belirlenen tutsaklar şunlar: Edip Dönekçi, Nihat Çakmak, Erkan Perişan, Mehmet Sabri Gümüş, Rıdvan Bulut, Hakkı Tekin, Ahmet Çelik, Cemal Çam, Mehmet Batuge ve Kadir Demir.

Öte yandan, yaralılardan 9 kişinin komada olduğu belirlenirken, saldırı esnasında silahların da kullanıldığı belirtildi. Bir hastane çalışanından aldığımız bilgiye göre, yaşamını yitiren tutsaklardan birinin kafasında kurşun izine rastlandı. Diğer ölü ve yaralıların da dipçik, kasatura ve kalaslarla dövüldüğünden, yüz ve başlarının yara-bere içinde olduğu kaydedildi.

Saldırı sonrası 16 tutsak zorla Antep E Tipi Cezaevi'ne evk edilirken, öldürülen tutsakların çoğunun cenazesi de polis güçlerine kaçırıldı ve gizlie gömüldü.

Tutsak yakınları anlatıyor

Adının saklı kalmasını isteyen bir tutsak annesi, aldırı gününü öyle anlattı:

"Dün sabah (24.9.1996) saat 10 sıralarında cezaevi idaresi tarafından, 30 kadar tutsak Antep Cezaevi'ne nakledilmek istendi. Tutsakların idareye, 'sürgünlerin anlaşmalara aykırı olduğunu ve arkadaşlarını vermeyeceklerini' bildirmeleri üzerine idare, jandarma ve polisi çağırarak itirafçılarla beraber saldırıya geçti.

Olayları cezaevi önünde seyrettiğini söyleyen tutsak annesi sabah görüşe gelen ailelerin tutsaklarla görüştürülmediğini, bunun üzerine ailelerin bir araya gelerek mutlaka yakınlarıyla görüşmek istediklerini belirtti ve asker ve polisin ailelerin dağılmadığını görünce zor kullanarak kendilerini dağıttığını söyledi.

Saldırılardan sonra tutsakların içerde sürekli slogan attıklarını ve seslerini duyurmak için 26. koğuşta bulunan yatakları ateşe verdiklerini belirten tutuklu annesi, polis ve jandarmanın da cezaevi etrafında kordon oluşturduğunu ve basın dahil hiç kimseyi cezaevine yaklaştırmadığını söyledi. Saldırıların gece yarısına kadar devam ettiğini ifade eden tutsak annesi, gelişmelerden devletin sorumlu olduğunu söyledi.

Medyanın tüyler ürperten yalanları

Devlet yetkililerinin yanı sıra, 'büyük' medya kuruluşları da saldırının devletce düzenlenmiş planlı bir katliam olduğu gerçeğini ört bas etmek için olmadık yalanlara başvurdu. Saldırı, ya "tutukluların kendileri arasındaki çatışmaya devlet güçlerinin müdahalesi" şeklinde ya da "isyana kalkışanlara görevlilerin engel olması" şeklinde duyuruldu. Oysa, 'olay'ın sevk dayatması sonucu geliştiği ve tutsakların tümüyle savunmasız oldukları çok açıktı.

Bu arada kimi medya organları, kendi yalanlarına dolanmaktan da kurtulamadı. 25 Eylül tarihli Sabah gazetesi saldırıyı "Diyarbakır'da kanlı cezaevi eylemi... 400 PKK'lı mahkum dün itirafçıların kaldığı koğuşu ateşe verdi, 8 mahkum yanarak öldü" sözleriyle duyurdu. Buna göre, "yanarak ölen"lerin itirafçı olması gerekiyordu; oysa tek bir itirafçı ölmemişti, aksine öldürenler arasında itirafçıların da olduğu kaydediliyordu. Sabah, ölen ve yaralananların tümünün 'eylem düzenleyenler' dediği tutsaklar olduğu gerçeğini ise saklıyordu.

Aynı tarihli Hürriyet gazetesinde ise "...eyleme geçen 800 PKK'lı tutuklu ve hükümlü, dün 14.30'da koğuştaki yatakları ateşe verdi. İtfaiye yangını söndürürken, hükümlüler arasında kavga çıktı" sözleri yer alabiliyordu. Hürriyet'e göre, itfaiye yangını söndürürken, hükümlüler -yangın ortasında!- kavgaya giriştiler ve kavga, "güvenlik güçleri müdahale edince çatışmaya dönüştü"!

Sivas'a 'hoşgörü', Diyarbakır'a ölüm!

Devlet güçleri ve kimi medya organları "devlet güçlerine mukavemet"i kanlı saldırıya gerekçe sayarken, saldırıyla aynı gün Sivas katliamı sanıklarının gardiyanları dövmesine ise 'hoşgörü' ile bakıldı. Sivas'ta 'mukavemet'in bedeli olmazken, Kürt tutsakların bedeli ölümler oldu. Medya, Bakan'ın ziyaretinden hemen sonra gerçekleşen 'gardiyan dövme'yi ancak küçük haberlerde zikrederken, ölümler pahasına kazanılmış ve anlaşmayla güvenceye alınmış 'sevk edilmeme' kazanımının gasbına karşı koyan Kürt tutsakların katledilmesini onayladı.

Diyarbakır'da resmi katliamla hemen hemen aynı anlarda Sivas E Tipi Cezaevi'ne nakledilen Madımak sanıklarından ikisi, Cezaevi İkinci Müdürü ve bir gardiyan dövmüştü.

Cezaevi 2. Müdürü İsmail Gür, beraberinde gardiyan Ahmet Turan Güneş'le birlikte Sivas sanıklarının kaldığı bölümde denetim yapmak istedi. Gür'le sanıklardan Ali Kurt ve Durmuş Tufan arasında çıkan tartışmanın büyümesi sonucu sanıklar Ali Kurt ve Durmuş Tufan, Müdür Kurt ve gardiyan Güneş'i tartakladı. Olay sırasında Gür'ün burnu burnu kırıldı.

Gür'ün dövüldüğü günün sabahı Maliye Bakanı Abdüllatif Şener cezaevine giderek Sivas sanıklarıyla görüşmüştü.

'Diyarbakır, ölüm tarlası'

İHD Genel Başkan Yardımcısı ve Diyarbakır Şube Başkanı Mahmut Şakar, saldırı sonrası yaptığı açıklamada, "Diyarbakır bir ölüm tarlasına dönüşmüştür artık" dedi.

Kentte son günlerde yoğunlaşan 'faili meçhul' cinayetleri hatırlatan Şakar, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in Diyarbakır'a geldiği gün Diyarbakır E Tipi Cezaevi'ne saldırı düzenlendiğine dikkat çekti. Şakar, açıklamasında şöyle dedi: "Olayın kaynağı konusunda yetkililer tarafından yapılan açıklamalarda büyük çelişkiler mevcut. Son olarak olay günü itirafçılara hakaret eden tutukluların ihbar edilmesi sonucu bu tutukluların sevki için Adalet Bakanlığı'na faks ile bilgi verildiği, bir saat içinde gelen olumlu yanıt üzerine sözkonusu tutukluların sevki gerçekleştirilirken olayların vuku bulduğu yönünde açıklamalar yapılmıştır. Tutukluların cezaevi idaresi ile yapılan anlaşmaya ters düştüğü için sevke karşı çıktıkları öğrenildi.

Cezaevlerinde para olmadığı için tutukluların mahkemelere götürülmediği bir ortamda Bakanlığın sevk için bu kadar hızlı çalışmasının bizi şaşırtmadığını ifade edebiliriz.

Şu ana kadar ileri sürülen gerekçeler 12 kişinin ölümünü açıklamaktan uzaktır.

Bazı basın-yayın organlarında olayların çatışma diye lanse edilip meşrulaştırma çabalarının birer insanlık suçu olduğuna inanıyoruz. Kamuoyunda son dönemde Kürt halkına karşı yürütülen şiddet hakkında duyarlı olmaya, demokratik kitle örgütlerini, aydınları olayları incelemek için bir kez daha bölgeye davet ediyoruz."

Tutsaklar teyakkuzda

Diyarbakır'daki saldırıdan bir gün öne, ak gasplarına karşı uyarı için üç günlük alıt grevi kararı almış olan tüm ezaelerindeki tutsaklar, saldırı sonrası gergin fakat kararlı bir bekleyişe girdi. Tüm cezaevlerinde saldırıya yanıt verilmesi ve kazanımların gasbının engellenmesi ortak bir düşüne halinde, Bu arada tüm cezaevleri tutsakları, verdikleri ilanlarda Diyarbakır katliamının sorumlularının cezalandırılması ve anlaşmalara uyulması ısrarlarını belirttiler. Önümüzdeki günlerde cezaevlerinde yeni bir direniş dalgasının ihtimal dahilinde olduğu belirtiliyor.

Öte yandan, bir çok cezaevinde Diyarbakır katliamını protesto etmek için ilk tepki olarak sayıma çıkmama eylemleri geliştirildiği öğrenildi.

İZLENİM

Aileler yalnızdı

Mustafa DORAN

Sevklere mukavemet bahane edilerek Diyarbakır E Tipi Cezaevi'ne girişilen saldırı öncesi, cezaevi önünde toplanan tutsak yakınları, polis zoruyla dağıtılarak tutsaklarla görüştürülmedi. Birşeylerin olacağını sezen aileler, ara sokaklara çekilerek cezaevinde olacak gelişmeleri uzaktan seyre daldılar. Zira kalkanlı çevik kuvvet polisleri ve polis panzerleri ile jandarmaların hazır kıta beklemeleri hayra alamet değildi.

Birşey olur mu olmaz mı ikirciklenmesindeki aileler, cezaevinden yükselen slogan sesleriyle olayların başladığını anladılar.

Ailelerin gergin bekleyişleri sürerken saat 14.00 sıralarında cezaevindeki bazı koğuşlardan beyaz dumanların yükselmesi ve bazı tutsaklar tarafından koğuş pencerelerinden zafer işaretlerinin yapılması; ardından patlama seslerinin giderek artması tutsak yakınlarının yüreklerini ağızlarına getirmişti. Ne de olsa ana yüreği, kardeş yüreği, evlat yüreğiydi bu. Ama ellerinden ne gelirdi ki.

Akşam saat 19.00 sıralarında itfaiye tarafından yangın kontrol altına alındı. Cezaevindeki durum yatışmış görünüyor. Tutsak yakınları ve basın emekçileri (ki bunlarda haber peşindeydi) olup bitenleri merak ediyordu. Hiç kimseden çıt yoktu. Sanki koca Diyarbakır'da duyarlı insan kalmamıştı. Tutsak yakınları yalnızdı gün boyunca.

Derken saat 20.00 olmuş, aileler evlerine çekilmiş, televizyonlarının başında olup bitenleri öğrenmeye çalışıyorlardı. Haberler kötüydü. Ölü ve yaralı sayısı çoktu.

Sabahı zor eden aileler, erkenden İHD Diyarbakır Şubesi'ne geldiler. Ölü ve yaralıların listesi bir bir açıklandı. Aileler cenazelerini almak için Diyarbakır Devlet Hastahanesi'nin önünde toplandı. Yaşlı analar, genç kızlar ve gelinlik bacılar, yürek yakan ağıtlar yakıyordu burada, ölüleri üstüne. Polislerin saldırı ve hareketlerini umursamadılar. Hastane önünde bekleşen kimi ailelerin feryatları arşı alayı titretirken, arkalarında demokratik kurum ve kuruluşların hiçbir üyesi ve yöneticisinin olmayışı, kendisine insanım diyen kimselerin ortalıkta görünmeyişi gerçekten de esef vericiydi.

Oysa ki 'vey bavo bavêmin' ağıtını yakan körpecik kızın etrafında binlerce, onbinlerce kişi durmalıydı. Durmalıydık ki babasını katleden canilerin tavşan yüreğine korku salınsın... **(DİYARBAKIR)**

15 YILDA 57 TABUT ÇIKTI

Diyarbakır Cezaevi'ne hep ölüm düştü

Tüm cezaevleri zulüm yuvası... Tüm cezaevlerinde siyasi tutsaklar ölüme nişanlı... Ama en çok da Amed zindanı; en çok da Kürt tutsağı...

Son katliamla birlikte, 1981'den günümüze Diyarbakır Cezaevi'nde katledilen Kürt tutsak sayısı 57'ye yükseldi. İşte Kürdün unutamayacağı son 15 yılın listesi:

1- Cemal Zengin (21 Mart 1981
2- Tahir Şahin (21 Mart 1981)
3- Ali Erek (20 Nisan 1981)
4- Abdurrahman Çeçen (16 Mayıs 1981)
5- Selahattin Kunduz (17 Haziran 1981)
6- Ali Sarıbal (13 Kasım 1981)
7- İbiş Ural (27 Aralık 1981)
8- Önder Demirok (22 Şubat 1982)
9- Cemal Kılıç (23 Şubat 1982)
10- Mazlum Doğan (21 Mart 1982)
11- Kenan Çiftçi (21 Nisan 1982)
12- Bedii Tan (17 Mayıs 1982)
13- Eşref Anyık (17 Mayıs 1982)
14- Ferhat Kutay (17 Mayıs 1982)
15- Necmi Öner (17 Mayıs 1982)
16- Mahmut Zengin (17 Mayıs 1982)
17- Mehmet Ali Eraslan (9 Haziran 1982)
18- Aziz Özbay (23 Ağustos 1982)
19- Kemal Pir (7 Eylül 1982)
20- M. Hayri Durmuş (12 Eylül 1982)
21- Akif Yılmaz (15 Eylül 1982)
22- Ali Çiçek (17 Eylül 1982)
23- Seyfettin Sak (21 Kasım 1982)
24- Aziz Büyükertaç (22 Aralık 1982)
25- Halit Atalay (1983)
26- Ramazan Yayan (13 Ocak 1983)
27- Mehmet Emin Akpınar (25 Ocak 1983)
28- Medet Özbadem (7 Mayıs 1983)
29- İsmet Karak (Eylül 1983)
30- Yılmaz Demir (8 Ocak 1984)
31- Necmettin Büyükkaya (23 Ocak 1984)
32- Remzi Aytürk (28 Ocak 1984)
33- Yılmaz Demir (8 Ocak 1984)
34- Necmettin Büyükkaya (23 Ocak 1984)
35- Remzi Aytürk (28 Ocak 1984)
36- Orhan Keskin (2 Mart 1984)
37- Cemal Arat (5 Mart 1984)
38- İsmet Kara (6 Mart 1984)
39- Halil İbrahim Baturalp (27 Nisan 1984)
40- Hüseyin Yüce (23 Mayıs 1984)
41- Veysi Şimşek (25 Nisan 1986)
42- Suphi Çevirici (20 Haziran 1986)
43- Mehmet Emin Yavuz (18 Şubat 1988)
44- Yılmaz Doğru (29 Kasım 1993)
45- Sıtkı Bozan (11 Eylül 1994)
46- Ramazan Özüak (3 Ekim 1994)
47- Edip Dönekçi (24 Eylül 1996)
48- Nihat Çakmak (24 Eylül 1996)
49- Erkan Perişan (24 Eylül 1996)
50- Mehmet Sabri Gümüş (24 Eylül 1996)
51- Rıdvan Bulut (24 Eylül 1996)
52- Hakkı Tekin (24 Eylül 1996)
53- Ahmet Çelik (24 Eylül 1996)
54- Cemal Çam (24 Eylül 1996)
55- Mehmet Batuge (24 Eylül 1996)
56- (Henüz ismi tespit edilemedi) (25 Eylül 1996)
57- Kadir Demir (25 Eylül 1996) **(HABER MERKEZİ)**

Komite harekete geçti

HABER MERKEZİ- Olayları yerinde incelemek üzere geçtiğimiz Perşembe günü Cezaevleri İzleme Komitesi, avukat ve aydınlardan oluşan bir heyetle Diyarbakır'a gitti. Diyarbakır'a hareketlerinden önce İstanbul'da basına kapalı olarak yapılan toplantının ardından Cezaevleri İzleme Komitesi adına bir açıklama yapan Av. Ercan Kanar, 27 temmuzdan bu yana cezaevlerinde yaşananlar ve devletin anlaşmaya uymadığı konusunda bir rapor hazırlayacaklarını söyledi.

Bu arada Komite'nin yanı sıra, Diyarbakır'a giden Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Mustafa Üçdere, Av. Eşber Yağmurdereli, Toplumsal Hukuk Araştırmalar-Vakfı'ndan Av. Eren Keskin, Sine-Sen Başkanı Yusuf Çetin, İHD avukatlarından Av. Mercan Güçlü, Av. Gülizar Tuncer, HADEP PM üyeleri Sinan Sonkurt, Cezair Selim ve Mehmet Salih Altın'dan oluşan heyet, güvenlik gerekçesiyle Diyarbakır'da cezaevine alınmazken, Diyarbakır İHD Şube Başkanı ve Genel Başkan Yardımcısı Mahmut Şakar'ın cezaevine girdiği bildirildi.

Güney'de kargaşalıktan kaosa!

(Baştarafı 1. sayfada)

- Son gelişmeleri hazırlayan etkenler-

Güney Kürdistan'da KDP-Saddam etkinliğine yol açan üç ayrı etkenden sözedilebilir. 1) Güney'deki önderlik etkeni; Mayıs 1994'de Federe Parlamento'nun kapısına kilit vuruluğundan beri, esasta gerici rol oynamaya başlayan KDP ve YNK önderlikleri son gelişmelerden asıl sorumlu olan kesimdir. Kürt halkı için ortaya çıkan tarihi fırsatı değerlendiremeyen bu önderlikler, beş senelik gibi önemli bir zaman dilimini heder ettiler ve ortaya çıkan olanakları sorumsuzca adım-adım tüketttiler. Güneyin sonuçta bu duruma yeniden gelmesinde önderlikler arası çatışmalara zemin oluşturan tarihi, siyasi ve sınıfsal nedenler vardır. Birincisi, 1964'lere kadar uzanan tarihi bir düşmanlık söz konusudur. Ciddi boyutlarda süregelen güvensizlik ve düşmanlık gerçek anlamda hiç bir zaman ortadan kalkmadı. Karşıtlığı besleyen çelişkiler her zaman var oldu. Demokratik temellere dayanan ulusal birlik sonucu sözü edilen karşıtlık ve düşmanlık aşılabilir. Nitekim 1987'de kurulan Kürdistani Cephe döneminde güvensizlik bütünüyle ortadan kalkmamış ta olsa olumlu gelişmeler ortaya çıktı; 1992 seçimleri ve Federe Parlamento bu birliğin ürünleriydi. İkincisi; Görünüşte YNK ve KDP arasında ciddi siyasi ayrılıklar yokmuş gibi görünse de esasında, çelişkileri besleyen bir takım ayrılıkların olduğunu görmek gerekir. KDP, her zaman 11 Mart 1970 otonomi anlaşması temelinde politika yaptı, Irak'ın devlet ve toprak bütünlüğünü esas aldı. Buna göre, daha çok bölge devletlerine dayanma siyaseti güdüldü. Bu yüzden o, körfez savaşında kararsızlık geçirdi, Federe Parlamentonun kuruluşunda isteksiz davrandı. Çünkü KDP hiçbir zaman otonomici düşünceyi aşamadı. Mesut Barzani'nin "hem Irak'ta yaşayacaksın hem de Irak'a düşman olacaksın, bu mümkün değildir"(1) demesi KDP'nin düşünce sistemini çarpıcı bir biçimde açıklamaktadır. YNK ise, siyasi planda KDP'den esasta farklı olmamakla birlikte, geçmişteki bileşiminden dolayı solcu ve otonomi sınırlarını aşan bir politikaya sahip olması ona daha farklı özellikler kazandırmıştır. YNK'nin bu durumu, her iki güç arasındaki anlayış farklılığına yol açmıştır. Ancak, bilindiği gibi YNK, ilişkilerde ve politikasında KDP'nin sahip olduğu tutarsızlıklara sahiptir, onu aşamamıştır. Yine de, anlayış farklılıkları siyasi çelişkilerini derinleştirmiştir denilebilir. Üçüncüsü; iki gücün önderliğinin imtiyazlı konumda oluşu, sınıfsal olarak savaş süreci boyunca farklılaşması ve palazlanması, toplumun eski sınıf ve kurumlarıyla bir entegrasyon yaşaması iç çatışmaları körükledi. Karşı karşıya gelen KDP ve YNK önderliklerinin, bir türlü iç barışın tesisi için gerekli kabiliyeti gösterememelerinin önemli bir sebebi de işte bu sınıfsal konumlarıdır. Gümrük gelirlerinin kullanımı ve paylaşımı sorununda anlaşamamalarında önemli bir etkendir bu.

2) Bölge devletleri etkeni; Kürdistan'ı çevreleyen bu devletler, aynı zamanda sömürgeci konumdadırlar ve herbirisi Kürdistan'ın bir parçasına hükmetmektedir. Tarihsel olarak hangi parçada olursa olsun, ortaya çıkan bir kazanımı yok etmek için sürekli elbirliği yapan bu devletlerin her birisi, zaten Kürdistan ulusal kurtuluş hareketine karşı savaş içindedir. Kürt halkına karşı olan düşmanlıkları, kendi aralarındaki çelişki ve düşmanlıktan daha derindir; bu onların kendi aralarında anlaşmalarının zeminini oluşturur. Geçmişte Bağdat paktı, Cento gibi "üçlü zirve"de, Kürt halkının kazanımlarına ve ulusal davasına karşı oluşmuştur. Bu bakımda, güneydeki son kazanımda kendi aralarında birleşip boğmaya çalıştılar ve bir anlamda başarılı da oldular.

3) Uluslararası güçler etkeni; Batının güçlü emperyalist devletleri olan ABD, Fransa ve İngiltere Kürdistan sorununda statüko'cudurlar. Özellikle, Türkiye'nin ve Irak'ın çıkarlarını güneyin çıkarlarından daha üstte tuttular. Ortaya çıkan koşullarda, Kürtler sadece göz yumdular, güneyin siyasi statüsünü güçlendirmek ve Federe Kürt hükümetini yaşatabilmek için hiç bir siyasi ve ekonomik yardımda bulunmadılar. Kürtleri kendi olanaksızlıklarıyla baş başa bıraktılar. Çok ciddi boyutlarda ekonomik sıkıntı yaşayan güneyli önderlikler, bu durumda, parti çıkarları için daha çok karşı karşıya geldiler. Batının emperyalist devletleri ise, güneyin gerçek problemlerine eğileceklerine, Saddam iktidarı üzerinde bir baskı unsuru olan KDP ve YNK'yi barıştırmak (!) havası içine girdiler. İki gücün gerçekten bir araya getirilmelerinin problemleri üzülmeden barış yapmaları imkansızdı. ABD'nin istediği tek şey, Saddam'ın işinin kolaylaştırılmasıydı, üzerindeki baskıların sürdürülmesiydi. Mevcut statükonun bozulmasına karşı olan emperyalist devletler, bir Kürt devletinin -aslında tabiri caizse, "yarım" devlet demek daha doğrudur- doğmasına karşı çıktılar.

Burada önemli gördüğümüz bir noktayı belirtmek gerekiyor; Türk solu ve bir takım "uzman" Kürt aydınları ABD'nin bir Kürt devletini kuracağını/kurmakta olduğunu yıllarca, uzmanlıklarına yaraşır tarzda yazıp durdular. Gelişmeler bir daha, hem bilcümle Türk solunun hem de bu çok bilmiş baylarımızın görüşlerinin temelsiz olduğunu ortaya koymuştur. "Üçüncü İsrail" teorilerinin ırkçı-şoven kesimlerin bir paranoyası olduğu görülmesi gerekir. Belli ki, Türkiye sol hareketinin emperyalizm ve Ortadoğu üzerine yaptığı teoriler yanlıştır. Bu yanlışlıktan bazı Kürt ulusalcı güçleri de etkilenmiştir. Oysa ki, emperyalist devletlerin uluslararası ilişkilerine, kapitalizmin kriz politikaları yön vermektedir. Ortadoğu'da, bilhassa Kürdistan sorununda sözü edilen devletlerin statükocu olmaları bundandır, yani kendi çıkarlarına bu dönemde bir şey vermeyecek olan bir Kürdistan'dan yana tavır koymaları beklenemez. Batının kriz politikalarını, ulusal kurtuluş hareketinin kesinlikle gözönünde bulundurması şarttır, aksi taktirde batıya yönelik politikalarda yanlışlıklar yapılacaktır. Böylesi bir durum da ulusal kurtuluş hareketinin işini zorlaştıracaktır. Yaptığımız bu tartışmada, ABD'nin Kürt hareketi karşısındaki pozisyonu ve politikasını değişik yönleriyle tartışmak mümkündür. Umudunu özellikle Batıya bağlamış olan Kürtler ve yine bilgiçge teorilerde bulunan bir takım örgütsüz aydınlarımız soruna bütünlüklü bakamıyorlar. En azından, Ortadoğu'ya daha kapsamlı bakıldığında şu görülmektedir: Batının büyük hegemonyacı devletleri, soğuk savaşın bitiminden ve körfez savaşından bu yana bölgeye çıkarları gereği bir biçim vererek yeni düzenlemelere gitmek istiyorlar. Ama bu düzenlemeler, var olan statükonun çerçevesini aşan düzeyde değildir. Ama bundan, Batının ve ABD'nin güney Kürdistan'ı gözden çıkardıkları sonucu çıkmaz. ABD'nin Irak planı, yani Bağdat'ta iktidar sorununu çözme hesapları ve Irak'ın zengin petrol rezervlerinin kontrolü meselesi olduğu müddetçe ABD, güneyi ve Kürt hareketini gözden çıkaramaz. Bunun bir sebebi de İran'a karşı yürüttüğü kampanyadır. Ayrıca İsrail ve Suriye'nin barıştırılması sorunu var. Bütün bunlar birbirine bağlı, iç içe geçmiş problemler olduğundan ve ABD'nin Irak politikasında önemli unsurlar olarak yer aldıkları için ABD, güneyi gözden çıkaramaz. Dolayısıyla bazı kesimlerin iddia ettikleri görüşler fazla gerçekçi görünmüyor.

Güneydeki son gelişmeleri bir ABD komplosu olarak görenler de vardır. Oysa ki, ortaya çıkan gelişmeler ve ABD'nin Saddam iktidarına karşı örgütlediği istihbarat ve askeri darbe hazırlıklarının ciddi boyutlarda zarar görmesi bu yönlü görüşlerin ciddi olmadığını göstermektedir. Körfez savaşından bu yana 20 milyon dolar harcayarak, Saddam'ın devrilmesinin zeminini oluşturmaya çalışan ABD, kendi çıkarlarına karış bir icraatta bulunmasının mantığı yoktur. Ayrıca ABD, Türkiye'nin Kürtleri yeniden Saddam'ın kucağına itme politikasına karşı çıktı, Türk devletini frenlemeye karşı çıktı. Son ortaya çıkan gelişme de ABD kendi payına yararlanmasını bildi, ama KDP-Saddam işbirliğinden de rahatsız oldu ve güneyde yeni durumu bütünüyle kontrolüne almaya çalışıyor.

- Güneydeki sorun basit, çözülmeyecek düzeyde karışıktır-

KDP'nin, Saddam iktidarıyla işbirliği sonucu üstünlük sağlaması güneydeki durumu ve ilişkileri daha çok karmaşıklaştırmış, belirsizliğe itmiştir. Nisbeten kolay bir çözüm beklenemez. KDP'nin üstünlüğünü, sorunların çözümünde olumlu gören, "belki böylesi daha iyidir" diyen çevreler fazla gerçekçi değildirler. Çünkü, birincisi; KDP son manevrasıyla kendisini Türkiye ve Irak arasındaki kıskaca sokmuştur. Ancak bu kıskaçtan kolayca sıyrılamaz o.

Herşeyden önce, güneyde askeri üstünlük sağlama adına KDP, Irak'a ne gibi tavizler vermiştir? Hangi siyasi esaslar üzerinde işbirliğine gidilmiştir? KDP, bu soruların cevabını vermekten ısrarla kaçınmıştır, fakat, Irak merkezi otoritesinin hakimiyetindeki bir otonomi statüsüne dönülmüştür; bu, 11 Mart 1970 anlaşmasıdır. Mesut Barzani'nin, uluslararası basına verdiği mülakatlarda, gerek Saddam'ı artık düşman görmediklerine ilişkin beyanatlarında(2), gerekse merkezi devletin güneye ilişkin sorumluluklarına vurgu yapması işbirliğinin boyutlarını anlamada güçlü ipuçları vermektedir. Türk devlet yetkilerinin ve akıl hocalarının söylediklerine bakıldığı taktirde, söz konusu olanın 11 Mart 1970 otonomi anlaşması olduğu görülecektir. Nitekim Türkler, Saddam'ın Clinton'dan daha sempatik ve daha yakın olduğunu gördüklerinde, KDP-Bağdat işbirliğini bölgesel özerkliğe dönüldüğü için piyango olduğunu söylediklerinde tamda bunu ifade etmektedirler. Güneyde Federe hükümet olayı bitmiştir.

Zaten, Saddam büyük rizikolara rağmen eğer KDP ile işbirliği neticesinde güneye bilinen askeri operasyonu çekmişse bu hem Kürdistan'a geri dönmek, hem de oraya yeni olan daha geri bir statü vermek içindir. Bağdat diktatörü, Kürdistan'a çıkarma yapmasını kolaylaştırmak için genel af çıkararak ambargoyu kaldırdığını ilan etmiştir. Belli ki, güneyde Saddam'ın kendisi olmasa da gölgesi olacaktır. Böylesi bir durumda, KDP'nin hakimiyeti Kürt halkının hangi ulusal, ekonomik ve kültürel sorununa çözüm bulacaktır? İkincisi; güneydeki güçler dengesinden dolayı -bu denge Saddam'ın doğrudan müdahalesiyle her ne kadar bozulmuşsa da, YNK'nin konumundan ve sahip olduğu bölge ilişkilerinden dolayı hala varlığını korumaktadır. Güneyin siyasi ve sosyal yapısından çıkan sonuç şudur ki; KDP'nin tek başına hakimiyeti mümkün değildir. Bu aynı zamanda KDP'nin sınıfsal ve siyasal konumundan dolayı da mümkün değildir. Aynı gelişme YNK içinde söz konusu olsaydı, o da KDP'den farklı olmazdı. Güneyin sosyal ve siyasal yapısı o kadar karmaşık ki, hiç bir gücün tek başına hakimiyetine izin vermiyor. Unutmamak lazım ki, KDP üstünlük sağladı ama, mutlak hakimiyetini kuramamıştır.

Her şeyden önce YNK ve Talabani, kendisine çekidüzen verdikten ve dış bağlaşıklarını yeniden kurduktan sonra, örneğin zaten Kürdistan'daki çatışmalardan yana olan Suriye ve İran'dan gerekli desteği bulduğu taktirde -ki bulacaktır da- ciddi bir hesaplaşma için geri dönecektir. Bu taktirde, YNK eski konumuna gelinceye kadar bir çok cephede iç savaş sürecektir. Böylesi bir durumda güney Kürdistan daha kötü bir konuma düşecek, iyice zayıflayacak ve 1989'lara geri dönülecektir. Bu ihtimal gözden kaçırılmamalıdır. Ayakları üzerine duramayacak hale gelen güneyden o zaman, hiç kimse ulusal dava adına birşey beklemesin, Daha kötüsü halk bir türlü savaşı rededecektir, moral planda maneviyatı bütünüyle kırılmış ve devrimci bir alternatiften yoksun olan güney halkı, yorgun düşmüş, bitmiş haliyle, Saddam olsun olmasın, Irak devletine teslim olma yolunu seçebilir. İşte o zaman da gerçek felaketi yaşayacaktır.

Bu gidişatı engellemenin yolu, şu anda YNK'yi savaşmada geri dönüşe ikna etmekten geçiyor. Ama bu, KDP'nin elde ettiği üstünlüğünü YNK'ye karşı savaşmak için değil barış yapmak yönünde kullanma kabiliyetine bağlıdır. Çözüm ulusal birlik esprisiyle barıştan geçiyor, ne var ki, güneyli önderlikler, yukarıda izaha çalıştığımız gibi maalesef bu konumda değildirler. Ve büyük ihtimalle güney yeni bir kaosun içine yuvarlanacaktır. Ortadoğu'nun "gayya kuyusu" dedikleri bu olsa gerek.

Kuzeyin bir takım siyasi önderleri KDP'nin demokratik seçimler yapabileceğini ve birleştirici olabileceğini söylemektedirler. Hem güneyin bilinen yapısından, hem de YNK'nin savaşla geri dönmesi koşullarından ne bekleniliyor? Kürdistan, Bismark Almanya'sını yaşamıyor. Şiddet yoluyla, ne ulusal birlik sağlanır ne de demokrasi yaratılır. Kaldı ki, KDP tek başına nasıl seçimleri yapacaktır? Mesut Barzani'nin bu yollu açıklamaları da gerçekçi değildir. Kürt kamuoyunun vicdanını rahatlatmak için sarfedilen sözlerin kıymeti harbiyesi yoktur.

KDP'nin, Bağdat diktatörüyle işbirliği içinde kuracağı otonomi Kürdistan'da demokarsi olabilecek mi? Beş sene boyunca, herşeye rağmen "de facto" bir şekilde var olan demokrasinin bile ne kadarı gerçekleşecektir? Irak bütününde var olmayan demokrasi, Saddam ile işbirliği için de, Kürdistan'da nasıl var olacaktır? Kürdistan'lı örgütler ve siyasi kadrolar daha gerçekçi olmak zorundadırlar; mevcut durum güneye daha kötü koşullar dayatmaktadır, siyasi gericilik beklenmelidir. KDP'nin de YNK'nin de mevcut koşullar değişmediği sürece, Kürt halkına verebilecekleri fazla bir şeyleri kalmamıştır. Bu önderliklerin bittiğini açıkça söylemek gerekiyor.

- Sonuç olarak -

PYSK'nin sıkça vurguladığı gibi, geçici çözümler üzerine siyasi stratejiler oluşturmanın ve bağımsızlık hedefinin red edilmesinin bir yerde sonuçlarıdır bunlar. Parçacı siyasetlerle bir yere varılamayacağı yeterince açığa çıkmıştır. Parçacı siyasetlerle, zorunlu olarak şu ya da bu bölge devletinin üzerine düşülmektedir, rahatlıkla ilişkiler geliştirilmektedir. İlk etapta bir takım kolaylıklar sağlansa da, sonuçta kaybeden Kürt siyasi hareketi ve halkı oluyor. Herbirisi Kürt halkının düşmanı olan bu devletlerle işbirliğine girme, ulusal kurtuluş hareketinin denetlenmesine ve onun üzerinde baskı kurmasının yolunun açılmasına neden olmaktadır. Siyasi planda bağımsız olmayan bu tür siyasetler, düşünce planında da bağımsız olamıyorlar. Bağımsızlık stratejisi savunulmadan bağımsız politika ve düşünceye sahip olmak biraz zordur.

NOT= KDP'nin Saddam iktidarıyla ve Türkiye ile, YNK'nin İran ve Suriye ile işbirliklerine girişmeleri, onları ulusal güç statüsünden -bazılarının iddia ettikleri gibi- çıkarmıyor. Onlar, Kürt ulusunun birer politik ögeleridirler. Bugün Tahran ya da Bağdat'la anlaşma içine girmeleri olayına bakarak onları, ulusal kurtuluş hareketi dışına çıkmış güçler olarak görmek yanlıştır. Çok daha farklı siyasi konjüktürlerde KDP Bağdat iktidarına karşı bir savaş içine girerse, o zaman ne denecektir? Nitekim, güneyin ulusal kurtuluş mücadelesi sürecinde Bağdat'a git-geller çok olmuştur. Ama her gidiş, onları ulusal davanın dışına itmemiştir. Bu gün KDP'nin Bağdat'la gerici düzeyde işbirliği içine girmesi, ya da YNK'nin İran'la işbirliği adına, İran KDP'sine gerici mollalar iktidarına vurdurması, onları ulusal güç konumundan çıkarmaz. Dolayısıyla, onlarla yine de ulusalcılık espirisi içinde ilişkilerimiz olacaktır, ne var ki bu onların eleştirilmesini ve hatta teşhir edilmelerini engellemez.

1- Le Monde gazetesi, 14 Eylül 96
2- Liberatian gazetesi, 16 Eylül 96

nû Roj

Nûjen Basın Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Adına İmtiyaz Sahibi ve
Yazışleri Müdürü : Alper Aslan
Hukuk Müşavirleri: İbrahim İnce
Kültür ve Toplum-Yaşam: Nesimi Aday
Yönetim Yeri: Çakırağa Mah.
Çakırağa Camii Sok.
Utku Apt. No:18/7 Aksaray-İSTANBUL
Telefon: 530 65 24 - 530 65 58
Fax: 530 64 73
Diyarbakır Bürosu: Şair Sırrı Hanım Sok.
MarufApt. Kat:1 Ofis- Diyarbakır
Tel-Fax: (412) 221 80 74
Antep Bürosu: Karagöz Cad. Gören İşh.
K:4 No:45 Tel-Fax: (342) 234 59 31

İzmir Bürosu: 859. Sok. Saray İşhanı
Kat:2 No:3/203 B.Blok Konak- İZMİR
Tel-Fax: (232) 445 46 50
Adana Bürosu: Cemal Gürsel Cad.
Vakıf İşhanı Kat:4 No:407 ADANA
Tel-fax : (322) 352 05 20
Yurtdışı Temsilcilikleri:
İsviçre : Nûrêxan Case Postale- 5518
1211- GENEVE-11 İSVİÇRE
Tel-Fax: 41/ 22- 34 85 126
Almanya: Kasım Aras
Tel-fax: 0049 23 23 13 304
Hollanda : Ferhat Amedî
Tel-Fax : 0031 263 23 26 95

İsveç : Selim Murat Box 70 31
16407 KISTA/SWEDEN
Tel-Fax: (00) 46-8-760 34 74
İngiltere : Seyda Alpşen
Tel-Fax: (00) 44-181 533 21 17
Fransa : H. Yanakçı
2. Rue Richer
2 ome Etage Buroue 11
75009 PARİS
Tel: (1) 44 23 98 48
Fax: (1) 42 47 16 86
Yunanistan : Baran Jîyan
Tel : (00) 30 182 51 487
Fax: (00) 30 182 50 604
Baskı: BASMAT

Roj
Wochenzeitung für nachrichten und
kommentare
Veratwortlicher
Redakteur: M. Öncü
Herausgeber: K. Aras
Bamhofstr. 110, 44629 Herne
Bankverbindung:
Herner Sparkasse
Konto-Nr: 66 01 546
BLZ 432 500 30

İnsan(lık) halleri

M. Sait ALPASLAN

Hep CNN'e ya da BBC'ye geçmeyecek ya memleket. Biraz da biz anlatmalıyız kendimizi. Hani "anlatılan senin öykündür" derler ya. Biraz da biz anlatalım memleketimizin insan(lık) hallerini. Sürekli kana kesen coğrafyanın demlerini yazmak, gerçek de olsa, namlunun (pardon) kalemin paslanmasını, keyifsizleşmesini gündeme getirdi. Bu haller komik de olsa, acı da olsa, ezik de olsa bizim hallerimiz. Hani bazen insanın yalnızlığı araması ya da yalnızlıktan kaçması gibi. Bazen insanların türkü okuması ya da türküleşmesi gibi.

Ihanetin ve cesaretin, kahramanlığın ve korkaklığın bu denli iç içeleştiği bir coğrafyada insanlık halleri şüphesiz ki farklı olmayacaktır bu duygulardan. Ama bizim tarifimiz (şüphesiz ki) dudakların yaya yaya konuşan bir İngiliz ajans muhabirinden daha iyi olacaktır tarifi.

Insanın halleri ya da insanlık halleri.... Mutlaka ki bırakın her coğrafyayı, her ili, hatta her sokak birbirinden farklıdır. Yani bir Xançepek qırığıyla bir ofis çocuğu aynı lügatı bile kullanmamaktadır. Bu farklılıklar devlet büyüklerinin vurguladığı gibi bir mozaik değil, biraz yoksulluk, biraz da isyandır.

Bu yazıya konu olan-olacak coğrafyanın insanlarından iki yitik kuşak vardır. Bilmem kitaplar dolduracak denli yoğun bir duygu kesişmesinin yaşandığı bölgede bu yazı bir kitabın giriş yazısı olsaydı "80 ve 88 kuşağının anısına" diye bir üst not düşülmesi düşünülür müydü? Çünkü 80 kuşağının anıları, 88 kuşağının da anaları bugün meydanda biraz yitiklikleri bu yüzden. 80 kuşağı; "biz devrimi çok sevmiştik" derken, 88 kuşağı da bu devrimin birer öznesi oldu. Ve onlar devrimi sevmenin ötesinde canlarını, vücutlarını bu ateşe yaktılar. Ve 80 kuşağının açtığı yoldan daha gür adımlarla gittiler. (yazı yavaş yavaş bir kuşak çatışmasına dönmeden, ben asıl konuya dönmeliyim)

"Vay ez dihêrim, dayê tu megrî"

Kahraman'ı liseden tanırdım. Zayıf, dal gibi ince ve adı gibi yiğitti. Liseden sonra da sık sık buluşup görüşüyorduk. O zaman bir elin parmaklarını aşmayacak denli az olan DKÖ ve sosyalist basından herkes tanırdı onu. Sosyalist Parti'de başlayan açlık grevinde günlerce uykusuz kalmasına rağmen, yılmadan grevcilerin her türlü derdine koşmuş, elinden geleni esirgememişti.

Y.Kemal'in dediği gibi "o güzel insan, o güzel ata (devrim atına) binip gitti" bir

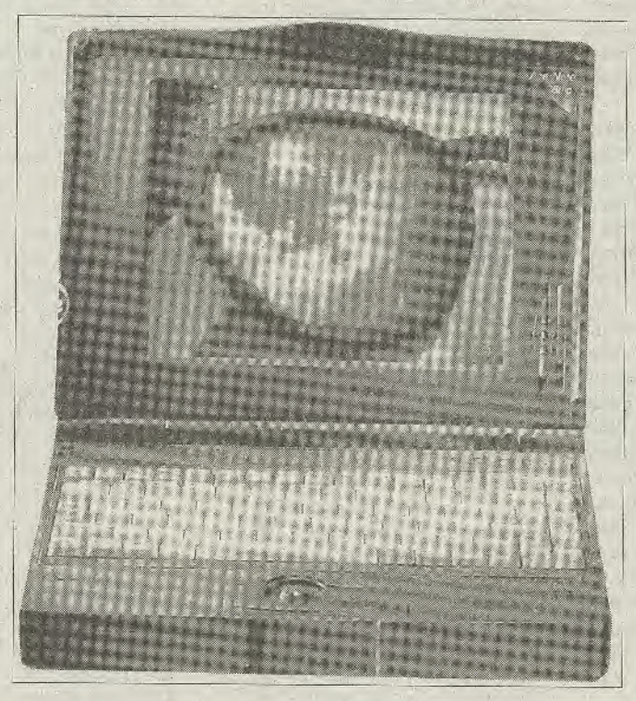

gün, imi timi belirsiz değil şüphesiz. O da tüm 88 serihildan kuşağı gibi bu ülkenin toprağına düşen ateşi harlamaya gitti. Ateş yandıkça Kahramanlar meşale olacak.

Sanal İşkence

Değil değil.... Bu, daldan daldan atlayan bir yazı değil, ama zaten insanlık halleri dal dal değil mi? Bölmenin-parçalara ayırmanın olanağı var mı ki? Bugün bölgede yaşıyorsunuz diyelim. Biraz da bilgisayara merakınız var (merakınız olmasa bile, tüm yaşam otomasyona geçtiği için doğal olarak kendinizi de bu paydadan uzak tutmak istemezsiniz). Her ne kadar bölgede henüz esamesi bile okunmuyorsa da, İnternetin vs. adını duymuşsunuzdur. Kimbilir, çocuğunuz bir bilgisayar almışsınızdır, belki de çocuğunuz sınavlara bununla hazırlanıyordur. Bu ihtimalleri yükseltmek kolay. Yani eninde sonunda evinizde ya da işyerinizde böylesi bir makina var. Tesadüf bu ya, kolluk kuvvetleri aradıkları bir adam örgüt üyesidir. Öyle ya "sen bir kuyruklu Kürt nene gerek senin bilgisayar" kimbilir, belki İnternet'teki bölücü yazıları da sen yazıyorsundur. Öyleyse buyrun sanal işkenceye!

"Mardin'e gelen ağlar, giden ağlar"

Yıllar önce, büyük bir gazetenin bölge ekinde, yukarıdaki başlıkta bir makale vardı. Yazıyı yazan insan, "tayinle Mardin'e geldiğinde bu tayini sürgün telakki edip üzüldüğünü, ama bölgeyi ve insanını tanıdıktan sonra, misafirperverliklerini,(!) başka yere tayini çıktığında bu kez ayrıldığı için üzüldüğünü" anlatır. Bu şehirde doğup büyüdüm, benim de bir çok memur komşum oldu. Özellikle kolluk kuvvetlerinden gelenler, genelde yoksul olduklarından bir televizyon, teyp, yıpranmış bir sinir ve bir sürü sinir ilacıyla gelir, gideceği zaman ise eşyalarının sığmadığı bir tır kamyonu (zaten çoğu eşyalarının yarısını ya yerine atanana ya da halka satıyor) ve gözyaşlarıyla gider.

Sınır yörelerine atananların altında, genelde son model birer araba da vardır. Hafta sonları, Japon Pasajı bunlardan geçilmez. Bu pasaj esnafı da ikinci bir dil olarak Türkçenin "geliyon-gidiyon-yapıyon" aksanını ezberler. Japon Pasajı genelde gümrüksüz mal satar. Bu mallar piyasaya göre ucuzdur. Ama alan kolluk kuvvetiyse bu mal çok daha ucuzlar. Yoksa biri çıkıp malların faturasını vb. sorabilir. Alan memnun, satan memnun, biz sadece insanlık halleriyle uğraşıyoruz. Normalde bir bölge insanında yakalanacak en ufak elektronik eşya "suç unsuru" vasfı taşır ama Japondan alınanlar, birer Kürdistan Hatırası'dır. Satıcı da bundan memnundur. Zararına bile olsa malını satmış ama kaptırmamıştır. Bu ve benzeri bir çok olaydan dolayı gelen ağlar-giden ağlar. Ama misafirperverliğimiz bunları daha çok memnun eder. Çünkü istedikleri saatte evlerimize teşrif ederler, normalde terlikle basılsa kıyametin kopacağı halılara postal ve kunduralarıyla, babalarının evi gibi basıp gezinirler (genelde bunlar çamurlu olurlar. Acaba özel bir çamur makinası mı var?) Bizlerin evinden istediklerini hediyeyi alırlar, buna çıtımız bile çıkmaz. (çünkü o an ensede soğuk bir keleş namlusu öldürümü yaşatmaktadır) Bu hediye, yükte hafif, pahada ağırdır ve kolye, para, teyp vs... her şey olabilir. Canları sağolsun. Tek ilgileri eksik olmasın da. Gelen ağlar-giden ağlar ve bazen münasebetsiz birileri yüzünden devlet-mafya vb. ilişkiler alenileşir.

"Tüm özel timlere gıcığım"

Genç kız, belli ki öğrenci ve belli ki sarkık bıyıklı bir kuşatmadan bunalmış, karşısındaki delikanlıya "tüm özel timlere gıcığım, hepsinden nefret ediyorum" diye bağırınca, karşısındaki delikanlı hiç bir delikanlılık göstermeyip sadece kızı, feryadının duyulmayacağı bir köşeye çekti.

Öyle ya, tüm oturma yerleri (kahve, kafe, çay bahçesi vb) birer karakola dönüşmüştür ki kimse masalardan kıra, kırdan şehire teoriler üretmesin. Ve genç kızlar birilerine aşkını fısıldarken kurt başlı bir kontrolör bunları kontrol edebilsin.

Genç kız haklıydı. Özel tim, tüm özel şeyleri duymaya yetkili kılınmıştı. Bu ÖDP vari tavırla kız, yanık coğrafyanın böğrüne saplanmış acıyla aynı paydaya (mutlaka ki bilmeden) düşüyordu ve belki de bunun bir adım ötesi, yanan ateşi bedeninde duymaydı. Her şey o ki nefretle başlıyordu.

Yerel medya

(Amed'de bir çay bahçesi... Bir grup genç tartışıyor. Yorum YOK)

— Ben demedim mi bu radyo işi ilerletecek, baksana, 3 Türkçe türküden sonra 1 Kürtçe türkü çalınıyor.

— Yine niye öteki televizyon bunların ajan olduğunu ve MED TV'nin önünü kesmek için devlet tarafından finanse edildiğini söylüyor? Oğlum, Kürtçe yayın yapan radyonun sahibini yaşatırlar mı

— Ama bu suçlamayı yapanlar da Kürtçe yayına başladılar.. Bunlar ajansa onlar da ajan ve aynı amaca hizmet ediyolar.

— Hiç de değil. Bir kere bunlar başından beri devrimci yayın yapıyorlar.

— Öyle öyle, devrimcilikle altlarına Concorde araba çektiler. Devrimcilik bu kadar kazandırıyorsa niye tüm devrimci yayın sahiplerinin açlıktan nefesleri kokuyor?

— Onu bilmem. Sonra bunlar sürekli koma bilmemne'nin klibini yayınlıyorlar. Diğerleri ise tırşıkçı sanatçıları tutmuş.

— Behey kardeşim, sanatın tırşıkçısı da olur muymuş.

(...)

— Bahan bax babam, dün ben Müslım Baba'nın qasetını istedım, sen bahan Orhan Abê'nin qasetını vêrmişsen. Ma öle olî? Bi daha böle bi hereket yapma, hereketin allahını görırsen ha!...

"En büyük ateşi biz yaktık"

Newrozlar, çocukların polislerle köşe kapmaca oynadıkları günlerdir. Bir inşaattan kalaslar (ç)alınır sote bir yerde tekerlek tutuşturulur ve bu ateş, gizlice bir meydana ya da caddeye sürülür.

Koşumeydanı'nda siyah dumandan göz gözü görmez. Her sokak birer intifada alanı olur ve 12 yaşındaki çocuklar, isten kararan yüzlerini biren puşuyla illegalleştirir. Şimdi sıra övünçtedir; "Ma oxlim, bızım yaxtıxımız ateşî ta Qorê Mehellesinden görmişler, sızınkini Ofisxe bile görmemişler. Ya da "Bizim ateşimizden qorxıp panzêr çaxırdilar, panzêr atêşı geçıp bize yêtişemedi"

Tüm bunlar yorumsuz... tüm bunlar sayfalarca kitabı dolduracak hallerden daha küçük bir bölüm. Sunu size. Takdir hakkı da.

Koşumeydanı'nda siyah dumandan göz gözü görmez. Her sokak birer intifada alanı olur ve 12 yaşındaki çocuklar, isten kararan yüzlerini biren puşuyla illegalleştirir. Şimdi sıra övünçtedir; "Ma oxlim, bızım yaxtıxımız ateşî ta Qorê Mehellesinden görmişler, sızınkini Ofisxe bile görmemişler".

YAŞAMIN GÜNDEMİ

En kötü barış savaştan iyidir.
Cicero

Öncesi.. Cihan Harbi.
Kan ve gözyaşı.
Sonra.. Bomba-i Kimya.
Hiroşima... Nagazaki... Halepçe...
Tarih edepsiz bir Çernobil'di,
silahların Bosna otağıydı.
Ve zamana yatırılan sahipsiz acılar.
Tarih tekerrür.
Tarih pusilerimize sarılan jenosid.
Ve 'Öteki'ne uzayan patika yollar...

* * *

Önce toz vardı, ölüm vardı, siyah beyaz ruhlar vardı.
Sonra, sarı bir yalnızlık doldurdu öfkeden boşalan yürekleri.
Ölüm, rehvan bir Arap atı gibi
çocukların düşlerenden gelip geçti.
Sonra, çeşmeler küstü.
Nehirler yataklarında kurudu kaldı.
Volkanlar dağların doruklarında çıldırdı.
Sisli yalnızlıklar çoğaldı.
Ozanların dilinde ezgiler sustu.
'Ruh üşüdü,' renkler körleşti.
Herşey yokoldu; kırmızı, sarı, beyaz, mavi...
Su öldü ve yağmur.
Bulutlar kanatlanıp uçtu.
Toprak çürüdü.
Rüzgâr önce sustu, sonra türküsünü alıp gitti...

Öteki

Ezgi FIRAT

* * *

Yukarıda. Orada, göklerin katında.
Birkaç adam,
pilakasız bir araç içinde oturup, biraz acıyarak
seyrettiler son kez renklerini yitirmiş dünyayı.
Kurtulmuş olmanın sevincini yaşayamadan...
"Keşke" dedi ve sustu biri.
Soru imleri anlamını yitirmişti, bunu biliyordu.
Pişman olmanın da bir anlamı yoktu artık.
Döndü yüzünü ateşgâhların kutsal sesine.
Kutsal ses (Zerdüşt) haykırdı:
"Onlar,
Kötü Düşünce'yi seçtiklerinden beri
şiddete rağbet ettiler,
bu seçimleriyle onlar
dünyaya ve insanlığa keder verdiler" dedi.
Kutsal ses çın... çın...yankılandı gitti.
Artık kutsallığın da bir anlamı yoktu.
Diğeri, "taktir-i ilahi... olacağı varmış..."
Vicdanının sokaklarında dolaştı bir süre.
Köşe başlarında,
sokak dilencileri gibi bekleşen suçlarıyla karşılaştı.
Her seferinde yüzünü kapadı elleriyle.
Yine de itiraf etmekten korktu.
Oysa, kendi kaderini paylaşan birkaç kişinin dışında,
kendisini cezalandıracak hiçkimse yoktu.
Kalanlar da suç ortağıydı zaten.
Vicdanının girdabından çıkamadan kapadı gözlerini...
'Öteki'ni düşündü.
'Öteki' var mıydı?..
"Olsa ki nolur" dedi, kendi kendine.
"Onca acıyı, onca zulmü yaşadıktan,
yaşattıktan sonra..." dedi ve sustu.
Hiçbirşeyin anlamı yoktu artık.
Ama ya 'Öteki...'

Babam için...

M. Nuri Madak (Azad). Yiğit bir devrimci. Ülkesinin kurtuluşu için 16 Eylül 1983'te, Nusaybin-Cizre arasında, sınırda yoldaşlarını geçirirken şehit düştü. O, yoldaşları için son kurşununa kadar çarpışarak öldü.

Şerafettin MADAK

Sevgili Babacığım,

Daha doğruca bir merhaba demeden, özlemle kucaklaşmadan, o kudret, sevgi dolu "oğlum" sözünü işitmeden, bir de karşılığında güven sığınağına sığınır gibi saf, duru duygularla "Baba" demeden büyük ve hem de ebedi bir hoşçakalla karşılaşmak ne korkunç.

Her gün özlemle duyulan yokluğun bu gün doruktadır. Yokluğunun 13. yılına girdik.

Boğazım yine hıçkırık dolu. Ağlamamak gerekiyor. Ama yine de boğazım düğümleniyor. İşte Eylül ayı, işte 16. günün gecesi. Saat bire yaklaşıyor. Senin özlediğin, beklediğin zaman dayanmış. Ya ay batma sonrası karanlık, ya da ay doğmadan önceki ılık, sisli, puslu bir gece. Gruplar hazır, kuşanmışlar, çantaları, silahları, mekap ayakkabıları her şey hazır. Yüreklerinizi katık etmişsiniz geceye ve karanlık namlunun ucuna. Şayet bir şey olursa namlunun alaz alaz yükselen alevleriyle yüreklerinizi yıkayacaksınız. Nasılsa atalarımızdan ta Keyakser'den günümüze kadar bizlere bırakılan bir mirastır. Şimdi sınırları yarmak.

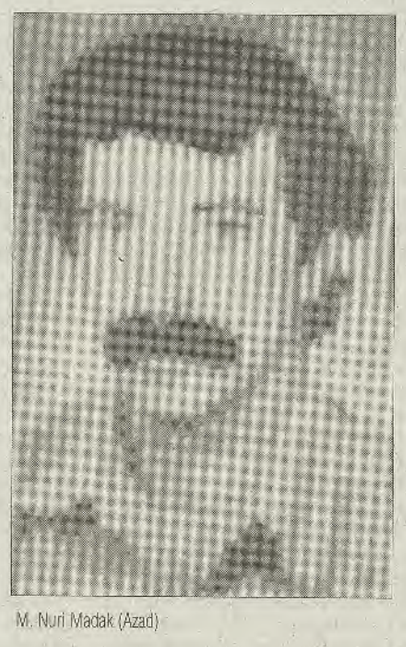

M. Nuri Madak (Azad)

öbür tarafa, yüreğimizin, beynimizin paramparça kaburgalarımızın diğer yanına geçmek zamanıdır.

Elbette kadere sığınmayız. Yalnız tarihimizin çizerleri bizzat, giyotinimizin de sahibidirler. Zehir uçlu kalemlerini beynimize soktukları gibi, keskin kılıçlarıyla da bedenimizi dört parçaya bölmüşler. Ve bizler güneşin yoluna yıldızlar sermiş Mezopotamya çocukları birden yaşatılan bu dört mevsimi kendi doğasında yaşamaya alışkınız. Tenimiz güneşle birlikte yakmaya, ocak fırtınasında karın göğsünü yaran kardelenleri birlikte koklamaya, yeşeren yaşamın her rengini baharla sevmeyi ve son yazda çırılçıplak soyunan dağlarımızla üzülmeyi, hüzünlenmeyi tarih boyunca yaşamışız. Yani dağ çocukları, toprağın oğluyuz. Sınırlar kollarımızı, ayaklarımızı bağlayamaz ki... Ölünse bile mutlaka sınırın üzerinde olmalı. Bedenin bir tarafı güneyde ova boyunca erguvani renginden çiçekler açmalı. Bir tarafı da Zagros'lara, Ararat'a, Munzur'a uzanmalı.

Zira bizler bütün mevsimlerin hırçın, dolu dizgin yaban yiğitleriyiz. Adımız sergerden ta teröristliğe kadar çağdaş olmuştur. Tepe tepe, dağ dağ, vadi vadi dolaşırız. Bir tetiğe asıldık mı, bir de yürekler kızgın namlu olursa, anaların Agit'ler doğuracağı kesindir. Sonra bazıları düşse de, sınır boyunca, sınır hattının üzerinde upuzun uzansak, hele bu bir Eylül sabahı olursa ve bir iki yerine, bin ikibin kere kurşunlansak da gam yemeyiz. Ezilenlerin sevgisi, umutları, aşkları büyük olur, macadeleleri de öyle.

Sevgisiz yaşamak, eğer yürek yiğitse büyük sevmenin, büyük umutlanmanın nedeni olur. Büyük sevmeler, büyük umutlanmalar kendisine ait olmayan yaşama karşı duyulan kinden güç alıyorlar. Zira ezilenlerin umutları, sevgileri, direnişleri ve aşkları da kutsaldır.

Bizler, daha hatırlayamadığımız bir zamanda bütün kutsal varlıklarımızı ülkemizin, şatomuzun altına gizledik. Yine hatırlayamadığımız bir zamanda şatomuz kuşatılmıştı. İhanetin tarihinden beri işgal altındadır. Pencereleri, kapıları ve yeraltı labirentleriyle birlikte bacaları da kilitlenmişti. Şatomuzun duvarları yıkılmış, duvar dipleri eflatun rengi bir yosun tutmuş, çürümüş yaşam kokuyor. Şatonun bir tarafında, Dicle ve Fırat ağlaya ağlaya akarken, diğer tarafında yalnızlığın harmanlandığı ahşap bir yürek, ahşap bir beyin duruyor. Yine de yıkıntılar arasında şatomuz başını dik tutma inadına yaşarken, umutlar, sevgiler çalınmasın diye surlarını hala kanat gibi çırpıp kutsal varlıklarımızı korumaya çalışıyor. Umut ve sevgi düşmanları merkezlerini şatomuzun yüreğine kurmuşlar. Postalları, miğferleri, sarkık zincirleri ve salyalı ağızlarıyla birlikte öldüren demirlerin uçlarını her yere çevirerek yerlerini bilmedikleri bütün kutsal varlıklarımızı çalmak istiyorlar.

Ölüm pahasına da olsa, bir Eylül gecesi öbür tarafa geçmek gerek.

İkibin yıllık isyanımızı, birde ezilenlerin bilincini avuçlarımıza alarak yüreklerimize katmalıyız. Ve ey halkım, insanlık bin yıllardır kanayan yürekler, dinmeyen gözyaşlarımız ve ezilenlerin aşkı şahlanın.

Bu nehirler, bu yaşam pınarları kan kırmızı. Bu ahşap yıkık ülke umut yoksunu. Bu şato, surlar ve yüreğimizin ortası postallar altında. Artık bu ülkede güneş yok, güneş kayıp. Kayıp güneşimiz saçlarımızı okşamıyor. Bu ülkede postallardan toprak kalmamış. Toprak kokusunu duyamıyoruz.

Her yanımız boş sokaklar, karnı şişkin çocuklar, anneler ağlıyor. Bir yıllık gelinler, genç kızlar ve filinta gençlerimiz sarı hüzünle örtünmüş duvar diplerinde sahipsiz. Tarihin kirli utancı içinde. Sakar mı sakar, çıtkırıldım, küskün, dokunsanız dökülecek. Öylece etrafında dönüp dolaşıyor. Baharı bilmeden, tanımadan arıyor. Ve bulup bulamayacağını da bilmeden.

Bir Eylül gecesi de olsa sınırı geçmek. Ülkemizi birleştirmek gerek. Yayık yayık, kıvrım kıvrım, uzanan ülke surlarını kuşatan zift kokan yolları, ülkenin göğsüne döşemiş demir şilteler ve şiltelerin soğukluğunu, gülmeyen, ağlamayan, üzülmeyen öfkesiz rengini tamamlayan beton, kireç, boya örülü yüreklerimizi görüyoruz. Yürekler demirlenmiş oysa demir tadının karıştığı bir sevdayı yaşayamayız.

Kaldı ki hep karanlıkların çatlak dudakları arasında biten bir yıldız değil midir özlemimiz? Karların serin yüreğinde büyüyen bir kardelen de olabilir ki, sevda çatısız, penceresiz, kapısız ve hatta duvarsız bir yürek olursa yaşanır. İnadın derin göğsüne işlenmiş bir umut, umudun kanatları altında gizlenen yeşil gülüşlü özlemimiz olduktan sonra... Ve yamaç yamaç, doruk doruk, uçurum uçurum kokan toprağın bahara durmuş sabrı olacağız.

Bir Eylül gecesi de olsa; bir-iki yerine, bin-ikibin kere kurşunlansak da sınır boylarında 30 yaşında bir bedenle uzansak da ve ardımızda kimileri düşse de anaların ağıtları doğuracağı kesindir. Bunun ötesinde umut, sevgi, yaşam olamaz.

Sevgili baba!

Seni ve senin gibi yoldaşlarını kalbimize gömdük.